

Inspektorati Policor i Kosovës

Raport Vjetor 2009

Qeveria e Kosovës
Ministria e Punëve të Brendshme

Rr. "Tirana", p.n
10000, Prishtinë
038 213 777 / 038 200 19 235
info.ipk@rks-gov.net

Inspektorati Policor i Kosovës 2009

**I prezantuar Ministrit të Punëve të Brendshme në
bazë të nenit 21.2 të Ligjit për Inspektoratin Policor të
Kosovës**

Shkurtesat

APP	Agjencioni i Prokurimit Publik
ANT	Analiza e Nevojave të Trajnimit
DAK	Drejtoria e Analizës së Krimit
DHKEK	Drejtoria e Hetimeve të Krimeve Ekonomike dhe Korrupsionit
DKKO	Drejtoria Kundër Krimit të Organizuar
DKKR	Drejtoria Kundër Krimeve të Rënda
DMO	Drejtoria për Menaxhimin e Objekteve
DSHM	Departamenti i Shërbimeve Mbështetëse
FIT	Njësia e Parë Intervenuese
IPK	Inspektorati Policor i Kosovës
KEEP	Kodi Evropian i Etikës Policore
KELDP	Këshilli për Emërime të Larta dhe Disiplinë Policore
KPPPK	Kodi I Përkohshëm i Procedurës Penale të Kosovës
KPT	Komiteti për Parandalimin e Torturës
KRPP	Komisioni Rregullativ i Prokurimit Publik
KSHPF	Komisioni për Shqyrtimin e Përdorimit të Forcës
LPKM	Ligji Penal i Kosovës për të Mitur
MEF	Ministria e Ekonomisë dhe Financave
MPB	Ministria e Punëve të Brendshme
NJTR	Njësia e Trafikut Regjional
NJOM	Njësia Operative Mbështetëse
NJHB	Njësia e Hetimeve të Brendshme
PK	Policia e Kosovës
PSO	Procedurat Standarde të Operimit
QKSPEZH	Qendra Kosovare për Siguri Publike, Edukim e Zhvillim
UNOPS	Zyra e Kombeve të Bashkuara për Shërbime Projektuese
UNMIK	Misioni Civil i Kombeve të Bashkuara në Kosovë
ZAP	Zyra e Auditorit të Përgjithshëm

Përmbajtja

Fjala hyrëse e Ministrit

PJESA I: Aktivitetet e Departamentit të Inspektimit

- 1. Menaxhimi qendrave të ndalimit dhe arrestimit**
- 2. Menaxhimi i armëve të zjarrit dhe municionit**
- 3. Menaxhimi i burimeve njerëzore**
- 4. Menaxhimi i ankesave dhe disciplines**
- 5. Menaxhimi i parkut të automjeteve**
- 6. Menaxhimi i hetimit të krimit**
- 7. Menaxhimi objekteve policore**

PJESA II: Aktivitetet e Departamentit të Hetimeve

Fjala hyrëse e Ministrit

Mbikëqyrja demokratike e institucioneve të sigurisë është njëri ndër parakushtet kryesore të një shteti modern të bazuar në respektimin e të drejtave të njeriut dhe vlerave demokratike. Puna e Inspektoratit Policor të Kosovës ka ndikuar drejtpërdrejt edhe në cilësimin e Policisë së Kosovës si institucioni më i besuar në Republikën e Kosovës. Ky mekanizëm i ndërveprimit në mes Policisë dhe Inspektoratit garanton një rend publik dhe siguri për të gjithë qytetarët e Republikës së Kosovës dhe siguron një të ardhme më prosperuese dhe më të sigurt për të gjithë ne.

Misioni i Inspektoratit Policor të Kosovës është që përmes ushtrimit të autorizimeve të tij, t'i sigurojë të gjitha komuniteteve një shërbim policor të përgjegjshëm, demokratik dhe transparent, në përputhje me legjislacionin në fuqi dhe standardet e kërkuara.

Ky raport prezanton aktivitetet e IPK-së gjatë vitit 2009 duke u fokusuar në progresin e arritur dhe sfidat që duhet adresuar me qëllim të vazhdimit të ngritjes së një organizate policore efektive dhe efikase. Në këtë drejtim, dua të shpreh vlerësimin e lart për përkushtimin dhe profesionalizmin e treguar nga stafi i IPK-së duke shprehur njëkohësisht besimin se do të vazhdojmë bashkërisht me një angazhim të shtuar në drejtim të menaxhimit dhe përmirësimit të performancës së Policisë së Kosovës, në bazë të standardeve dhe praktikave më të avancuara ndërkombëtare

Përmes legjislacionit në fuqi janë vendosur procedura ligjore dhe standarde të procedimit të shkeljeve disiplinore të zyrtarëve policorë dhe stafit civil në kuadër të Policisë së Kosovës. Inspektorati Policor i Kosovës dhe Komisioni për Emërime të Larta dhe Disiplinë në Policinë e Kosovës janë dy autoritetet kryesore për nxjerrjen e vendimeve meritore pas shqyrtimit të çdo rasti dhe dëgjimit të palëve.

Këto procedura dhe ky angazhim i dyanshëm i Inspektoratit Policor të Kosovës dhe KELDP kanë ndikuar pozitivisht në uljen e numrit të shkeljeve disiplinore gjatë vitit 2009 brenda Policisë së Kosovës. Vetëm gjatë vitit 2009 më tepër se 1600 raste janë proceduar nga Inspektorati Policor i Kosovës në bashkëpunim me KELDP-në. Kjo efektshmëri ka ndikuar në evitimin e shkeljeve disiplinore si masë preventive për zbatimin e kodit të mirësjelljes nga zyrtarët Policorë të Kosovës.

Ministria e Punëve të Brendshme ka iniciuar plotësim ndryshimin e Ligjit për Inspektoratin Policor të Kosovës me qëllim të rritjes së përgjegjësisë dhe kompetencave për këtë mekanizëm. Ndryshimet ligjore nënkuptojnë përgjegjësi më të madhe që rrjedhimisht duhet të përcillet me një angazhim të shtuar nga menaxhmenti dhe stafi i IPK-së. Me plotësim ndryshimin e Ligjit përgjegjësitë e IPK-së do të përqendrohen në:

1. Parandalimin, zbulimin, dokumentimin dhe hetimin e veprave penale të kryera nga punonjësit e Policisë së Kosovës, pa dallim grade dhe pozite gjatë ushtrimit të detyrës ose jashtë saj;
2. Inspektimin e strukturave dhe funksioneve të Policisë së Kosovës për të siguruar llogaridhënie, efektivitet dhe efikasitet në mënyrën e kryerjes së detyrave nga ana e zyrtarëve policor.

Rrjedhimisht këto ndryshime duhet të përcillen paralelisht me ngritjen e vazhdueshme të kapaciteteve të IPK-së si në aspektin e hetimit po ashtu edhe në atë të inspektimit.

Padyshim se roli i IPK-së mbetet qenësor në identifikimin e mangësive dhe ofrimin e mundësive për një polici të fokusuar në mbrojtjen e ligjit, rendit, jetës dhe pronën e qytetarëve të Kosovës. Gjatë vitit 2009 Policia e Kosovës ka filluar një proces të reformimit të gjithmbarshëm përmes Rishikimit Funkcional, Planit Zhvillimor Strategjik (2010-2015), Rialokimit të Resurseve si dhe definimit të Strukturës Organizative.

Të gjitha angazhimet presim të ndikojnë drejtpërdrejt në përmirësimin e performancës së Policisë së Kosovës në drejtim të parandalimit dhe luftimit të krimit dhe ngritjes së sigurisë publike në vend. Duke u nisur nga ky parim presim që Inspektorati Policor i Kosovës të ketë rol të rëndësishëm në arritjen e këtij qëllimi duke ndjekur në vazhdimësi parimet e profesionalizmit, mosdiskriminimit, respektimit të të drejtave të njeriut, objektivitetit dhe paanshmërisë politike.

Bajram Rexhepi

Ministër

Ministria e Punëve të Brendshme

PJESA I:

AKTIVITETET E DEPARTAMENTIT TË INSPEKTIMIT

- Strukturimi i Departamentit të Inspektimit në kuadër të agjencionit, parashihet me Ligjin për Inspektoratin Policor të Kosovës, në nenin 5, pika 5.1 (Organizimi dhe struktura e Inspektoratit Policor të Republikës së Kosovës).
- Në bazë të nenit 10 të ligjit, pika a, (Autorizimet e përgjithshme të Inspektoratit Policor), Inspektorati Policor i Republikës së Kosovës ka autorizim të zhvilloj inspektime ndaj Policisë së Republikës së Kosovës dhe të raportoj mbi punën dhe efikasitetin në arritjen e qëllimeve.
- Në nenin 17 të ligjit, përcaktohen fushat e menaxhimit policor të cilat do të jenë objekt i inspektimeve të Departamentit të Inspektimeve.

MENAXHIMI I QENDRAVE TË NDALIMIT DHE ARRESTIMIT

“MENAXHIMI I QENDRAVE TË NDALIMIT DHE ARRESTIMIT”

1. HYRJE

1.1 Bazuar në Ligjin për Inspektoratin Policor të Kosovës, Kryeshefi Ekzekutiv i Inspektoratit Policor të Kosovës ka autorizuar inspektimin e zakonshëm lidhur me kryerjen e detyrave në menaxhimin e arrestimit dhe ndalimit nga Policia e Kosovës. Ky inspektim i funksionalizuar nga Departamenti i Inspektimit është zhvilluar nga data 9 shkurt deri më 22 prill të këtij viti. Gjatë inspektimit janë vizituar të gjitha drejtoritë rajonale policore, drejtoritë rajonale të policisë kufitare dhe shumica e stacioneve policore të vendit. Është hera e tretë që kjo fushë është inspektuar dhe paraqet mundësinë për të kontrolluar nivelin në të cilin zyrtarët e lartë policor kryejnë detyrat e parapara.

1.2 Mbajtja dhe trajtimi i personave të ndaluar është masë kryesore e shkathtësive të organizimeve policore për të përmbushur minimumin e standardeve të të drejtave të njeriut, sundimin e ligjit dhe parimet e policisë demokratike. Në këtë fushë, Policia e Kosovës duhet të veprojë në pajtim të plotë me Kodin e Përkohshëm të Procedurës Penale të Kosovës (KPPPK), Ligjin Penal të Kosovës për të Mitur (LPMK), Ligjin e Policisë si dhe dispozitat e standardeve ndërkombëtare për të drejtat e njeriut. Përmes një bashkëpunimi të mirë të personelit të Policisë së Kosovës, IPK-ja grumbulloi një numër të konsiderueshëm të të dhënave, duke përdorur protokollin mbi menaxhimin e arrestimit dhe ndalimit. Ky është raporti i tretë në lidhje me këtë fushë të menaxhimit që përpiqet të monitorojë përmirësimet në performancën policore nga inspektimet e viteve 2006 dhe 2007.

1.3 Qëllimi i inspektimit është të bëhen rekomandimet për atë se si menaxherët e Policisë së Kosovës mund të përmirësojnë kryerjen e detyrave policore në realizimin e qëllimeve të mëposhtme:

- Pajtueshmërinë me standardet relevante brenda Procedurës së Përkohshme Penale të Kosovës dhe dispozitave tjera të ligjit të aplikueshëm;
- Pajtueshmërinë me standardet relevante në kuadër të Kodit Evropian të Etikës Policore (KEEP);
- Pajtueshmërinë me synimet e Planit Strategjik të Ministrisë së Punëve të Brendshme (2007-2010); dhe
- Identifikimin dhe përhapjen e praktikave më të mira lidhur me qendrat e ndalimit dhe arrestimit.

1.4 Inspektorët policor përveç vizitave të kryera në qendrat e ndalimit kanë intervistuar punonjësit e PK-së si në vijim:

- Ndihmësin e Drejtorit të Përgjithshëm për Operativë;
- Drejtorin e Drejtorisë së Rendit Publik;
- Drejtorët rajonal dhe drejtorët rajonal të policisë kufitare;

- Komandantët/Zëvendëskomandantët e stacioneve policore;
- Personelin e angazhuar në qendrat e ndalimit;
- Personat e ndaluar nga ana e PK-së (disa raste);
- Zyrtarë të UNOPS-it.

- 1.5 Zonat e inspektimit:
- Gjendja aktuale;
  - Politikat dhe strategjia;
  - Personeli;
  - Performanca policore.

1.6 Ky raport është përgatitur në bazë të parimit të përgjegjësisë dhe transparencës publike, i cili parim është i mbështetur nga neni 19 i Kodit Evropian të Etikës Policore.

2. GJENDJA AKTUALE

2.1 Inspektimet e viteve 2006 dhe 2007 të kryera në fushën e ndalimit dhe arrestimit kanë konstatuar një gjendje të rëndë në disa qendra të ndalimit policor të cilat nuk i plotësonin as standardet minimale. Trajtimi jo adekuat i personave të ndaluar nëpër këto qendra nuk ka qenë si rezultat i kryerjes jo të mirë të detyrave policore por si rezultat i kushteve të këqija që ofronin objektet e qendrave të mbajtjes. Këtë vit vërehet se gjendja dukshëm ka ndryshuar si rezultat i renovimeve dhe ndërtimeve të qendrave të reja të ndalimit policor. Ky proces ka pasur efekt pozitiv edhe në kryerjen më efikase të detyrave policore gjatë procedurës së mbajtjes dhe trajtimit të personave të ndaluar.

2.2 Për ndryshim nga dy inspektimet e mëparshme, këtë vit numri më i madh i stacioneve policore janë pajisur me dhoma për ndalim policor të personave të arrestuar në kohëzgjatje deri 48 orë. Përmirësimi i gjendjes nga kjo fushë ka ardhur pas vërejtjeve të bëra nga disa organizata si: Komiteti për Parandalimin e Torturës (KPT), Organizata për Siguri dhe Bashkëpunim Evropian (OSBE) si dhe pas rekomandimeve të bëra nga Inspektorati Policor i Kosovës¹, në vitet 2006 dhe 2007.

2.3 Përmirësimi i gjendjes së këtyre dhomave ka pasuar pas një procesi të gjatë, të ndarë në tri faza:

- faza e parë që përfshinë periudhën e viteve 2005/2006 e njohur si fazë e rehabilitimit të qendrave të vjetra,
- faza e dytë që përfshinë vitet 2006/2007 e njohur si faza e adaptimit të qendrave brenda hapësirave të objekteve policore dhe
- faza e tretë që përfshinë periudhën 2007/2009 e njohur si fazë e ndërtimit të qendrave të reja të ndalimit (si konstruktive të reja, kryesisht anekse jashtë stacioneve policore).

¹ Raportet e inspektimeve të zakonshme [nëntor 2006 dhe tetor 2007]

2.4 Si rezultat i procesit të renovimit dhe ndërtimit të qendrave të ndalimit, gjendja dukshëm është përmirësuar në krahasim me vitet e mëparshme. Përmirësimi i gjendjes fizike të objekteve ka rezultuar pozitivisht në masë të madhe në përmirësimin e performancës policore. Ndërtimi dhe renovimi i këtyre qendrave është bërë falë donacionit të qeverisë italiane, kurse implementimi i këtyre projekteve është realizuar nga UNOPS-i². Drejtoria për Menaxhimin e Objekteve të Policisë së Kosovës në këtë proces ka patur rolin mbështetës ngase i gjithë procesi është udhëhequr nga UNOPS-i.

2.5 Gjendja e dhomave të ndalimit është më e mirë tek objektet që janë ndërtuar si objekte të reja apo si anekse të veçanta ngase janë dizajnuar me standarde të kërkuara. Kjo nuk është e njëjtë edhe në stacionet tjera policore ngase për shkak të hapësirave të pamjaftueshme edhe adaptimi i dhomave të ndalimit brenda hapësirave ekzistuese nuk ka ofruar kushte të kënaqshme. Gjatë ngritjes apo renovimit të këtyre qendrave, kujdes më i madh i është kushtuar hapësirave brenda dhomave të ndalimit për personat e ndaluar, ndërsa në disa stacione ku dhomat e ndalimit janë adaptuar, për shkak të hapësirës së pamjaftueshme të tyre kushtet për pozitën e oficerëve policor që shërbejnë në qendër të mbajtjes janë tejet të vështira dhe nuk i plotësojnë standardet minimale për punë (Shtime, Shtërpcë). Dhomat ku duhet të qëndrojnë oficerët policor në këto stacione, përveç hapësirës së pamjaftueshme, nuk kanë as ndriçim dhe ventilim të mjaftueshëm. Tabela 1 pasqyron gjendjen fizike dhe kushtet që ofrojnë qendrat e inspektuara të ndalimit. Nga 23 qendrat e prezantuara, 14 prej tyre janë në përdorim, ndërsa të tjerat janë jashtë shfrytëzimit për shkak të renovimit dhe ndërtimit të tyre.

Tabela 1 - Kushtet dhe standardet e qendrave të ndalimit						
Drejtoria	Stacioni	Dhoma	Standardi për m²	Kapaciteti (shtretër)	Në përdorim	Vlerësimi nga IPK
Mitrovicë	Jugu	4	po	4	po	dobët
	Vushtri	3	po	3	po	mirë
	Skenderaj	3	po	4	po	shumë mirë
Gjilan	Gjilan	6	po	11	po	shumë mirë
	Kamenicë	4	po	6	po	mirë
	Viti	4	po	5	po	shumë mirë
Pejë	Pejë	4	po	8	po	shumë mirë
	Gjakovë	6	po	9	po	shumë mirë
	Deçan	2	po	4	po	mirë
	Klinë	4	po	7	po	shumë mirë
Ferizaj	Istog	4	po	6	po	mirë
	Shtime	2	po	3	jo	mirë
	Shtërpcë	2	po	3	jo	mirë
	Kaçanik	7	po	12	po	mirë
Prishtinë	Drenas	4	po	6	jo	mirë
	Obiliq	3	po	6	jo	mirë
	Lipjan	4	po	7	jo	shumë mirë
	Graçanicë	4	po	6	jo	mirë
	Podujevë	3	po	5	jo	shumë mirë
Prizren	Prizren	5	po	6	jo	renovim
	Malishevë	5	po	7	po	mirë
	Suharekë	4	po	6	jo	renovim
	Rahovec	4	jo	8	po	mirë

²The United Nations Office for Project Services

2.6 Gjatë inspektimit në qendrat e mbajtjes, kushtet brenda hapësirave të objekteve nga inspektorët policor janë vlerësuar në kategoritë: shumë mirë, mirë dhe dobët. Në kategorinë “shumë mirë” janë vlerësuar tetë (8) nga 23 qendrat e prezantuara që kryesisht janë ndërtime të reja dhe plotësojnë standardet e parapara (kanë ndriçim të mjaftueshëm dhe sistem funksional të vëzhgimit). Në kategorinë “mirë” janë vlerësuar 12 qendra të renovuara apo ndërtuara por që kanë vërejtje tek tualetet, lavabotë e metalta me mundësi lëndimi të personave të ndaluar, hapësira jo standarde dhe të pamjaftueshme për oficerët që kujdesen për personat e ndaluar, mungesa e ndriçimit, etj. Në kategorinë “dobët” janë vlerësuar qendrat e ndalimit të cilat nuk plotësojnë standardet minimale për mbajtjen dhe trajtimin e personave të ndaluar (tek “Jugu” në Mitrovicë, dhomat janë në një gjendje të keqe, me hapësirë të papërshtatshme për oficerin policor, me mungesë të ngrohjes, nivel të ulët të sigurisë, etj). Ndërsa, disa qendra të inspektuara ishin në fazën e zhvillimit të punimeve. Lidhur me qendrat e ndalimit në Pikat e Kalimeve Kufitare, IPK-ja vitin e kaluar ka kryer një inspektim të Policisë Kufitare dhe lidhur me të gjeturat ka publikuar një raport inspektimi³.

Rekomandimi nr. 1

IPK-ja rekomandon menaxhmentin policor që deri në rregullimin e hapësirës me standarde të pranueshme, të shqyrtoj mundësinë e mbylljes së qendrës së mbajtjes në Stacionin Policor “Jugu” të Mitrovicës, për shkak të kushteve të papërshtatshme.

2.7 Pas inspektimit të qendrave, inspektorët kanë vërejtur se nuk ka në shfrytëzim shtretër me korniza të drurit apo metalit ngase janë ndërtuar shtretër statik nga betoni (përveç Aeroportit Ndërkombëtar të Prishtinës në qendrën e të cilit, personat e ndaluar nuk mbahen me shumë se gjashtë orë). Në stacionet policore ku janë ndërtuar qendrat e reja të ndalimit ekzistojnë dhomat e veçanta që shfrytëzohen për intervista (biseda) me avokatë dhe dhomat të cilat shërbejnë për ofrimin e shërbimeve mjekësore, personave të ndaluar (Skenderaj, Obiliq, Lipjan). Kjo situatë nuk është e qëndrueshme në shumicën e qendrave të mbajtjes.

2.8 Sigurimi i ushqimit dhe pijeve për personat e ndaluar vazhdon të mbetet kontradiktore, ngase nuk është rregulluar në formë unike. Në disa stacione, ushqimi sigurohet nga restaurantet lokale e në disa qendra ai sigurohet nga kuzhinat e burgjeve (Prishtinë, Gjilan, Pejë, Lipjan). Edhe pse disa qendra të ndalimit i plotësojnë standardet e kërkuara, ato nuk janë funksionale për shkak të mos rregullimit të çështjes së sigurimit të ushqimit dhe pijeve (Drenas, Skenderaj, Obiliq, etj). Shumë qendra nuk kanë arritur të zgjidhin këtë problem për arsye të ndryshme ngase në disa prej tyre për shkak të numrit të vogël të rasteve të arrestimeve apo ndalimeve policore, restaurantet nuk kanë shprehur interesim të kontraktuar këto shërbime dhe si rrjedhojë kjo ka mbetur çështje që kërkon zgjidhje. Vërehet se nuk ka një unifikim sa i përket rregullave se si është përcaktuar lloji i shujtës dhe kostoja. Jemi siguruar që brenda 24 orëve

³ Raport i inspektimit të zakonshëm nr. 6/2008: “Menaxhimi i policisë kufitare”, paragrafi 2.3.3, faqe 9.

servohen tri shujta dhe në bisedë me personat e ndaluar nuk kemi marrë ankesa lidhur me këtë çështje.

Rekomandimi nr. 2

IPK-ja rek omandon përcaktimin e rregullave unike lidhur me mënyrën e sigurimit të ushqimit dhe pijeve, llojin varësisht nga koha e shujtës si dhe koston e tyre.

2.9 Ofrimi i shërbimeve shëndetësore për personat e ndaluar është obligativ dhe i vlerësuar si e drejtë primare. Sipas rregullave ligjore, secilit person me kërkesën e tij i jepet ndihmë mjekësore. Edhe në rastet tjera kur personi i ndaluar vërehet nga personeli (që bën pranimin në qendër të mbajtjes) se ka lëndime, menjëherë dërgohet në vizitë te mjeku. Përjashtim nga ky rregull bën Regjioni i Pejës, ku pa marrë parasysh se personi i ndaluar kërkon apo jo ndihmë mjekësore, me rastin e lëshimit të vendimit mbi ndalimin policor, personi i ndaluar i nënshtrohet kontrollit mjekësor dhe më pas i lëshohet raporti mjekësor mbi gjendjen fizike, një kopje e të cilit i bashkëngjitet dosjes së personit të ndaluar në qendër të mbajtjes. Edhe përkundër rekomandimit të IPK-së⁴, personeli policor gjatë bastisjes apo kontrollit të personave të ndaluar nuk përdorë dorëza higjienike me qëllim preventiv kundër infeksioneve të mundshme.

2.10 Furnizimi më çarçafë dhe mbuloja për shtretër të dhomave bëhet sipas nevojave të qendrave të mbajtjes. Nuk kishte ndonjë ankesë lidhur me mungesën e këtyre materialeve. Nëpër stacione policore ka praktika të ndryshme sa i përket përdorimit të çarçafëve, ngase disa stacione për shkaqe sigurie i kanë hequr këto nga përdorimi, derisa disa tjera praktikojnë përdorimin e tyre. Do të ishte praktikë e mirë të përcaktohet ky rregull duke bërë paraprakisht vlerësimin e nivelit të rrezikut që mund t'i ekspozohen personat e ndaluar. Mirëmbajtja e qendrave të ndalimit nuk është unike në të gjitha stacionet policore. Stacionet që kanë makina për pastrimin e rrobave si dhe personel për mirëmbajtje, këtë çështje e kanë të rregulluar në nivel stacionesh, ndërsa në disa stacione tjera pastrimi i mbulojave dhe çarçafëve bëhet në nivel regjional. Furnizimi me ujë në pjesën dërmuese të qendrave është i instaluar dhe aktivizohet nga polici kujdestar, më kërkesë të personit të ndaluar.

2.11 Mungesa e hapësirave dhe sirtarëve (dollapëve) nuk ofron kushte të kënaqshme për menaxhimin e dosjeve dhe sendeve personale të personave të ndaluar në qendrat e ndalimit. Në shumicën e qendrave të ndërtuara dhe renovuara ende nuk është bërë kompletimi i plotë me sirtarë dhe dollapë të përshtatshëm për trajtimin dhe ruajtjen e dosjeve dhe pasurisë së personave të ndaluar. Vlerësohet se qendrat e ndalimit janë në pritje të pajisjes me këto sirtarë (dollap).

⁴ Raporti i inspektimit të zakonshëm nr. 4/2006: "Kryerja e detyrave në menaxhimin e arrestimit dhe ndalimit nga ana e SHPK-së", paragrafi 2.10, faqe 8.

3. POLITIKAT DHE STRATEGJIA

3.1 Menaxhimi i qendrave të ndalimit në kuadër të stacioneve policore bazohet në Procedurat Standarde të Operimit (PSO) të Qendrave të Mbjajtjes⁵, dokument ky i shpërndarë në të gjitha stacionet policore (kopja e këtij dokumenti ka qenë e vendosur në tabelat dhe zyrat e kujdestarive të qendrave të mbajtjes). Këto procedura standarde janë në përputhje me Parimet dhe Procedurat e Policisë, Kodin e Përkohshëm të Procedurës Penale të Kosovës, si dhe me deklaratat dhe konventat tjera ndërkombëtare të ndërlidhura me të drejtat e njeriut. PSO-të përcaktojnë rregullat mbi menaxhimin e qendrave të ndalimit dhe procedurat e trajtimit të personave të ndaluar në pajtueshmëri me ligjet e aplikueshme në Kosovë.

3.2 Edhe përkundër rekomandimeve për hartimin e strategjisë së përgjithshme për menaxhimin e qendrave të ndalimit dhe trajtimit të personave të ndaluar, edhe sot e kësaj dite nuk është bërë një gjë e tillë. Mos hartimin e kësaj strategjie, menaxhmenti policor e arsyeton me ndryshimet që kanë ndodhur pas hyrjes në fuqi së Kushtetutës së Republikës së Kosovës dhe Ligjit të Policisë. Veç tjerash, edhe mungesa e një strukture të organizimit të brendshëm në pajtim me Ligjin për Policinë, sipas menaxhmentit policor të intervistuar, ka ndikuar në mos hartimin e një dokumenti të tillë.

Rekomandimi nr. 3

IPK-ja rekomandon hartimin e një dokumenti strategjik për menaxhimin e qendrave të ndalimit duke demonstruar përkushtim më të madh të organizatës policore në respektimin e të drejtave të personave të ndaluar.

4. PERSONELI

4.1 Sikurse inspektimet e kryera në vitet 2006 dhe 2007, po ashtu edhe ky inspektim ka vënë në pah dallimet në mënyrën e organizimit të brendshëm lidhur me menaxhimin e qendrave të ndalimit. Derisa në raste të rralla me menaxhimin e qendrave të ndalimit përkujdesen njësi të veçanta, në shumicën prej tyre menaxhimi ditor bie në përgjegjësinë e mbikëqyrësve të ndërrimeve, të cilët në mënyrë rrotative angazhojnë "ad hoc" policët e ekipeve patrulluese.

4.2 Për ndryshim nga vitet e mëparshme, personeli i cili angazhohet të shërbejë në qendra të mbajtjes është pajisur me trajnime adekuate që ka të bëjë me këtë fushë. Më qëllim të përmirësimit të performancës policore në këtë fushë të ndjeshme të të drejtave të njeriut dhe plotësimit të standardeve evropiane, Departamenti i Trajnimeve ka organizuar trajnime të veçanta për zyrtarët e angazhuar në qendrat e mbajtjes⁶. Nga instruktorët e QKSPEZH-it mësuam se këta zyrtarë policor kanë marrë njohuri elementare mbi të drejtat e njeriut të parapara sipas konventave ndërkombëtare. Plan programet trajnuese kanë ofruar njohuri për zyrtarët policor rreth simptomave të gjendjes psikike tek të ndaluarit, njohuri nga Ligji i Procedurës Penale për fazën

⁵ DRP/DPZH/0011/09, aprovuar më 26 janar 2009 nga Drejtoria e Përgjithshme e Policisë

⁶ Trajnimi pesë (5) ditor mbi rregullat dhe procedurat e kryerjes së detyrave në qendrat e mbajtjes.

e arrestimit dhe ndalimit policor, parimet dhe procedurat e transportimit të personave të arrestuar, të drejtat e të arrestuarve, rregullat mbi sjelljen e të arrestuarve në qendrat e ndalimit policor.

5. PERFORMANCA POLICORE

5.1 Varësisht nga kushtet dhe faktorët e ndryshëm stacionet policore kanë aktivitet të dalluar në krahasim me njëri tjetrin sa i përket numrit të rasteve të personave të arrestuar. Nga krahasimet e numrit të personave të arrestuar për vitet 2006, 2007 dhe 2008, Regjioni i Pejës dhe ai i Prishtinës prinë me numër më të madh të rasteve të arrestimeve (shih tabelën 2). Nëse shikohet mesatarja e personave të ndaluar për një ditë, pa një dallim të madh del se në vitin 2006 ajo është rreth 11.36 persona të arrestuar për ditë, në vitin 2007 është 11.79 si dhe në vitin 2008 sillet rreth 10.96 persona të arrestuar për ditë. Të dhënat janë siguruar nga stacionet policore dhe në këto të dhëna mungojnë stacionet policore në pjesën veriore të Mitrovicës.

Tabela 2- Numri i personave që i është nënshtruar ndalimit policor						
Regjioni	2006	Mesatarja për ditë	2007	Mesatarja për ditë	2008	Mesatarja për ditë
Mitrovicë	224	0.61	191	0.52	136	0.37
Gjilan	572	1.57	331	0.91	301	0.82
Pejë	1.203	3.30	1.261	3.45	1.451	3.97
Ferizaj	351	0.96	345	0.95	222	0.61
Prishtinë	1.263	3.46	1.240	3.40	1.133	3.10
Prizren	534	1.46	933	2.56	764	2.09
Gjithsej:	4.147	11.36	4.301	11.79	4.007	10.96

5.2 Gjatë gjithë kohës sa është kryer inspektimi në këtë fushë, ekipi i inspektorëve nuk ka arritur të siguroj ndonjë ankesë nga personat e ndaluar lidhur me shkeljen e të drejtave të tyre. Kjo dallon nga vitet e mëparshme kur janë kryer inspektimet në të njëjtën fushë, ku ishte mësuar se kishte pasur raste të shkeljeve të drejtave të njeriut.

5.3 Ligjet në fuqi obligojnë personelin policor që në fushën e arrestimit dhe ndalimit policor të bashkëpunoj me institucione tjera relevante si: prokuroritë dhe qendrat për punë sociale. Derisa niveli i bashkëpunimit me prokuroritë në përgjithësi, nga zyrtarët policor është vlerësuar si jo i kënaqshëm, në anën tjetër, niveli i bashkëpunimit me qendrat për punë sociale është vlerësuar i kënaqshëm, meqë zyrtarët policor deklarojnë se për të gjitha rastet që kërkojnë prezencën dhe bashkëpunimin me këto qendra, përgjigjja është shumë azhure.

5.4 Respektimi i të drejtave të personave të ndaluar është njëri ndër standardet kryesore për shoqëritë demokratike. Është vërejtur përkushtim i personelit policor në respektimin e këtyre të drejtave në harmoni me standardet e kërkuara. Nuk është evidentuar ndonjë rast i mohimit apo shkeljes së të drejtave për personat e ndaluar në polici. Personat e ndaluar në

Trajnimi pesë [5] ditor mbi rregullat dhe procedurat e kryerjes së detyrave në qendrat e mbajtjes.

momentin e arrestimit njoftohen në formë gojore dhe me shkrim mbi të drejtat e tyre. E drejta në përkthim në gjuhën amtare për personat e ndaluar shfaqet si vështirësi për shkak të mungesës së përkthyesve të punësuar. Njëjtë paraqitet vështirësi edhe me sigurimin e përkthimit për personat shurdhmemec. Në stacione policore vërehet mungesa e udhëzuesve për personat e ndaluar lidhur me të drejtat e tyre, si dhe për procedurën e parashtrimit të ankesës formale në rast të shkeljes së të drejtave.

Rekomandimi nr. 4

IPK-ja rekomandon publikimin e afisheve (udhëzuesve) apo formave tjera të publikimit në qendrat e mbajtjes lidhur me të drejtat e personave të ndaluar dhe procedurën e parashtrimit të ankesës në rast të shkeljes së ndonjë të drejte.

5.5 Menaxhimi i dosjeve lidhur me personat e ndaluar nuk ishte në nivel të kënaqshëm ngase ato mbaheshin në hapësira të ndryshme të qendrave të mbajtjes, për shkak të mungesës së hapësirave të caktuara ku në shumë stacione policore (Prizren, Kaçanik, Pejë, Mitrovicë, Shtime, Shtërpçë) nuk kishin hapësira të përshtatshme as për mbajtje e as për ruajtje. Menaxherët policor nuk janë në dijeni se si do të duhej në të ardhmen të rregullohet ligjërisht procedura e ruajtjes dhe kohëzgjatjes së mbajtjes aktive të lëndëve. Me rastin e kompletimit të dosjeve për personat e ndaluar, në disa qendra të ndalimit bëhet fotografimi, matja dhe marrja e gjurmëve të gishtërinjve, praktikë kjo e cila duhet të aplikohet në të gjitha stacionet policore. Mirëpo, në disa stacione policore kjo gjë nuk ndodhë për shkak të mungesës së pajisjeve (Mitrovicë, Kaçanik, Skenderaj, Rahovec). Zyrtarët policor të Drejtorisë së Krimeve të Rënda janë ankuar në kualitetin e punës së personelit policor të stacioneve policore me rastin e fotografimeve dhe marrjes së gjurmëve të gishtërinjve. Kjo ndodhë për shkak se pajisjet nuk janë të standardeve të avancuara teknike dhe shpesh në fotografitë e tilla mund të mos shfaqen të gjitha detajet, shenjat specifike që lehtësojnë identifikimin me të lehtë të personave të ndaluar.

5.6 Transportimi i personave të arrestuar bëhet kryesisht me automjete të rëndomta policore dhe me përcjellje të policëve patrullues dhe hetues. Në raste kur vlerësohet rrezikshmëria e nivelit më të lartë, të gjitha regjionet shërbehen me automjete të posaçme për transportimin e personave të arrestuar. Nuk ka njësi të veçantë që bën transportimin e personave të arrestuar, në përjashtim të Stacionit Policor të Prizrenit që ka formuar njësitin e veçantë për transportimin e personave të arrestuar.

MENAXHIMI I ARMËVE TË ZJARRIT

“MENAXHIMI I ARMËVE TË ZJARRIT”

1. HYRJE

1.1 Bazuar në Ligjin për Inspektoratin Policor të Kosovës, Kryeshefi Ekzekutiv i Inspektoratit Policor të Kosovës ka autorizuar inspektimin e zakonshëm lidhur me kryerjen e detyrave në menaxhimin e armëve të zjarrit nga Policia e Kosovës. Ky inspektim i funksionalizuar nga Departamenti i Inspektimit, është zhvilluar nga data 9 shkurt deri më 22 prill të këtij viti. Gjatë inspektimit janë vizituar të gjitha Drejtoritë Rajonale Policore, Drejtoritë Rajonale të Policisë Kufitare, Drejtoria e Përgjithshme e Policisë, Qendra Kosovare për Siguri Publike, Edukim dhe Zhvillim (QKSPEZH) dhe shumica e stacioneve policore të vendit. Është hera e tretë që kjo fushë është inspektuar dhe paraqet mundësinë për të kontrolluar nivelin në të cilin zyrtarët e lartë policor kryejnë detyrat e parapara.

1.2 Në synimet për arritjen e qëllimeve kryesore në ruajtjen e qetësisë publike, ligjit dhe rendit, mbrojtjen dhe respektimin e të drejtave të njeriut, parandalimin dhe luftimin e krimit, policia mund të përdorë forcën kur është rreptësisht e nevojshme dhe vetëm në atë shkallë që kërkohet për të arritur një synim të ligjshëm. Policia në këtë rast luan rol të rëndësishëm si mbrojtëse e shoqërisë dhe ndanë të njëjtat vlera me vetë shtetin demokratik. Zyrtarët policor janë të autorizuar të përdorin forcën vetëm atëherë kur është e domosdoshme dhe vetëm deri në atë nivel që kërkohet për t'i arritur objektivat legjitime të policisë. Përdorimi i forcës bëhet për të mbrojtur jetën e personit, për të parandaluar sulmin, kryerjen e veprës penale, arratisjen e kryesit të veprës apo atëherë kur masat e tjera nuk janë të suksesshme për arritjen e një objekti tjetër legjitim policor.

1.3 Sipas Ligjit të Policisë, në rastet e përdorimit të forcës, zyrtari policor duhet të përpiqet të minimizoj ndërhyrjen në të drejtat dhe liritë e personit dhe të minimizoj çfarëdo pasoje të dëmshme. Sipas këtij ligji, përdorimi i forcës përfshinë, por nuk kufizohet vetëm në përdorimin e forcës fizike, shufrës zyrtare, sprejit, mjeteve pranguese, mjeteve për ndalimin e automjeteve, qenit të policisë, mjeteve kimike për paaftësim të përkohshëm, kalit të policisë, armëve të zjarrit, topave të ujit, automjeteve dhe llojeve të veçanta të armëve dhe mjeteve shpërthyes. Neni 26 i Ligjit për Policinë përcakton autorizimet e zyrtarëve policor në mbajtjen e armës zyrtare dhe rrethanat e përdorimit të saj për arritjen e objektivave legjitime.

1.4 Qëllimi i këtij inspektimi është të bëhen rekomandimet për atë se si menaxherët e Policisë së Kosovës mund të përmirësojnë kryerjen e detyrave policore, në realizimin e qëllimeve të mëposhtme:

- Pajtueshmërinë me Ligjin e Policisë;
- Pajtueshmërinë me standardet relevante të Kodit Evropian të

Etikës Policore;

- Pajtueshmërinë me Parimet dhe Procedurat e Policisë;
- Pajtueshmërinë me Procedurat e Punës së Njesisë së Armatimit; dhe
- Identifikimin dhe përhapjen e praktikave më të mira në menaxhimin e armëve të zjarrit.

1.5 Inspektorët policor përveç inspektimit të armëve të zjarrit, kanë intervistuar punonjësit e policisë si në vijim:

- Ndhimësdrejtorin e Përgjithshëm për Operativë;
- Kryesuesin e Departamentit të Trajnimeve;
- Kryesuesin e Departamentit të Njësive të Specializuara;
- Drejtorin e Drejtorisë për Buxhet dhe Financa;
- Drejtorët Rajonal të Policisë;
- Drejtorët Rajonal të Policisë Kufitare;
- Komandantët e Stacioneve Policore;
- Komandantët e Njësive Mbështetëse Operative Regjionale (NJMOR);
- Udhëheqësin e Njesisë së Armatimit;
- Personelin për trajnime me armë zjarri në QKSPEZH.

1.6 Zonat e inspektimit:

- Paraqitja momentale;
- Rregullat e përdorimit dhe menaxhimit të armëve;
- Personeli dhe trajnimet

1.7 Ky raport është përgatitur në bazë të parimit të përgjegjësisë dhe transparencës publike, i cili është i mbështetur nga neni 19-të i Kodit Evropian të Etikës Policore.

2. PARAQITJA MOMENTALE

2.1 Gjatë ushtrimit të aktiviteteve ligjore policore, policia ballafaqohet me situata që kërkojnë përdorimin e forcës. Sipas Parimeve dhe Procedurave të Policisë, qëllimi i përdorimit të forcës është që të mposhtet rezistenca e të dyshimtit ndaj qëllimit legal të policit. Sipas Parimit P-4.14 të dokumentit në fjalë, parimet themelore për përdorimin e forcës janë parimet e legalitetit, domosdoshmërisë dhe proporcionalitetit. Përdorimi i armës së zjarrit si masë e fundit e ndërhyrjes, vjen në shprehje zakonisht kur dështojnë masat parandaluese jo-agresive policore.

2.2 Siç është potencuar edhe në inspektimet e kaluara, zyrtarët policor janë të pajisur me armë zjarri, pajisje të përdorimit të forcës jo vdekjeprurëse (sprej oleoresin capsicum, shkop apo shufër metalike si mjet goditës) dhe pajisje tjera mbrojtëse (helmeta, mburoja, jelekë balistik antiplumb). Arma në numër më të madh e përdorur nga Policia e Kosovës është “Glock”-u, armë kjo e cilësuar si pajisje praktike dhe efikase. Inspektorët policor kanë vërejtur se municioni i përdorur për armët e tilla është unik i tipit zyrtar “MEN” (më parë ishte përdorur “Luger” dhe “NPA”). Çmohet iniciativa e Policisë së Kosovës në ndërmarrjen e hapave për unifikimin e municionit, meqenëse deri vonë ai ishte i ndryshëm. Ndërrimi i municionit dhe kalimi në tip unik për tërë policinë ka filluar nga janari i vitit 2008 dhe ka vazhduar deri në shtator të po këtij viti.

2.3 Njësitë Mbështetëse Operative që operojnë në kuadër të Drejtorive Rajonale Policore dhe pjesëtarët e Njësisë së Parë Intervenuese (FIT) janë të pajisura edhe me armë të gjata “MP-5” dhe “AK-47”, kurse Policia Kufitare që merret me kontrollin e vijës së gjelbër kufitare është e pajisur më armë të gjata “AK-47”. Në numër të vogël janë në përdorim edhe armët e gjata si sniper, shotgun, heckler).

2.4 Parimi P-4.13 parasheh nevojën e kujdesit për mirëmbajtjen dhe pastrimin e armës zyrtare. Armët zyrtare policore gjithmonë duhet të jenë në gjendje të rregullt teknike dhe të pastra, pa marrë parasysh se a barten në orar të rregullt të punës apo edhe jashtë tij. IPK-ja me rastin e inspektimit të mënyrës së mirëmbajtjes së armëve zyrtare, ka vlerësuar se pas kërkesave të nivelit qendror, menaxhmenti në nivel më të ulët policor ka organizuar në periudha mujore, inspektimin e armëve të zjarrit. Vërehet se kujdes i veçantë i është kushtuar mirëmbajtjes së armëve dhe numërimit të municionit. Kjo tregon vetëdijesimin e zyrtarëve policor lidhur me rolin e armëve dhe shton përkushtimin e tyre në ruajtjen e kësaj pasurie. Inspektorati Policor i Kosovës më parë kishte rekomanduar zhvillimin e një metodologjie të vetme për inspektim të vazhdueshëm të mirëmbajtjes së armëve. Vendosja e një rregulli të tillë do të ofronte mundësinë që çdo armë t'i nënshtrohet kontrollimit rutinor mujor, duke përdorur formularë zyrtar (“Formulari për inspektimin e armës zyrtare”), të dhënat e të cilit do të regjistroheshin në një bazë të dhënash, që do të mund të analizoheshin për të identifikuar trendet për sjelljen e policëve në këtë fushë. Në këtë drejtim vërehet se ka lëvizje pozitive, me çka edhe çmohet angazhimi i Policisë së Kosovës për përmirësim performance.

2.5 Bazuar në Ligjin për Policinë dhe Parimet e Procedurat e Policisë parashihihen edhe rrethanat nën të cilat mund të përdoren armët zyrtare të zjarrit. Komisioni për Shqyrtimin e Përdorimit të Forcës (KSHPF) nga raportet e pranuar të niveleve regjionale për përdorim të armëve të zjarrit (“Raportet mbi zbrazjen e armës”), përveç se ka vlerësuar përdorimin e këtyre armëve, po ashtu ka përgatitur edhe raport vjetor lidhur me aktivitetet e saj. Në raportin vjetor të KSHPF-së⁷, gjatë vitit 2007 janë evidentuar 39 raste të përdorimit të armëve të zjarrit. Përdorimi i armës së zjarrit në 20 raste është arsyetuar se

⁷ Raporti vjetor i përdorimit të forcës fizike, sprejit dhe armës së zjarrit, 26.03.2009

është kryer konform rregullave që dalin nga Parimet dhe Procedurat e Policisë. Ndërsa, për përdorimin e armëve të zjarrit në 18 raste është rekomanduar nënshtrimi i zyrtarëve policor në trajnime shtesë, kurse një (1) rast është proceduar për hetim në Njësinë e Standardeve Profesionale (NJSP). Ky komision gjatë vitit 2008 ka evidentuar gjithsej 43 raste të përdorimit të armëve të zjarrit. Përdorimi i armës së zjarrit në 29 raste është arsyetuar se është kryer konform rregullave që dalin nga Parimet dhe Procedurat e Policisë. Për përdorimin e armëve të zjarrit në shtatë (7) raste është rekomanduar nënshtrimi në trajnime dhe ricertifikim, kurse shtatë (7) raste tjera janë proceduar për hetim në Departamentin e Hetimeve të IPK-së. Analiza e bërë lidhur me përdorimin e armëve të zjarrit gjatë vitit 2008, vë në pah rritje të numrit të rasteve për 10.3 % në krahasim me vitin 2007. Në anën tjetër, kemi lëvizje pozitive sa i përket arsyetimit të përdorimit të armës, ngase derisa në vitin 2007 në 51.2 % të rasteve është arsyetuar përdorimi i armës së zjarrit nga zyrtarët policor, në vitin 2008 kjo përqindje sillet rreth 67.4 %. Shikuar në nivel regjional, për vitin 2008 prinë Regjioni i Prishtinës për numrin më të madh të rasteve të përdorimit të armës së zjarrit (31.5 %).

2.6 Nëse analizojmë informacionet e marra nga regjionet lidhur me rastet e “nxjerrjes” dhe “shkrepjes” së armës dhe faktin se pas çdo përdorimi të armës duhet raportuar në KSHPF, del një mospërputhje e të dhënave, ngase numri i rasteve të shqyrtuara nga ana e komisionit është shumë më i vogël në krahasim me numrin e rasteve që ndodhin në regjione. Këtë e bazojmë në atë se derisa komisioni ka vlerësuar në vitin 2007 vetëm një rast të nxjerrjes së armës, Drejtoria Rajonale e Mitrovicës ka regjistruar 97 raste të “nxjerrjes” së armës nga policët. Sipas zyrtarëve policor, me Parime dhe Procedurat e Policisë nuk është e rregulluar çështja e “raportimit të zbrazjes së armës” edhe për rastet kur vetëm nxirret arma.

Rekomandimi nr. 1

IPK-ja rekomandon menaxhmentin e drejtorive rajonale policore që të raportojnë të gjitha rastet e përdorimit të forcës në Komisionin për Shqyr timin e Përdorimit të Forcës.

2.7 Në tabelën 1 prezantojmë të dhënat mbi përdorimin e armëve të zjarrit për periudhat 2007 dhe 2008, nga raporti vjetor i komisionit. Gjuajtja në kafshë vërehet se ka një pjesëmarrje të lartë në numrin e përgjithshëm të rasteve për dy periudhat. Përdorimi i armëve të zjarrit në rastin e gjuajtjes së kafshëve është i rregulluar me nenin 26.5 të Ligjit të Policisë dhe Parimin P-4.13 të Parimeve dhe Procedurave të Policisë.

Tabela 1- Rastet e përdorimit të armëve të zjarrit			
Nr.	Rasti	Vitet	
		2007	2008
1.	Zbrazje aksidentale	10	7
2.	Gjuajtje në kafshë	13	19
3.	Gjuajtje në ajër	5	6
4.	Plan operativ	7	7
5.	Nxjerrje e armës nga këllëfi	1	3
6.	Gjuajtje me plumba jozyrtar	1	-
7.	Gjuajtje në ceremoni festive	1	-
8.	Të tjera	1	1
	Gjithsej:	39	43

2.8 Inspektimi i kryer në stacionet policore vë në pah mungesën e hapësirave të sigurta për kontrollimin e armëve (vend zbrazjet e armëve të zjarrit), që në fakt paraqet një shqetësim kur kemi parasysh sigurinë e zyrtarëve policor. Mungesa e këtyre hapësirave është e evidente në stacionet policore në Obiliq, Prizren, Malishevë, Gjilan dhe Kamenicë.

Rekomandimi nr. 2

IPK-ja rekomandon menaxhmentin policor që në kuadër të stacioneve policore të siguroj hapësira të veçanta, me qëllim të shtimit të masave të sigurisë gjatë procedurave të kontrollimit-inspektimit të armëve të zjarrit.

2.9 Inspektimet e mëparshme kanë potencuar mungesën e hapësirave të mbyllura për gjuajtje. IPK-ja kishte rekomanduar që në kuadër të planeve ekzistuese për ndërtim dhe renovim të objekteve policore, të integrohen planet për ndërtimin e poligoneve për gjuajtje. Po ashtu më parë janë ofruar edhe projekte të ndryshme për përgatitjen e poligoneve të gjuajtjes. Gjatë dy viteve të fundit, Departamenti për Siguri dhe Rend Publik ka renovuar tri poligone të gjuajtjes, të cilat i ka financuar përmes buxhetit të unifikuar të projekteve nga OSBE-ja. Përgjegjësia mbi menaxhimin e dy poligoneve (Kamenicë dhe Golesh) pas renovimit është bartur tek Policia e Kosovës, kurse Poligoni i Dubravës, tek Shërbimi Korrektues i Kosovës. Këto poligone ishin renovuar konform standardeve të kërkuara. Pas një kontrolli që kishte zhvilluar Departamenti për Siguri dhe Rend Publik i OSBE-së, ishte vlerësuar se poligonet nuk mirëmbahen sa duhet nga ana e Policisë së Kosovës, duke shprehur brengën po ashtu për nivel të ulët të sigurisë brenda poligoneve⁸. Përveç këtyre poligoneve policore të renovuara nga OSBE-ja, Policia e Kosovës ka në funksion përkohësisht edhe Poligonin e gjuajtjes në Shupkoc, duke ngritur kështu në tre (3) numrin e poligoneve funksionale. Pasi të aprovohet përdorimi i tyre, është në pritje edhe funksionalizimi i disa poligoneve në regjionet tjera policore.

⁸ "Përmbledhje e pikave kontrolluese në tri poligonet për gjuajtje (Dubravë, Kamenicë dhe Golesh)", të datës 15 korrik 2009 (Departamenti për Siguri dhe Rend Publik / Sektori për Zhvillimin e Rendit Publik).

Rekomandimi nr. 3

IPK-ja rekomandon ris htazi shqyrtimin e mundësisë së ndërtimit të poligoneve të mbyllura për gjuajtje në regjione, kurse sa i përket poligoneve aktuale të gjuajtjes, të shtojnë nivelin e mirëmbajtjes së poligoneve duke i kushtuar kujdes edhe ndërmarrjes së masave kundër thyerj es së rregullave të sigurisë brenda tyre.

3. RREGULLAT MBI PËRDORIMIN DHE MENAXHIMIN E ARMËVE TË ZJARRIT

3.1 Kodi Evropian i Etikës Policore (KEEP) potencon që operacionet policore duhet të kryhen gjithmonë në përputhje me ligjin kombëtar dhe standardet ndërkombëtare të pranuar nga vendi. Aspektet praktike mbi përdorimin e forcës nga ana e policisë, në veçanti kundër individëve ose grupeve të individëve, janë të një rëndësie të madhe për policinë në një shoqëri të shtetit ligjor.

3.2 Lidhur me përdorimin e forcës si dhe në përgjithësi të armëve, zyrtarët policor shërbejnë me Ligjin për Policinë (i fuqizuar në vitin e kaluar), mandej me Parimet dhe Procedurat e Policisë, kurse lidhur me menaxhimin e armëve të zjarrit dhe mirëmbajtjen e tyre, personeli policor shërbehet me Procedurat e Punës së Njesisë së Armatimit. Ky dokument i përdorur nga personeli i Njesisë së Armatimit, ofron njohuri mbi pranimin e mallit (armëve dhe municionit), akomodimin-sigurimin e mallit, dhënien dhe transportimin e mallit. Edhe pse nuk dihet se mbi çfarë baze është përgatitur, ky dokument paraqet bazë të mirë për t'u shërbyer me të gjatë kryerjes së aktiviteteve rutinore, që kanë të bëjnë me menaxhimin e armëve të zjarrit.

Rekomandimi nr. 4

IPK-ja rekomandon menaxhmentin që në mungesë të përshkrimit të mirëfilltë të detyrave dhe përgjegjësisve të personelit të Njesisë së Armatimit dhe Mirëmbajtësve të Armëve të Zjarrit dhe Municionit, të plotësoj dokumentin "Procedurat e Punës së Njesisë së Armatimit", duke e bërë atë më të kompletuar sa i përket aspekteve organizative dhe operative.

3.3 Përkundër sukseseve policore në konfiskimin e armëve që janë në posedim të paligjshëm, megjithatë numri i tyre mbetet i madh, që është edhe brengosëse kur kemi parasysh rrezikun potencial që mund t'i ekspozohen qytetarët nga prezenca e tyre. Miratimi i Ligjit mbi Armët nga Kuvendi i Kosovës do të mund të përmirësonte këtë gjendje të pakontrolluar të armëve, dispozitat e të cilit do të rregullonin shumë çështje të kësaj fushe.

4. PERSONELI DHE TRAJNIMET

4.1 Lidhur me menaxhimin e armëve të zjarrit dhe municionit, në nivel qendror merret Njësia e Armatimit që zhvillon aktivitetin e saj në kuadër të Drejtorisë së Logjistikës (Departamenti i Shërbimeve Mbështetëse). Kjo njësi bën pranimin, mirëmbajtjen dhe shpërndarjen e armëve të zjarrit dhe municionit. Lidhur me mirëmbajtjen e armëve të zjarrit dhe municionit përkujdesen dy mirëmbajtës (serviser) të armëve dhe municionit të autorizuar nga kompania austriake "Glock". Në Drejtorinë Rajonale Policore janë të angazhuar nga një mirëmbajtës armësh dhe kanë për detyrë identifikimin e defekteve dhe pastrimin e armëve, por jo edhe servisimin, meqenëse ato dorëzohen në Njësinë Qendrore të Armatimit për një shërbim të tillë.

4.2 IPK-ja vërejtë se nuk paraqitet ndonjë problem lidhur me pjesët rezervë të armëve "Glock" meqenëse ato janë të kontraktuara me kompaninë e autorizuar, kurse për armët e gjata "AK-47" paraqiten probleme me pjesë rezervë, meqenëse këto armë nuk janë furnizuar në mënyrën siç janë furnizuar edhe armët "Glock" (mungojnë pjesët rezervë për armët e gjata të konfiskuara të tipit "AK-47", armë këto që nuk u janë nënshtruar shkatërrimit por janë vënë në funksion të Policisë së Kosovës). Personeli i njëjtë bën edhe mirëmbajtjen e armëve të gjata.

4.3 Personeli vendor ka marrë menaxhimin e plotë mbi armët e zjarrit dhe municionit në korrik të vitit 2006. IPK-ja nuk ka hasur në dëshmi që vërtetojnë ekzistimin e ndonjë procedure të pranimit-dorëzimit të kësaj detyre nga ana e personelit ndërkombëtar, tek vendoret. Pasi nuk është kryer më parë, IPK-ja e sheh të arsyeshme formimin e një komisioni që do të bënte verifikimin e sasisë së disponueshme dhe të harxhuar të armëve dhe municionit për fazën e ndërrimit të përgjegjësve të Njesisë së Armatimit. Kur është në pyetje verifikimi i kësaj pasurie, mund të themi se përveç disa inspektimeve të brendshme që janë bërë deri në vitin e kaluar nga Departamenti i Shërbimeve Mbështetëse, komisionet brenda Policisë së Kosovës asnjëherë nuk kanë bërë inventarizim të pasurive (armëve).

Rekomandimi nr. 5

Meqenëse kemi të bëjmë me pasuri të vlefshme të organizatës, IPK-ja rekomandon respektimin e Instruksionit Administrativ 2005/11 ("Menaxhimi dhe regjistrimi i pasurive qeveritare").

4.4 Lidhur me komunikimin dhe raportimin, IPK-ja vlerëson se duhet ngritur në nivel më të lartë, meqë nuk ekziston ndonjë linjë e mirëfilltë e raportimit dhe komunikimit me nivelin qendror. Mirëmbajtësit e Armëve dhe Municionit (niveli regjional) raportojnë tek mbikëqyrësit e tyre duke respektuar zinxhirin komandues regjional, mirëpo do të duhej që lidhur me këtë fushë të krijojnë një vijë më të efektshme të komunikimit dhe raportimit me Njësinë Qendrore të Armatimit. Aktivitetet e mirëmbajtësve regjional do të duhej

përmbledhur në raportet e Njesisë së Armatimit, pa marrë parasysh zinxhirin komandues që janë të detyruar ta përfillin. Do të ishte praktikë e mirë që edhe lëvizjet (transferet) e policëve nga një pikë në tjetrën, të raportohen qoftë përmes shërbimeve të personelit dhe administratës apo mirëmbajtësve regjional, në Njësinë e Armatimit. Kjo vlerësohet praktikë e mirë në drejtim të rritjes së azhuritetit të informatave, që do t'i mundësonte kësaj njësie disponimin e informatave të qëndrueshme dhe të freskëta mbi poseduesit e armëve.

Rekomandimi nr. 6

IPK-ja rekomandon krijimin e një sistemi të mirëfilltë të komunikimit dhe raportimit me Njësinë e Armatimit, në drejtim të ofrimit të informacioneve të nevojshme që kanë të bëjnë me fushën e armëve dhe municionit.

4.5 Pas një inspektimi të bërë lokacionit ku vepron Njësia e Armatimit, IPK-ja ka vlerësuar se objekti i ri ku është e vendosur kjo njësi, ofron kushte të përshtatshme për punë, ka një nivel të pranueshëm të sigurisë, kurse armët dhe municioni brenda objektit janë të vendosura në kontejner të posaçëm metalik që pas çdo hapjeje, mbyllen duke u bllobuar nga Njësia e Armatimit. Konform Procedurave të Punës së Njesisë së Armatimit, brenda objektit janë të vendosura aparatet për fikjen e zjarrit. Nuk është vërejtur prezencë e lagështisë që do të ishte e papranueshme për armët dhe municionin. Sipas zyrtarëve të kësaj njësie, edhe pranimi i armëve dhe municionit, si dhe transporti i tyre bëhet sipas procedurave në fuqi.

4.6 Me gjithë punën e dukshme që bëhet në Njësinë e Armatimit, IPK-ja ka vërejtur se personelit të angazhuar i mungonte përshkrimi i vendeve të punës. Sipas zyrtarëve të angazhuar në këtë njësi, shihet se nuk ekziston një ndarje e duhur kompetencash, ngase Udhëheqësi i Njesisë së Armatimit është i angazhuar në menaxhimin e mirëmbajtjes së armëve si dhe në mbajtjen e evidencës së depos së armëve. IPK-ja vlerëson se duhet ndarë këto përgjegjësi dhe detyra konform një strukture funksionale. Shqetësim serioz paraqet edhe numri i vogël i personelit përballë aktiviteteve të stërngarkuara, andaj nevojitet angazhim i menaxhmentit në plotësimin e vendeve të punës konform numrit të nevojshëm të punonjësve.

Rekomandimi nr. 7

IPK-ja rekomandon ndarjen e detyrave dhe përgjegjësive brenda Njesisë së Armatimit konform një strukture funksionale, duke qartësuar përshkrimin e vendeve të punës për menaxherin e njësisë, mirëmbajtësit (teknikët) e armëve dhe depoistin.

4.7 Duke kaluar në sferën e trajnimeve për armët e zjarrit, Kodi Evropian i Etikës Policore (KEEP) përcakton që në kuadër të trajnimit të përgjithshëm policor të përfshihet edhe trajnimi praktik për përdorimin e forcës dhe kufizimet e saj, duke marrë parasysh parimet e të drejtave të njeriut të sanksionuara me Konventën Evropiane për të drejtat e njeriut dhe legjislacionin

---

tjetër përkatës. Parimi P-8.12 i Parimeve dhe Procedurave të Policisë që ka të bëjë me aftësimin e përdorimit të armëve të zjarrit, ka paraparë edhe kushtet për kualifikim. Trajnimi për përdorimin e armëve të zjarrit përbëhet nga mësimet në klasë dhe ushtrimet praktike. Këto kualifikime duhet të përmbajnë udhëzime themelore teorike të qitjes me pistoletë, udhëzime teorike mbi sigurinë e armëve të zjarrit dhe masat preventive, udhëzimet teorike në aspektin ligjor për përdorimin e armëve të zjarrit, të ushtruarit dhe aftësimi në poligon të qitjes me armën e lëshuar nga shërbimi dhe udhëzime plotësuese teorike apo ushtrime praktike aq sa mund të gjykohet si e dobishme ose e nevojshme nga Shefi i Njësitit të Shërbimit për Trajnim.

4.8 Njësitit Trajnues për Armë Zjarri ka përgjegjësinë për të mundësuar trajnimin me armë zjarri, mirëmbajtjen e armëve dhe mirëmbajtjen e të gjitha shënimeve për trajnimin me armë. Ky njësit përbëhet nga instruktorë të gjuajtjes që posedojnë shkathtësi të përdorimit dhe mirëmbajtjes së armëve dhe kanë të kryer kursin policor për instruktor.

4.9 Trajnimi ricertifikues me armë zjarri paraqet proces të trajnimit të obliguar shtesë që duhet realizuar në periudha 10-14 mujore. Në rast të mos-përmbushjes së standardeve minimale për ricertifikim për armë zjarri për tri herë radhazi, rezulton me atë që policit i jepet njoftim për trajnim plotësues mandator jo-disiplinor, me çka ai duhet ndjekur trajnimin për armë zjarri dhe me sukses duhet ta përfundoj kursin themelor të instruksioneve. Në rast të dështimit në kryerjen e këtij trajnimi, mund të rezultoj me masa administrative, përfshirë edhe përjashtimin administrativ nga puna.

4.10 Inspektimi i menaxhimit të armëve të zjarrit i kryer në janar të vitit 2007, ka vënë në pah nivel të ulët të vijimit të këtij trajnimi. Standardi për përfshirje minimalisht një herë në vit, nuk është përmbushur. Inspektimi i kryer në janar të vitit të kaluar ka potencuar disa shkaktarë që kanë ndikuar në ngecjen e mëtutjeshme të këtij trajnimi si: mungesa e poligoneve dhe municionit të nevojshëm për gjuajtje. Edhe pse është rekomanduar që t'i kushtohet rëndësi furnizimit me municion (për shkak të mos-përsëritjes së dukurisë së ndërprerjes së ricertifikimit në mungesë të municionit), edhe këtë vit nuk është vërejtur përmirësim ngase ende vijimi i trajnimit certifikues mbetet në nivel të ulët. Sipas QKSPEZH-it, në vitin 2006 trajnimin certifikues e kanë vijuar 2.553 polic, në vitin 2007 rreth 1.922 vijues, kurse në vitin 2008 rreth 2,510 vijues. Derisa në vitin 2006 dhe 2008 këtë lloj trajnimi e kanë ndjekur rreth 35 % e policëve, nga numri i përgjithshëm prej afërsisht 7.040 zyrtarë policor, në vitin 2007 këtë gjë e kanë bërë rreth 27 % e tyre. Kjo ka ardhur si pasojë e mungesës së municionit gjatë fazës së ricertifikimit. IPK-ja në këtë rast është e shqetësuar për shkak të numrit të ulët të pjesëmarrësve në këtë trajnim obligativ.

Rekomandimi nr. 8

IPK-ja rekomandon menaxhmentin që të krijoj kushte për kryerjen e procesit të trajnimit të ricertifikimit konform Parimit 8 - 14 të Parimeve dhe Procedurave të Policisë.

4.11 Poligonet për gjuajtje përdoren për trajnim me armë zjarri të zyrtarëve të agjencive të sigurisë publike. Instruktorët e trajnimit janë personat e vetëm të autorizuar si udhëheqës të poligoneve dhe të vijës së zjarrit që kanë të drejtë dhe iu lejohet t'i udhëheqin ushtrimet me municion të vërtetë. Me rastin e kryerjes së trajnimit të armëve të zjarrit me ndihmën e instruktorëve, zyrtarët policor qofshin kadet apo vijues të ricertifikimit, duhet t'iu nënshtrohen rregullave strikte të poligonit. Sektori për Trajnime me Armë Zjarri në kuadër të qendrës zhvillon: kursin themelor për pistoletë, kursin me armë të gjatë AK-47, kursin me armë të gjatë MP-5, trajnimin në simulatorin FATS¹³, trajnimin e avancuar me MP-5 në Laser Cat, kursin për instruktorë me armë zjarri, trajnimin shtesë për ricertifikim dhe trajnimin për përdorimin e forcës vdekjeprurëse.

4.12 FATS (simulatori për trajnime me "Glock" dhe Laser Cat (simulatori për trajnime me armë të gjata "MP-5") janë pajisje elektronike të avancuara që përdoren për trajnime të ndryshme me armë zjarri "Glock-19" dhe "MP-5". Në këto pajisje janë të instaluar armët të cilat veprojnë përmes gazit CO2 dhe përmes tyre zhvillohen trajnime me skenarë të ndryshëm, të improvizuar, që udhëzojnë dhe ndihmojnë pjesëmarrësit në ushtrimin profesional të përdorimit të armës. Në këto pajisje, trajnimi mund të bëhet në caqet standarde statike, lëvizëse dhe në distanca të ndryshme.

4.13 Buxheti lidhur me armët e zjarrit për tërë policinë është i ndarë në kuadër të logjistikës. Duke marrë parasysh buxhetet e kaluara, vërehet se ka ekzistuar buxhet i mjaftueshëm për këtë destinim. Vlen përmendur ngecjen në procedurat e prokurimit për furnizimin me municion gjatë vitit 2007, ku për shkak të mungesës së municionit kishte stagnuar edhe procesi i ricertifikimit me armë zjarri. Do të ishte praktikë e mirë që këto raste të mos përsëriten, kur kemi të bëjmë me trajnime obligative siç është rasti me ricertifikimin. Duhet kushtuar kujdes planifikimit të furnizimit me municion si dhe rezervave të nevojshme për një funksionim të rregullt operativ.

¹³ Fire Arms Training Simulator (Simulator për Trajnime me Armë Zjarri)

MENAXHIMI I BURIMEVE NJERËZORE”

“MENAXHIMI I BURIMEVE NJERËZORE”

1. HYRJE

1.1 Bazuar në Ligjin për Inspektoratin Policor të Kosovës, Kryeshefi Ekzekutiv i Inspektoratit Policor të Kosovës ka autorizuar inspektimin e zakonshëm lidhur me kryerjen e detyrave në menaxhimin e burimeve njerëzore në Policinë e Kosovës. Ky inspektim i funksionalizuar nga Departamenti i Inspektimit, është zhvilluar nga data 9 shkurt deri më 22 prill të këtij viti. Gjatë inspektimit janë vizituar të gjitha Drejtoritë Rajonale Policore, Drejtoritë Rajonale të Policisë Kufitare, Drejtoria e Përgjithshme e Policisë, Qendra Kosovare për Siguri Publike, Edukim dhe Zhvillim (QKSPEZH) dhe shumica e stacioneve policore të vendit. Është hera e tretë që kjo fushë është inspektuar dhe paraqet mundësinë për të kontrolluar nivelin në të cilin zyrtarët e lartë policor kryejnë detyrat e parapara.

1.2 Personeli i Policisë së Kosovës (PK) paraqet vlerën më të rëndësishme dhe më të shtrenjtë të saj. Sikurse në secilën organizatë të shërbimeve publike, shkalla e suksesit në arritjen e qëllimeve dhe objektivave të PK-së është në masë të madhe kontingjent i aftësive, motivimit dhe profesionalizmit të personelit të saj. Për këto arsye, funksionet e burimeve njerëzore të kryera nga administrata e PK-së kanë rëndësi të madhe në suksesin apo dështimin e organizatës. Nuk ekzistojnë dy organizata policore që janë të njëjta. Secila prej tyre u takon konteksteve të ndryshme historike dhe secila influencohet nga masa, stili, struktura, kultura, objektivat, reputacioni dhe marrëdhëniet e tyre me publikun. Jeta organizative është e influencuar nga disa faktorë, kryesisht nga faktorët që origjinën e kanë jashtë organizatës si: zhvillimet historike dhe rezultatet e përditshmërisë në aspektin politik, ekonomik, socio-kulturor, etj. Historia e PK-së nga viti 1999 është një histori evoluimi drejt autonomisë së plotë të saj si organizatë. Kjo histori mund të ndahet në tri etapa:

- Periudha e viteve 1999-2004, kur personeli policor vendor nuk kishte kompetenca në udhëheqjen e organizatës;
- Periudha e viteve 2004-2008, kur fillon bartja e kompetencave prej ndërkombëtareve tek vendoret;
- Periudha pas vitit 2008, kur me hyrjen në fuqi të Ligjit për Policinë e Kosovës vendorët kanë përgjegjësitë e plota në vendimmarrje.

1.3 Qëllimi i këtij inspektimi është të bëhen rekomandimet për atë se si menaxherët e Policisë së Kosovës mund të përmirësojnë kryerjen e detyrave policore, në ndjekje të qëllimeve të mëposhtme:

- Pajtueshmërinë me Ligjin e Policisë së Kosovës;
- Pajtueshmërinë me standardet e Kodit Evropian të Etikës Policore (KEEP);
- Pajtueshmërinë me Parimet dhe Procedurat e Policisë;
- Inkurajimin e menaxhimit profesional të burimeve njerëzore;

-
- Zhvillimin e potencialit dhe ngritjen e motivimit të personelit; dhe
  - Identifikimin dhe përhapjen e praktikave më të mira në menaxhimin e burimeve njerëzore.

1.4 Inspektorët policor gjatë inspektimit kanë intervistuar punonjësit e policisë si në vijim:

- Ndhimësdrejtorin e Përgjithshëm të Policisë për Administratë;
- Drejtorin e Shërbimeve Administrative;
- Drejtorin e Personelit;
- Kryesuesin e Shërbimeve Mbështetëse;
- Drejtorin për Analizë të Politikave;
- Kryesuesin e Departamentit të Trajnimeve;
- Drejtorët Rajonal të Policisë dhe Drejtorët Rajonal të Policisë Kufitare;
- Komandantët e Stacioneve Policore;

1.5 Zonat e inspektimit:

- Gjendja aktuale;
- Rregulloret dhe strategjitë

1.6 Ky raport është përgatitur në bazë të parimit të përgjegjësisë dhe transparencës publike, i cili është i mbështetur nga neni 19 i Kodit Evropian të Etikës Policore.

2. GJENDJA AKTUALE

2.1 Sipas të dhënave të fund-vitit 2008, Policia e Kosovës numëron 8.709 punonjës duke pësuar kështu një rënie prej 1.7 % në krahasim me vitin e kaluar. Nëse i referohemi numrit vetëm të zyrtarëve policor, në krahasim me vitin e kaluar kemi rënie prej 2.6 %. Kjo ka ardhur si pasojë e largimit të disa policëve nga puna, suspendimeve dhe lëshimit të punës në mënyrë të njëanshme të disa policëve serb si dhe largimin e një numri të stafit civil për shkak të pagave të ulëta. Me vendim të Qeverisë së Republikës së Kosovës, pjesëtarët e Divizionit të Sigurimit që numëronte 594 oficerë kanë filluar t'i nënshtrohen fazës së selektimit dhe rekrutimit, për t'u aftësuar për zyrtarë policor (derisa ishte duke u zhvilluar inspektimi, rekrutimi vetëm ishte duke u zhvilluar për një grup zyrtarësh). Me këtë rast, pritet të ngritet numri i zyrtarëve policor, ndërkohë duke zvogëluar numrin e oficerëve të sigurimit. Bazuar në numrin aktual të zyrtarëve policor, kemi 329 policë në 100.000 banorë, në krahasim me vitin 2006, kur kjo shifër sillej rreth 342 policë në 100.000 banorë. Marrë parasysh shtrirjen gjeografike, Policia e Kosovës ka afërsisht 0.64 policë për kilometër katror (km²). Këto shifra do të jenë relative, pasi që kalimi i oficerëve të sigurimit në zyrtarë policor do të ndryshojë në masë të madhe këto raporte.

Tabela 1: Shpërndarja e personelit të Policisë së Kosovës (31.12.2008)					
Drejtoria	Zyrtarë Policorë	Oficer sigurimi	Kadet	Shërbyes civil	Gjithsej
DPP	781	493	-	403	1.677
Prishtinë	1.389	-	-	161	1.550
Mitrovicë	903	-	-	135	1.038
Pejë	864	-	-	112	976
Prizren	829	-	-	117	946
Ferizaj	514	-	-	86	600
Gjilan	686	-	-	93	779
DRPK	1.033	-	-	28	1.061
QKSPEZH	9	-	73	-	82
Gjithsej:	7.008	493	73	1.135	8.709

2.2 IPK-ja në bazë të të dhënave ka ardhur në përfundim që në PK nuk ka ndonjë formulë të caktuar për shpërndarjen e personelit policor në të gjitha nivelet e organizimit. Më parë, IPK-së i është thënë se Drejtoria për Analizë të Politikave është duke bërë një hulumtim për vlerësimin e nevojave, por deri tani nuk i është prezantuar një dokument i tillë.

2.3 Struktura e mirëfilltë organizative ende nuk është e definuar dhe kjo paraqet sfidë serioze për organizatën. Kjo reflekton negativisht në planifikim të personelit policor në kuptim të cilësisë dhe madhësisë së organizatës. Deri më tani, policia ka funksionuar në bazë të strukturave të njohura me emrat e ish-komisarëve të policisë që kanë udhëhequr me organizatën. IPK-ja ka pasur parasysh mungesën e vendim-marrjes dhe procesin e transferimit të plotë të kompetencave nga Policia e UNMIK-ut, te Policia e Kosovës dhe se në lidhje me caktimin e numrit të policëve është marrë parasysh vetëm 'ngarkesa e punës' për polic. Gjithashtu, gjatë kësaj periudhe ka pasur disa tendenca për të vendosur një strukturë të re (strukturë më funksionale), por gjatë disa takimeve që janë mbajtur, nuk ka pasur rezultat për arsye të shumta e shpeshherë edhe të panjohura. IPK-ja kuptoi se dizajnimi i një strukture organizative nga menaxhmenti aktual ishte në fazën fillestare. Situatë e paqartë mund të vazhdojë derisa menaxhmenti nuk merr parasysh mendimet e menaxherëve operativ dhe nuk bën analiza të mirëfillta nga informacionet e terrenit. IPK-ja tërheqë vërejtjen se në përcaktimin e strukturës organizative policore, përpos faktorit 'ngarkesë e punës' duhet të marrë parasysh edhe komponentet tjerë, si: nivelin e krimit, numrin e banorëve në raport me numrin e policëve, shtrirjen gjeografike dhe objektet me rëndësi të veçantë.

Rekomandimi nr. 1

IPK-ja rekomandon menaxhmentin policor që sa më shpejtë që të jetë e mundur, të angazhohet në realizimin e një strukture organizative të qëndrueshme, të bazuar në analizat e nevojave që dalin nga terreni, duke pasur parasysh edhe faktorët relevant si: nivelin e krimit, numrin e banorëve, shtrirjen gjeografike dhe objektet me rëndësi të veçantë.

2.4 Shtrirja e kontrollit është një problem që është paraqitur edhe në raportin e fundit mbi burimet njerëzore. IPK-ja është e brengosur për një 'shtrirje të kontrollit' jo racionale në PK. IPK-ja edhe një herë nxitë menaxhmentin që të bëjë një rishikim të plotë të shpërndarjes së personelit, me qëllim të racionalizimit të sasisë së punës për mbikëqyrës. Mungesa e

përcaktimit të numrit të vartësve për secilën gradë është problem që mund të krijojë vështirësi dhe paqartësi të shumta lidhur me përcaktimin e strukturës organizative dhe shtrirjes së kontrollit në kuadër të organizatës. Procesi i definimit të saktë të detyrave dhe përgjegjësive është proces që ende nuk ka përfunduar dhe mungesa e përshkrimeve të detajuara të vendeve të punës në shumë fusha paraqet një zbrastësi serioze në dizajnimin e organizatës. Nëse një nivel/detyrë nuk është definuar plotësisht, procesi mbi zgjedhjen e duhur të zyrtarit të duhur për gradën e caktuar apo pozitën, do të shkaktojë probleme dhe komplikime të shumta në strukturën organizative dhe në kahjen e përcaktuar të zbatimit të detyrave dhe përgjegjësive të PK-së. Kjo paqartësi shkakton pamundësi në përcaktimin e maksimumit apo minimumit të personave që duhet t'i ketë një menaxher nën mbikëqyrje. Për më shumë, në mungesë të definimeve të detajuara të detyrave dhe përgjegjësive, do të jetë e pamundur (nga aspekti i dizajnit të organizatës apo strukturës organizative) të përcaktohet se një gradë e caktuar është plotësisht e (pa) nevojshme për një pozitë të caktuar. Tabela, duke prezantuar një analizë të shpërndarjes së personelit në bazë të gradave, dëshmon për shpërndarje jo të njëtrajtshme të personelit të graduar. Shtrohet pyetja: se sa është e arsyeshme dhe e nevojshme kjo mbikëqyrje e rreptë dhe kaq e ngushtë ?

Tabela 2: Shpërndarja e gradave në Policinë e Kosovës (31.12.2008)										
Drejtoria	Grada policore									Gjiths.
	Gj/nk	Gj/m	Kol	N/k	Maj	Kap	Tog	Rr	Pol	
DPP	1 (4)	4 (2.5)	10 (1.5)	15 (1.1)	16 (1.9)	31 (2.8)	87 (1.8)	159 (2.9)	458	781
Prishtinë	-	-	1 (2)	2 (1)	2 (5)	10 (3.5)	35 (3.7)	128 (9.5)	1.211	1.389
Mitrovicë	-	-	2 (1)	-	2 (4)	8 (3.5)	28 (2.3)	63 (12.7)	800	903
Pejë	-	-	1 (2)	2 (1)	2 (2.5)	5 (7.8)	39 (2.8)	108 (6.5)	707	864
Prizren	-	-	-	3 (0.7)	2 (5.5)	11 (2.4)	26 (5.0)	129 (5.1)	658	829
Ferizaj	-	-	1 (1)	1 (2)	2 (1)	2 (10)	20 (2.2)	44 (10.1)	444	514
Gjilan	-	-	1 (2)	2 (1)	2 (5)	10 (4)	40 (2.2)	86 (6.3)	545	686
DRPK	-	-	-	-	3 (3.7)	11 (2.3)	25 (4.7)	118 (7.4)	876	1.033
QKSPEZH	-	-	-	-	-	-	-	-	9	9
Gjithsej:	1 (4)	4 (4)	16 (1.6)	25 (1.2)	31 (2.8)	88 (3.4)	300 (2.8)	835 (6.8)	5.708	7.008

Rekomandimi nr. 2

IPK-ja rekomandon menaxhmentin policor që të bëjë shtrirjen e kontrollit për secilën gradë, duke definuar qartë zinxhirin komandues, siç kërkohet në KEEP. Të përcaktohet një formulë e shtrirjes së kontrollit duke paraparë numrin e vartësve për çdo gradë.

2.5 Si pasojë e mungesës së një strukture të qartë dhe përshkrimit të saktë të detyrave dhe përgjegjësive në të gjitha nivelet, ka ardhur deri tek një paqartësi e përgjithshme për një funksionim normal siç kërkohet në KEEP. Është e nevojshme që menaxherët ekzekutiv të marrin parasysh kërkesat dhe vërejtjet e menaxherëve operativë dhe nevojat operacionale të veçanta që mund të ketë secili regjion/stacion policor.

2.6 Për të matur punën dhe suksesin e çdo policie në botë, ekziston kriteri standard- niveli i krimit. Në tabelën 3 është bërë një analizë e punës reaktive policore, ku del se shpërndarja e policëve në regjione dhe stacione policore nuk është as për së afërmi në raport me nivelin e krimit apo numrin e rasteve që duhet të merret një polic. Deri tani ka dominuar sistem i ngurtë sa i përket shpërndarjes së personelit. Përderisa në kuadër të Drejtorisë Rajonale të Pejës, një polic merret me afërsisht 22 raste gjatë vitit, në atë të Gjilanit kjo shifër sillet rreth 12 raste. Po ashtu, dallimet ndërmjet regjioneve sa i përket numrit të zyrtarëve policor dhe numrit të banorëve për polic janë të mëdha, p.sh. në kuadër të “Prizren”-it janë 602 banorë për një polic, derisa në atë të “Mitrovicë”-s kjo shifër sillet rreth 331 banorë për një polic. Dallime të mëdha ekzistojnë edhe sa i përket zonës patrulluese që mbulon një polic. Polici i “Prishtinë”-s kontrollon 1.7 km² zonë patrulluese, derisa polici i “Pejë”-s kontrollon 3.3 km². Këto dallime kanë shtyrë IPK-në të vlerësojë që sa më shpejtë të ndërhyhet në racionalizmin e shpërndarjes së personelit, në mënyrë që të krijohen kushte më të mira për përballje efikase me krimin.

DRP	Numri i policve	Sipërfaqja në km ²	Numri i banorëve	Niveli i krimit ¹⁴	Nr. krim. për polic	Polic për km ²	Banorë për polic
Prishtinë	1.211	2.084	663.958	19.232	16	1.7	548
Ferizaj	444	1.021	179.282	6.133	14	2.3	404
Prizren	658	2.007	396.418	8.558	13	3.1	602
Pejë	707	2.321	401.310	15.370	22	3.3	567
Mitrovicë	800	2.052	264.988	10.587	13	2.6	331
Gjilan	545	1.425	220.772	6.392	12	2.6	405
Gjithsej:	4.365¹⁵	10.908¹⁶	2.126.728	66.272	15	2.6	476

Rekomandimi nr. 3

IPK-ja rekomandon menaxhmentin policor që të bëjë një analizë të shpërndarjes racionale të personelit, me qëllim të krijimit të kushteve më të mira për një përballje më efikase me krimin.

2.7 IPK-ja ka pranuar shqetësimin e menaxherëve policor që PK-ja është tepër e ngarkuar me pika statike dhe me asistimet që duhet ofruar organeve dhe institucioneve të ndryshme (gjykatave, KEK-ut, organeve komunale, ministrive). Nëse i marrim parasysh edhe asistimet policore, rritet numri i rasteve për polic brenda një viti, sepse vetëm një numër i caktuar i zyrtarëve policorë mund të merret me punë reaktive policore. Në këtë mënyrë, mbetet shqetësim lidhur me atë se PK-ja ka shumë pak mundësi të merret me punë pro-aktive policore. Ndërsa, në disa stacione policore vazhdimisht bëhen kërkesa për personel të nevojshëm, që mungon në bazë të strukturës organizative.

2.8 Paragrafi 25 i KEEP-it potencon që politika e rekrutimit në organizata policore “do të synojë të punësojë burra dhe gra nga shtesa të ndryshme të shoqërisë, duke përfshirë grupe të pakicave etnike, me qëllim që përbërja e personelit të reflektojë shoqërinë së cilës ata i shërbejnë”. PK-ja ka arritur

¹⁴ Të dhënat mbi nivelin e krimit i referohen vitit 2008

¹⁵ Ky numër paraqet numrin e policëve të pa graduar

¹⁶ Të dhënat janë marrë nga Enti i Statistikave të Kosovës

një shkallë të lartë të pajtueshmërisë me kërkesat e KEEP-it. Sa i përket përbërjes së saj etnike, PK-ja nga afër reflekton shoqërinë të cilës i shërben dhe kjo është një fushë e arritjeve të mëdha, veçanërisht kur krahasohet me organizatat tjera në regjion dhe më gjerë. Ndonëse, përbërja gjinore nuk e pasqyron shoqërinë e Kosovës në mënyrë të përkryer, PK-ja ka një përqindje më të lartë të femrave police në krahasim me shumë organizata tjera policore në Evropë e më gjerë. Bazuar në të dhënat e fund vitit 2008, zyrtarët policor të përkatësisë shqiptare përfaqësohen me 85.9 %, derisa pjesa tjetër përfaqësohet me 14.1 %. Shikuar në aspektin gjinor, femrat police përfaqësohen me 14.9 %, kundrejt meshkujve me 85.1 %.

Përkatësia etnike	Numri		Gjithsej	
	Femra	Meshkuj	Numri	(%)
Shqiptarë	1.089	6.390	7.479	85.88
Ashkalinjë	-	20	20	0.23
Boshnjakë	38	191	229	2.63
Çerkezë	-	5	5	0.06
Kroatë	2	2	4	0.05
Egjiptasë	1	6	7	0.08
Goranë	1	40	41	0.47
Maqedonë	1	-	1	0.01
Romë	2	19	21	0.24
Serbë	151	661	812	9.32
Slllovenë	1	-	1	0.01
Turq	10	79	89	1.02
Gjithsej:	1.296	7.413	8.709	100.0

2.9 Shkalla e pushimeve mjekësore në një organizatë policore është një tregues i rëndësishëm i motivimit dhe shëndetit. Në shumicën e rasteve, shkalla e lartë e pushimeve mjekësore më shumë ka të bëjë me motivimin e personelit në punë se sa me ndjeshmërinë e tyre ndaj sëmundjeve. Në krahasim me vitin 2006 dhe 2007, numri i ditëve të humbura përmes pushimeve mjekësore ka pësuar rënie të dukshme. Ekspertët konsiderojnë që shkalla e pushimeve mjekësore që kalon 7 ditë në vit është shkak për brengosje. Në vitin 2008, mesatarja e ditëve të pushimit mjekësor është 4-5 ditë në vit dhe ky është një tregues pozitiv në lidhje me shfrytëzimin dhe monitorimin e shfrytëzimit të pushimeve mjekësore. Përgjithësisht, rreth 2.16 % llogariten ditë të humbura përmes pushimeve mjekësore nga totali vjetor i ditëve të mundshme të punës. "Prishtina" me afërsisht 6.7 ditë prinë me numrin më të madh të ditëve të humbura të kalkuluara për polic. Megjithatë, mundësia e shfrytëzimit të pushimit apo mungesës me arsye të policëve në punë janë të mëdha. Një numër i policëve punojnë një kohë të konsiderueshme jashtë orarit të punës dhe në mungesë të një sistemi që PK-ja t'ua kompensojë pushimin me para, atyre iu jepet pushim dhe kjo e rritë përqindjen e mungesës së policëve në punë, duke krijuar mungesë të numrit të nevojshëm të tyre.

Tabela 5: Analizë e ditëve të humbura përmes pushimeve mjekësore (31.12.2008)					
Drejtoria	Numri i punonjësve	Nr. i ditëve të punës¹⁷	Numri i kërkesave	Totali i ditëve të PM	Mesatarja për polic
DPP	1.759	427.437	2.876	8.195	4.7
Prishtinë	1.577	383.211	3.933	10.557	6.7
Gjilan	784	190.512	1.582	3.836	4.9
Ferizaj	612	148.716	1.654	3.923	6.4
Prizren	955	232.065	1.465	5.141	5.4
Pejë	997	242.271	1.216	4.128	4.1
Mitrovicë	1.051	255.393	2.305	5.672	5.4
DRPK	1.063	258.309	2.128	4.700	4.4
QKSPEZH	10	2.430	1	2	0.2
Gjithsej	8.808¹⁸	2.140.344	17.160	46.154	

2.10 Për të pasur sukses në arritjen e qëllimeve të veta, organizata duhet të ketë parasysh trajnimin dhe zhvillimin e personelit, ngase vetëm vendosja e të punësuarve në vendin e punës nuk garanton sukses. Përmes trajnimit dhe zhvillimit, atyre u ofrohet mundësi për të kuptuar më mirë natyrën e punës, qëllimet e organizatës dhe në këtë mënyrë në vazhdimësi mund të arrihet maksimumi nga një i punësuar. Trajnimi që i ofrohet një të punësuar duhet të jetë i lidhur me natyrën e punës, orientimin e tij në organizatë si dhe me atë se çka pret organizata prej tij. Për këtë arsye bëhen vlerësimet e nevojave për trajnime të nevojshme. Si shumë organizata tjera policore, PK-ja bën vlerësimin e nevojave për trajnime duke u mbështetur në nevojat e organizatës. Me qëllim të përmbushjes së nevojave trajnuese, janë mbajtur trajnime brenda dhe jashtë organizatës.

2.11 Mirëpo, duhet pasur parasysh që Policia e Kosovës nuk ka ndonjë traditë të gjatë ku do të mund të vendoseshin standarde më të qëndrueshme, si organizatë me kulturë dhe organizim të qëndrueshëm brenda kësaj kohe, dhe se shumë faktorë kanë ndikuar që proceset në zhvillimin e saj të jenë të ndryshme me policinë e vendeve tjera demokratike. Si problem evident ka qenë struktura organizative që deri më tani nuk është vendosur në bazë të standardeve të kërkuara. Andaj, kjo edhe e ka lënë për një kohë PK-në në një gjendje fluksi, ku ka pasur një formë të jashtme, por brenda ka pasur shumë lëvizje të personelit. Një numër i punonjësve kanë kryer numër të caktuar të trajnimeve, por që tani apo edhe më parë nuk kanë mundur që t'i zbatojnë njohuritë e marra në vendet ku punojnë. IPK-ja bënë vërejtje se duhet shmangur nga kjo praktikë dhe t'i kushtohet më shumë kujdes përzgjedhjes së personave për të ndjekur trajnimet. Duhet ta kenë parasysh sidomos faktorin kohë (sa do të shërbejë personi i caktuar në atë vend pune, sa mund të kontribuojë pasi ta ketë marrë atë njohuri). Kjo lidhet edhe me koston se sa kushtojnë trajnimet, sa investon organizata në një individ, duke bërë llogaritjen se organizata duhet të ketë një plan për t'i marrë benefitet nga personat që investon.

2.12 Ka qenë kërkesë e pothuaj të gjithë menaxherëve operativë, që të caktohet periudha e shërbimit në një njësi. Propozimi që është dhënë nga pjesa dërrmuese ka qenë një periudhë 2-3 vjeçare. Kjo do ta obligonte personin që të kontribuojë në atë vend pune dhe në anën tjetër nuk paraqet pengesë për zhvillim karriere. Përzgjedhja e "personit të duhur, në vendin e duhur" është

¹⁷ Llogaritja i referohet numrit të ditëve të rregullta të punës së një zyrtari policor, minus ditët e pushimit dhe ditët e pushimit vjetor për një vit (243 ditë).

¹⁸ Kjo shifër e personelit të gjithmbarshëm dallon nga shifra që është prezantuar më lartë (8.709 punonjës) për shkak se shfrytëzues të pushimeve mjekësore gjatë vitit 2008 kanë qenë edhe punonjës që në fund të vitit kalendarik nuk kanë qenë më pjesë e Policisë së Kosovës.

njëra ndër qëllimet themelore në menaxhimin e burimeve njerëzore. Në Parimin 8.13 ("Parimi mbi kryerjen e trajnimit të specializuar"), ceket 'përmbushja e një periudhe të caktuar kohore në njësitin e specializuar, pas marrjes së trajnimit të tillë'.

Rekomandimi nr. 4

IPK-ja rekomandon Departamentin e Trajnimeve që të krijoj pako trajnimesh për secilën njësi, pozitë dhe gradë, të cilat do të jenë të obliguar t'i ndjekin policët dhe caktimin e minimumit të kohës së shërbimit në njësi. Duke ndikuar në specializimin e policëve në njësi të caktuara, do të zvogëlohej kostoja e shpenzimeve të përgjithshme për trajnime si dhe do të parandalohet lëvizja e shpeshtë e personelit pa kritere të caktuara.

2.13 Komandantët e stacioneve dhe disa zyrtarë policorë të graduar pohojnë për një praktikë që nuk është dhe aq e planifikuar sa i përket trajnimeve. Shpesh në fillim të vitit atyre iu ofrohet një listë trajnimesh të mundshme që mund t'i ndjekin, duke mos u marrë parasysh analizat e nevojave për trajnime nga menaxherët operativë në terren. Në vitin 2007, në një raport të përgatitur nganjë grup punues i PK-së për identifikim të nevojave trajnuese, ishte konstatuar gjendja aktuale duke pasuar me rekomandime të brendshme. Grupi punues kishte rekomanduar hartimin e një procedure të qartë rreth mënyrës së përzgjedhjes së kandidatëve, të cilët do të ndjekin kurset e nevojshme.

2.14 Njëra prej rekomandimeve të dhëna është se mungon një qartësi lidhur me atë se kush duhet të shkoj në një trajnim të caktuar. Rekomandimi 11 potencon se në PK nuk ka ndonjë proces të rregullt të Analizave të Nevojave të Trajnimit (ANT) për identifikimin e nevojave ("ANT duhet të bëhet proces i rregullt e jo sporadik për kategori dhe departamente të ndryshme të SHPK-së. Të vazhdohet me kurse të ANT-së për secilin nivel, me qëllim që secila njësi të jetë e aftë t'i identifikojë nevojat e tyre për trajnim"¹⁹). Mund të konstatojmë që Departamenti i Trajnimeve duhet të ndërmarrë një sërë obligimesh me qëllim të planifikimit sa më të mirë dhe më të dobishëm sa i përket trajnimit dhe specializimit të pjesëtarëve të PK-së.

2.15 Duke iu referuar të dhënave të nivelit qendror lidhur me trajnimet e ndjekura brenda regjioneve, vërehet se as për së afërmi nuk është ndjekur Parimi P-8.15 (Parimi mbi trajnimin regjional) mbi numrin e nevojshëm të orëve që duhet ndjekur (së paku 40 orë brenda vitit). Për të dy periudhat vjetore, korrik 2007-qershor 2008 dhe korrik 2008-qershor 2009, vërehet se ndiqet diku rreth 58 % e orëve të parapara me Parime dhe Procedura të Policisë. Në periudhën korrik 2007-qershor 2008, Drejtoria Rajonale e Ferizajt prinë me numër më të madh të orëve të mbajtura brenda regjionit për zyrtarë policor (48 orë për zyrtarë policor), derisa gjendja është e papranueshme në Drejtorinë Rajonale të Pejës dhe Mitrovicës (4 dhe 9 orë për zyrtarë policor gjatë vitit). Në periudhën korrik 2008-qershor 2009, Drejtoria Rajonale e Prizrenit prinë me numër më të madh të orëve të mbajtura brenda regjionit (38 orë për zyrtarë policor), derisa gjendja është e papranueshme në Pejë dhe Mitrovicë (me nga 12 orë të mbajtura për çdo zyrtarë policor). Nëse nxjerrim mesataren e orëve të mbajtura nga totali i

¹⁹ Raport i Grupit Punues mbi identifikimin e nevojave për trajnim, 2007.

përgjithshëm, del se në periudhën korrik 2007-qershor 2008 janë mbajtur rreth 24 orë për çdo zyrtar policor brenda vitit, kurse në periudhën korrik 2008-qershor 2009, kjo shifër sillet rreth 23 orë.

DR	Numri i zyrtarve policor	Numri i trajnimeve		Numri i pjesëmarrësve		Orët e mbajtura		Mesatarja e orëve	
		07/08	08/09	07/08	08/09	07/08	08/09	07/08	08/09
~	864	13	14	785	319	3.460	12.652	4	12
Ferizaj	514	39	38	502	487	24.940	16.984	48	33
Gjilan	686	28	30	622	479	20.150	16.237	29	23
Mitrovicë	903	10	36	830	570	8.637	11.127	9	12
Prishtinë	1.389	77	96	1.155	887	32.014	33.376	23	24
Prizren	829	97	21	777	775	25.172	31.878	30	38
DRPK	1.033	27	29	1.009	831	31.382	22.527	30	21
Gjithsej:	6.218²⁰	291	264	5.680	4.348	145.755	144.783	24	23

Rekomandimi nr. 5

IPK-ja rekomandon menaxhmentin policor që t'i përbahet Parimit P-8.15 lidhur me trajnimin e zyrtarëve policor brenda regjioneve policore, sipas të cilit çdo zyrtar policor duhet të ndjekë së paku 40 orë trajnime brenda regjionit.

2.16 Përveç numrit të madh të trajnimeve që duhet nënshtruar në nivel regional, janë organizuar edhe trajnime nga ana e Departamentit të Trajnimeve, ku numri i pjesëmarrësve në vitin 2008 ka rënë për 19.7 % në krahasim me vitin 2007. Trajnimet e organizuara nga organizatat vendore dhe ndërkombëtare (ADA, AER, CARDS, CARPO, Guardia di Finanza, IGJK, IOM, KFOR, MSU Italian, OSBE, Europol, IKAP, ICITAP, UNICEF,...) janë organizuar në numër të madh dhe del se është ngritur numri i trajnimeve në krahasim me vitin 2007 për 81.5 %, kurse numri i pjesëmarrësve ka pësuar rënie për 11.5 %. Trajnimet jashtë vendit kanë shënuar ngritje si në numër po ashtu edhe në numrin e pjesëmarrësve (42 % përkatësisht 11.4 %). Në aktivitete tjera jashtë vendit kanë marrë pjesë kryesisht zyrtarët policor nga Drejtoria e Përgjithshme e Policisë dhe numri i tyre ka shënuar një ngritje për 36.7 %.

Aktivitete	Viti 2007		Viti 2008	
	Numri trajnimeve	Numri i pjesëmarrësve	Numri i trajnimeve	Numri i pjesëmarrësve
Të organizuara nga DT-ja	328	8.028	353	6.445
Të organizuar nga organizata vendore dhe të huaja	324	2.478	588	2.193
Trajnime jashtë vendit	78	175	111	195
Aktivitete tjera jashtë vendit ²¹	69	109	82	149
Gjithsej:	799	10.790	1.134	8.982

2.17 Në inspektimet e mëhershme IPK-ja kishte dhënë rekomandime në lidhje me mungesën e shënimeve/dëshmimeve për shpenzimet në trajnime. Në raportin vjetor të Departamentit të Trajnimeve për vitin 2008 është paraqitur edhe raporti i shpenzimeve për vitin 2008, gjë që IPK e përshëndet këtë hap të mirë që ka të bëjë me transparencën dhe profesionalizmin në punë. Shqetësim ende mbetet që administrata ka dështuar për të vlerësuar ndikimin e asaj që mund të dëshmohet të jetë investim që kushton në punonjës individual. P.sh,

²⁰ Në këtë shifër përfshihen zyrtarët policor të graduar dhe të pa graduar.

²¹ Këtu përfshihen: konferenca, seminare, punëtori, takime pune, vizita studimore, vizita pune.

nuk ekziston asnjë e dhënë në dispozicion për të demonstruar që njohuritë dhe shkathtësitë e fituara përmes programeve të ndryshme trajnuese janë zbatuar në vendin e punës dhe janë përdorur në dobi të synimeve të organizatës.

2.18 PK-ja bën shpërndarjen e dekoratave dhe mirënjohjeve për policët që japin një kontribut të madh në kryerjen e punëve apo që tregojnë sukses në punë. Kjo bëhet me qëllim që të ngritet motivi për punë dhe të njihen vlerat e individëve mbi kontributin e tyre në luftimin e krimit. Në lidhje me shpërndarjen e mirënjohjeve ka pasur vërejtje nga zyrtarët policorë pasi që ato u shpërndahen si policëve që shquhen në luftimin e krimit, po ashtu edhe punonjësve tjerë që nuk janë të kyçur në aktivitete policore operative. Këto mirënjohje dhe dekorata nuk janë premisa të cilat premtojnë për ndonjë zhvillim karriere, pasi që ato nuk merren parasysh në raste gradimi apo ndërrim pozitash, duke bërë që në njëfarë mënyre të nënvlerësohet puna policore.

Tabela 8: Dekoratat dhe mirënjohjet e shpërndara sipas drejtorive (2007/2008)

Drejtoria	Dekorata/medalje		Mirënjohje		Gjithsej	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008
DPP	9	2	2	5	11	7
Prishtinë	4	4	1	2	5	6
Gjilan	-	-	-	28	-	28
Prizren	-	3	-	35	-	38
Mitrovicë	-	2	225	288	225	290
Ferizaj	-	-	-	55	-	55
Pejë	-	-	93	88	93	88
DRPK	-	-	2	2	2	2
Gjithsej:	13	11	323	503	336	514

2.19 Në Policinë e Kosovës ndodhin lëvizje të vazhdueshme në përbërjen e personelit. Arsyet kryesore për transfere zakonisht janë të natyrës operative, plotësimi të strukturës e deri tek shqiptimi si “masë disiplinore”. Arsyet kryesore për dorëheqje të zyrtarëve policorë janë pagat e ulëta, nevojat familjare, punësimet në vende tjera të punës dhe bashkimet familjare. Arsyet kryesore për suspendim të zyrtarëve policorë janë shkeljet e ligjit dhe ato administrative. Vërehet numër i madh i të suspenduarve që ka ardhur si pasojë e bojkotimit të punës nga një numër i theksuar i zyrtarëve policorë serb, në shenjë pakënaqësie për shpalljen e pavarësisë së vendit. Me vendim të veçantë atyre iu është caktuar masa “suspendim me pagesë” e pastaj iu është vazhduar “suspendimi pa pagesë” deri në një afat të caktuar.

2.20 Në fillim të këtij viti ka pasuar një rritje e pagave të policëve, por shqetësimi mbetet te kompensimi i punës jashtë orarit. Një polic mund të akumulojë një sasi të konsiderueshme të pushimit si ditë të lira dhe në pamundësi që t’iu paguhet me para, ata kanë të drejtë në marrje të ditëve të lira, duke shkaktuar mungesa të policëve në punë dhe duke krijuar ngarkesa operative.

3 RREGULLORET DHE STRATEGJITË

3.1 Në suaza afatgjata, sukcesi i çdo organizate varet duke pasur “njerëzit e duhur, në vendin e duhur dhe në kohën e duhur”. Objektivat e veta organizata mund t'i realizojë kur njerëzit kanë talentin e duhur, aftësitë dhe dëshirën e nevojshme për t'i realizuar ato objektiva. Kjo arrihet atëherë kur organizata bënë planifikimin e duhur të burimeve njerëzore, me qëllim që ta ndihmojë në fokusimin e energjive e saja dhe të sigurojë se personeli i saj punon në drejtim të arritjes së objektivave. Për arritjen e këtyre objektivave krahas sfidave të jashtme, menaxherët e burimeve njerëzore hasin edhe në sfida që mund të jenë: financiare, organizative, etj. Menaxherët e burimeve njerëzore duhet të kërkojnë sasi të mëdha informatash për të sjellë edhe vendime kualitative.

3.2 IPK-ja gjatë inspektimit ka pranuar dy dokumente strategjike:

- “Strategjinë 2008-2013” të Shtyllës së Personelit dhe Trajnimeve; dhe
- “Planin Strategjik 2007-2009” që si synim kishte tërë administratën e PK-së.

3.3 Një tjetër dokument bazë në të cilin u hasë ishte “Udhëzuesi mbi menaxhimin, planifikimin dhe vlerësimin e burimeve njerëzore”, me të cilin gjithashtu pothuajse askush nga zyrtarët e PK-së nuk ishte i informuar. Ky dokument bazë përshkruan në detaje mënyrën se si PK-ja duhet t'i menaxhojë, planifikojë dhe vlerësojë burimet njerëzore. Për IPK-në ky dokument do të jetë një pikë referimi për shumë çështje lidhur me burimet njerëzore që kërkojnë trajtim të menjëhershëm.

3.4 Në mënyrë që një organizatë policore të ketë sukses në misionin e saj dhe të arrijë të priturat e qytetarëve, ka nevojë të ketë një kornizë strategjike të strukturuar, e cila ofron një pikënisje në drejtim të mënyrave të vlerësimit dhe reagimit ndaj ndryshimeve të kërkuara. Korniza strategjike duhet të definojë kufijtë në termat e kërkesave policore dhe të të priturve të qytetarëve, dhe e cila do të reflektojë në menaxhimin e proceseve, njohurive dhe personelin policor. Është detyrë e IPK-së të bëjë një mori pyetjesh lidhur me kornizat strategjike të PK-së.

Tabela 9: Pyetjet kyçe mbi kornizën strategjike të PK-së lidhur me burimet njerëzore	
PYETJET KYÇE	RËNDËSIA
<i>Çka i shtynë vendimet strategjike në PK?</i>	<i>A ekziston plan i shkruar mbi burimet njerëzore që i është komunikuar personelit të PK -së dhe i cili udhëheq vendim marrjen në të gjitha fushat, për një periudhë të caktuar?</i>

<i>Në çfarë drejtimi ka zgjedhur të shkoj PK-ja?</i>	<i>A ofron plani i shkruar një imazh të qartë dhe të arritshëm mbi gjendjen e dëshiruar në PK?</i>
<i>Çfarë shërbimesh policore do të ofrohen?</i>	<i>A ofron plani i shkruar informata të detajuara për natyrën dhe fushëveprimin e shërbimeve policore që do të ofrojë PK-ja, dhe a lidhen këto shërbime të ofruara me të priturat e publikut?</i>
<i>Cili është dizajni i proceseve të PK - së, sistemit të njohurive dhe mekanizmave të angazhimit të personelit?</i>	<i>A ofron plani i shkruar informata të detajuara mbi ndryshimet e nevojshme në procese, sistemin e njohurive dhe zhvillimin e personelit në çdo departament dhe regjion?</i>
<i>Cilat janë pikat specifike që tregojnë se a është PK -ja duke devijuar nga plani i saj?</i>	<i>A ofron plani i shkruar informata të detajuara për kriteret e performancës dhe synimeve që do ta lejonin personelin (ose edhe publikun) për të ditur se a është duke funksionuar plani?</i>

3.5 Bazuar në raportet e IPK-së, PK-ja në përgjithësi ka mungesë të strategjive të inkorporuara në strategji kryesore dhe ato plane të cilat ekzistojnë në departamente, regjione ose stacione tregojnë njohuri të dobët mbi të kuptuarit e kornizave strategjike. PK-ja ende nuk ka dëshmuar që ka një kapacitet që të bëjë një renditje të qëllimeve strategjike me organizatën apo ekipet e caktuara. Kjo tregon nevojën për të rishikuar mënyrat se si strategjia shpërndahet në strukturat formale dhe hierarkike. Kur struktura të rishikohet në këtë mënyrë, zhvillimi i burimeve njerëzore dhe lidhshipi duhet të rishikohet në atë rregull që të gjenerojë kulturë dhe ambient pune që do të përkrahë dhe shtyjë përpara çdo element të kornizës strategjike që është paraqitur në tabelë.

3.6 PK-ja funksionon me disa struktura të ndryshme organizative, përfshirë edhe modifikimet strukturore që kishin bërë regjionet/stacionet. Si pasojë e kësaj nuk kishte përshkrime unike të vendeve të punës. Ato ekzistonin pasi që udhëheqësit regional kishin bërë përshkrime të vendeve të punës për regjionet e tyre, duke dalluar përmbajtja e tyre nga regjioni në regjion, që shkaktonte mos përputhje pasi nuk ishin unike dhe nuk ishin të zyrtarizuara nga niveli i Drejtorisë së Përgjithshme të Policisë. Edhe këto përshkrime ishin bërë pa ndonjë analizë të mirëfilltë dhe nga njerëz që nuk ishin të specializuar për një gjë të tillë. U morën shumë përgjigje se përshkrimet ekzistonin në kuadër të Parimeve dhe Procedurave të PK-së, ku ekziston një përshkrim i detyrave dhe përgjegjësisive sipas gradave, mirëpo kjo përzierje e përshkrimit të vendit të punës dhe përshkrimit të detyrave sipas gradës është e dëmshme dhe e rrezikshme, duke pasur parasysh diversitetin e punëve që ka policia.

Rekomandimi nr. 6

IPK-ja përsëritë rekomandimet për nevojën dhe rëndësinë e hartimit të një strategjie afatshkurtër dhe afatmesme të burimeve njerëzore, që do të përfshinte të gjitha aspektet për menaxhimin e personelit.

3.7 Sipas Udhëzuesit mbi menaxhimin, planifikimin dhe vlerësimin e burimeve njerëzore, planifikimi i burimeve njerëzore është funksion madhor i burimeve njerëzore i cili nuk nënkupton vetëm trajnimin dhe zhvillimin, por edhe planifikimin dhe zhvillimin e karrierës individuale, organizimin, zhvillimin dhe vlerësimin e performancës, duke u siguruar se organizata çdo herë ka numrin e duhur të të punësuarve “me aftësi të duhura në punën e duhur, në kohën e duhur”, për të arritur objektivat e veta organizative. Sipas kësaj, PK-ja duhet të ketë një qasje me fokus të veçantë në objektivat e veta strategjike dhe në individët të cilët e kanë potencialin e duhur për të realizuar këto objektiva. Kjo mund të arrihet vetëm përmes mekanizmave të cilët mund të bëjnë analiza të mirëfillta të nevojave të organizatës dhe të identifikimit të potencialeve njerëzore si brenda organizatës ashtu edhe jashtë saj, të cilat duhet të kenë një koordinim të plotë me njëra-tjetrën. Rekrutimi dhe selektimi, sistemi i gradimit, zhvillimi i karrierës, vlerësimi i performancës, shëndeti dhe mirëqenia në punë dhe instrumentet tjerë motivuese janë bazamenti themelor ku duhet mbështetur ky planifikim, të cilat duhet të jenë të formalizuara në formë të rregulloreve të veçanta dhe të jenë objekt konstant auditimi.

3.8 Procesin e rekrutimit dhe selektimit, PK-ja e ka të rregulluar me Parimin P-1.60 i cili rregullon procedurat dhe udhëzimet mbi të punësuarit e personelit civil në polici. Parimi P-3.16 rregullon formën e informimit publik për rekrutim dhe Parimi P-3.18 rregullon procesin e testimit dhe selektimit të kandidatëve për polici dhe në kuadër të Drejtorisë së Personelit ekziston Njësia e Rekrutimit dhe Selektimit, e cila merret me këtë proces. Mirëpo, fatkeqësisht ende nuk ekziston planifikim i burimeve njerëzore që përfshinë edhe analizën e punës, përshkrimin e vendeve të punës si dhe struktura organizative e cila do t'i sistemonte të punësuarit. E tëra e cila është ndërmarrë në këtë fushë është zbatimi i vendimit të Qeverisë në ndryshimin e statusit të oficerëve të sigurimit në zyrtarë policor. Në këtë proces nga 8 tetori i vitit 2008, në Akademinë Policore ka filluar trajnimi themelor i gjeneratës së 36-të.

3.9 Deri më tani, PK-ja ka pasur një sistem gradimi të definuar me Parime dhe Procedura dhe ka qenë i implementuar në rrethana jo normale për shkak të tranzicionit nga UNMIK-u drejt pavarësisht të plotë. Sistemi i gradimit është i bazuar në Parimin P-3.25 (që rregullon punën provuese të punonjësit policor para së të gradohet), Parimin P-3.40 (që rregullon sistemin aktual të gradimit për oficeret policorë) dhe Parimin P-3.41 (që rregullon sistemin e gradimit për pjesëtarët e Drejtorisë për Sigurimin e Objekteve dhe Personave me Rëndësi të Veçantë). Këto parime dhe procedura, përveç rrethanave jonormale për shkak të tranzicionit, edhe në formulimin e tyre kanë bartur disa anomali të cilat kanë ndikuar negativisht në përzgjedhjen e njerëzve të duhur në vendet e duhura. Nën udhëheqjen e UNMIK-ut, PK-ja kishte evoluar në procesin e selektimit të oficerëve për secilën gradë, duke definuar procesin e gradimit sipas Parimeve

dhe Procedurave (përveç gradave më të larta policore). Ndoshta, një ndër anomalitë me të theksuara është reduktimi i metodave të filtrimit për gradat më të larta. Oficerët policorë të cilët kërkojnë të gradohen për rreshter, toger dhe kapiten, së pari duhet të arrijnë një rezultat të caktuar nga një test me pyetje me zgjedhje të shumëfishta dhe pastaj të marrin miratimin nga paneli intervistues. Kandidatët për gradën e majorit duhet të bëjnë një prezantim formal mbi menaxhimin e një incidenti kritik, i cili vlerësohet nga paneli. Sidoqoftë, zyrtarët policorë të cilët kërkojnë që të gradohen në nënkolonel e më lartë, duhet vetë të marrin pjesë në intervistën selektuese. Është jashtëzakonisht e dyshimtë që kjo fushë e ngushtë e vlerësimit e ofruar nga paneli intervistues, vetëm të mundet të ndajë efektivisht oficerin "X" nga oficeri "Y". Mund të jetë shumë e mundshme që oficeri "X" i cili ka një performancë mesatare në gradën e majorit, mund të ketë paraqitje të mirë në intervistë dhe të marrë gradën e radhës, ndërsa oficeri "Y" i cili ka një dosje të shkëlqyer të paraqitjes, ndërsa të ketë një performancë të dobët në intervistë dhe të mos promovohet.

3.10 Këto vështrime nuk i referohen vetëm gradave të larta. Ajo çka kërkohet është që PK-ja të bëjë një rishikim të thellë të sistemit të gradimit duke i studiuar mundësitë e sistemit për të identifikuar kandidatët më të mirë në çdo gradë. Ky rishikim duhet të përfshijë hulumtime të gjëra mbi praktikën më të mira në shtetet e EU-së, përfshirë hulumtimet lidhur me përdorimin sa më efektiv të vlerësimit të performancës, testeve të njohurisë, qendrave të vlerësimit dhe programeve për trajnimin e oficerëve të lartë që fokusohet në verifikimin e aftësive për lidërsip para promovimeve. Pa një sistem të mirëfilltë të gradimit është vështirë të konstatojmë se gradimi është bërë në baza të shëndosha. Mund të ketë mëdyshje se ka pasur subjektivizëm gjatë procesit të gradimit në të gjitha etapat e zhvillimit të PK-ës, që nga gradimet e para e deri te ato të fundit. Këtë e pohojnë edhe shumë zyrtarë policor të graduar dhe të pa graduar. IPK-ja në raportin e vitit 2007²² mbi "menaxhimin e zhvillimit të karrierës", ka konstatuar shkelje të procedurave të gradimit, p.sh. një numër i menaxherëve kanë marrë më shumë se një gradë për një vit, duke shkelur kështu parimin kohor me çka nuk është kryer faza e punës provuese në terren.

Rekomandimi nr. 7

IPK-ja rekomandon që PK-ja të bëjë një rishikim të thellë të sistemit të gradimit duke i studiuar mundësitë e sistemit për të identifikuar kandidatët më të mirë në çdo gradë. Ky rishikim duhet të përfshijë hulumtime të gjëra mbi praktikën më të mira në shtetet e EU-së, përfshirë hulumtimet lidhur me përdorimin sa më efektiv të vlerësimit të performancës, testeve të njohurisë, qendrave të vlerësimit dhe programeve për trajnimin e oficerëve të lartë, që fokusohet në verifikimin e aftësive për lidërsip para promovimeve.

3.11 Vlerësimi i performancës është proces përmes të cilit organizata vlerëson punën individuale të të punësuarve. Vlerësimi parashihet edhe me Procedurën Standarde të Operimit²³ që është efektive nga 21 qershori i vitit 2007 (i

²² Raporti i zakonshëm i IPK-së nr. 4/2007: "Menaxhimi i zhvillimit të karrierës"

²³ Autoritet miratues është Ndihmës Drejtori i Përgjithshëm i Policisë për Personel dhe Trajnime

ndryshuar më 5 dhjetor 2008) si dhe me Parimet P-1.36 dhe P-1.37. Sipas këtij parimi, mbikëqyrësit duhet të bëjnë vlerësimin e performancës për të ditur së çfarë aksionesh/veprimesh duhet të ndërmarrin për zhvillimin e të punësuarve. Rezultatet duhet t'i ndihmojnë personelit në planifikimin e karrierës, trajnimit, zhvillimit, promovimit si dhe marrjes së vendimeve tjera. Sipas Udhëzuesit, Departamenti i Burimeve Njerëzore përmes vlerësimit grumbullon të dhëna mbi suksesin e rekrutimit, seleksionimit, orientimit, zëvendësimit, trajnimit dhe aktiviteteve tjera.

3.12 Gjatë krahasimit të asaj që thuhet në këto dokumente dhe gjendjes reale, shihet se zyrtarët e PK-së ngecin në përmbushjen e saktë të kërkesave që dalin nga këto dokumente. Vlerësimi i performancës vlerësohet joreal dhe bëhet shabllon. Nuk merret parasysh puna në terren, dhe rastet e kryera gjatë vitit, thjeshtë nuk ka sistem të matjes së punës. Formulari për vlerësim është shumë i mangët sa i përket fushave të vlerësimit dhe me një formular vlerësohen të gjithë zyrtarët policorë pa marrë parasysh gradën dhe natyrën e punës. Kjo bie në kundërshtim me Parimin mbi vlerësimin sipas të cilit formulari duhet ta vlerësojë punën e zyrtarit policor, vlerësim ky që duhet të merret parasysh gjatë promovimit, transferimit, degradimit, trajnimit. Sistemi i vlerësimit me katër nota ka ngushtuar shumë hapësirën e vlerësimit. Si edhe në të kaluarën janë dhënë kritika sa i përket formularit të vlerësimit me katër nota dhe pothuajse të gjithë menaxherët kanë kërkuar që ai duhet ndryshuar në së paku 5 nota. Të gjithë menaxherët operativë kane qenë kundër këtij formulari, duke dëshmuar se në takime më menaxherët e lartë kanë ngritur këtë çështje. IPK-ja edhe në inspektimet e mëhershme ka rekomanduar që menaxherët e lartë të PK-së sidomos ata të Administratës dhe Personelit, të këshillohen me menaxherët operativë sa i përket shumë gjërave që lidhen me punën në terren, pasi që parimisht askush nuk mund ta njohë më mirë punën në terren se sa menaxherët operativë.

3.13 Me qëllim që formulari të jetë më i kompletuar, në mënyrë që të kemi pasqyrë sa më të plotë për punonjësin që vlerësohet, menaxherët e intervistuar kanë kërkuar që formularit të vlerësimit t'i shtohen edhe disa rubrika (fusha) në të cilat do të vlerësohej performanca e zyrtarit, si: fusha e trajnimeve, disiplinës (sjellja), kontakteve (me qytetarët, me palët), informatave (sa informata deponon në hetime, në inteligjencë), operative (sa raste ka kryer për një vit), etj.

Rekomandimi nr. 8

IPK-ja rekomandon përpilimin e formularëve vlerësues më të plotë në aspektin e vlerësimit të përgjithshëm me notë (me rubrika shtesë) që mundësojnë pasqyrim gjithëpërfshirës të performancës së punonjësit. Formulari i vlerësimit të bëhet dokument kredibil për gradim, trajnime, transfere, zhvillim karriere, etj.

3.14 Zhvillimi i karrierës është një synim kryesor për çdo individ i cili është në marrëdhënie pune dhe element motivues që njeriu përmes përpjekjeve konstante të nxjerrë në pah aftësitë të cilat do të shfrytëzoheshin në maksimum nga organizata. Për të nxjerrë më të mirën nga individ, organizata duhet të ketë të zhvilluar sistem të qartë të planifikimit organizacional të karrierës, ku

---

individit do të kishte hapësirë dhe mundësi të vë në pah aftësitë. “Planifikimi organizacional i karrierës është një planifikim i organizatës për të zhvilluar të punësuarit e saj. Ky planifikim siguron organizatën se ajo përmirëson aftësitë dhe identifikon individët e aftë, për të realizuar detyrat në të gjitha punët në kuadër të organizatës”.

3.15 “Plani Strategjik i MPB-së 2007-2010” bënë thirrje për zhvillimin e një vizioni të përbashkët mbi të ardhmen e PK-së. Menaxhmenti policor dhe MPB-ja duhet të vendosin se çfarë organizate policore mendohet të ndërtohet gjatë këtij tre vjeçari dhe çfarë liderësh do t'i duhen kësaj organizate? Zhvillimi dhe implementimi i një sistemi të zhvillimit të karrierës mund të marrë disa vite për t'u realizuar. Kjo duhet të fillojë me definimin e detajuar të llojit të liderëve që nevojiten, pastaj dizajnimin e sistemit të zhvillimit të karrierës që do të ishte shprehëdhënëse për identifikimin e atyre liderëve potencial, përfshirë edhe skemën e ngritjes së pozitive të personelit përmes vlerësimit të paraqitjes, definimin e duhur të detyrave dhe përgjegjësive përmes përshkrimit të vendit të punës, dhe përdorimin e qendrave të vlerësimit të paraqitjes për ta verifikuar nivelin e kompetencës së kandidatëve.

3.16 Sistemi i Zhvillimit të Karrierës ndërlidhë Parimet dhe Procedurat që lidhen me sistemin e selektimit, rekrutimit, gradimit dhe vlerësimit të performancës, konkretisht me Parimin P-3.25 dhe me sistemin e trajnimit, të cilat ende nuk janë të organizuara deri në atë nivel sa të premtojnë një zhvillim të mirëfilltë karriere. Shumica e të intervistuarve nuk kanë mundur të shpjegojnë se çka ata duhet që të arrijnë dhe çka duhet të veprojnë në mënyrë që të ngrisin vetën në karrierë.

3.17 Statusi shkollor dhe përvoja duhet të jenë dy komponente themelore ku bazohet potenciali i një kandidati për një pozitë të caktuar. Këto dy komponente duhet të jenë komponentet bazë të një strategjie afatgjate të PK-së lidhur me burimet njerëzore. PK-ja duhet që të shikoj të gjitha opsionet e mundshme që të ngritë numrin e të diplomuarve-specializuarve në radhët e veta në mënyrë që të ndërtoj fillimisht një grup të liderëve-mbikëqyrësve, dhe për më shumë, të vendosë një sistem përmes të cilit PK-ja do të mund të tërhiqte më shumë rekrutë të diplomuar, duke ngritur mundësitë që të këtë në dispozicion më shumë lider potencial. Gjendja reale ishte se në PK ende nuk është bërë asgjë në këtë drejtim, pra ende kemi grada të mesme dhe të larta me shkollim të mesëm.

3.18 Përvoja dhe ekspertiza profesionale, në kontekstin e lidërshiptit, nuk është as përafërsisht çështje e shërbimit në pozita dhe grada të ndryshme. Mundet shumë lehtë që një oficer policor “X” të ketë disa vite në shërbimin policor dhe prapë gjatë atij shërbimi, të ketë marrë shumë pak përvojë. Në anën tjetër, është shumë e mundshme që oficeri policor “Y” me më pak përvojë pune të ketë arritur nivel më të lartë të ekspertizës se sa oficeri “X”. Kriteri i “përvojës substanciale në punë” duhet të ketë një domethënie shumë më të madhe sesa vetëm dëshmi e kohës së kaluar në vendin e punës dhe se a ka pasur ndonjë shkelje disiplinore pa marrë parasysh pozitën dhe gradën. Aty

---

duhet të ketë patjetër disa referime të paraqitjes personale në arritjet e objektivave të njësisë ose organizatës, pra punë praktike të kryer nga individit dhe ajo duhet të regjistrohet dhe të evidentohet me përpikëri. Kjo përputhet edhe me Paragrafin 22 të KEEP-it, i cili thotë “procesi i zgjedhjes së personelit policor të çdo niveli duhet të bëhet bazuar në kualifikimet e tyre personale dhe përvojën e tyre, e cila duhet të jetë e përshtatshme për objektivat e policisë”. Me fjalë tjera, procesi i selektimit duhet të fokusohet në identifikimin e kandidatëve më të mirë të mundshëm, bazuar në kualifikimet dhe përvojën që ndërlidhet me fushën e punës policore. Organizatat policore zakonisht adoptojnë qasje të ndryshme mbi detyrat e ndjeshme për të gjetur dallimin në mes të policit “X” dhe policit “Y”. Testet e njohurisë, vlerësimet e paraqitjes, ngritjet e ndryshme në pozita, kurset para-selektuese dhe intervistat e strukturuar, janë ndër mekanizmat më të shpeshtë të punësimit dhe më të popullarizuar, pa marrë parasysh se a përdoren ato si të vetme apo duke bërë kombinime të ndryshme në mes tyre, për të gjetur kandidatin më të mirë.

3.19 Zakonisht në PK për të konkurruar për secilën pozitë kërkohet grada e caktuar dhe kandidati duhet të mos ketë ndonjë shkelje disiplinore të evidentuar dhe të gjithë ata të cilët kanë përmbushur këto kushte dhe kanë kaluar fazën e trajnimit në terren kanë të drejta të barabarta që të aplikojnë për atë pozitë apo gradën e radhës. Çështja e mundësive të barabarta duhet analizuar me kujdes, pasi që ka pasur shumë paqartësi në lidhje me të dhe kanë ndodhur një sërë gjërash joprofesionale sa i përket hapjes së konkurseve dhe lëvizjes së personelit. Përderisa shumë menaxherë që punojnë në administratë dhe personel e kanë quajtur si të drejtë parimin mbi mundësinë e barabartë për të pasur të drejtën për të konkurruar të gjithë për një vend pune, nuk ka pasur një përshkrim më të hollësishëm dhe nuk ka pasur kërkesa më të specifikuar në konkurs, për këtë arsye janë bërë edhe lëshime. Nëse me strukturë është kërkuar një toger në fushën e hetimeve, të drejtë për të konkurruar kanë pasur të gjithë policët me gradën toger dhe nuk është marrë parasysh përvoja e tyre e mëparshme në hetuesi p.sh, të jetë kusht që vetëm togerët me përvojë të dëshmuar në hetuesi të kenë të drejtën për të aplikuar- jo të gjithë togerët. P.sh, një rreshter ka pasur më shumë përvojë në fushën e hetimeve se sa një toger i cili ka konkurruar për atë vend pune dhe më parë ka punuar në trafik, në administratë apo logjistikë dhe si rrjedhojë kemi parë që rreshteri apo polici me përvojë pune të ketë më shumë njohuri se një zyrtar policor me një apo me dy grada më të larta por me përvojë pune më të vogël të bëhet menaxher i një njësie të tërë. Tani shtrohet pyetja se si mund të funksionojë ky sistem dhe sa mund të jetë produktiv?

3.20 IPK-ja këshillon që gjatë hapjes së konkurseve, dhe kjo lidhet edhe me zhvillimin në karrierë dhe me trajnimet që duhet të ndjekë një zyrtar policor dhe për çka ai përcaktohet në fillim të karrierës së vet, të jetë e qartë përshkrimi i vendit të punës dhe përvoja e duhur, plus edhe grada sipas strukturës, por jo të respektohet vetëm grada dhe të krijohet një paradoks sa i përket vendosjes së zyrtarëve jo adekuat në pozita të ndryshme menaxheriale apo mbikëqyrëse.

Rekomandimi nr. 9

IPK-ja rekomandon që menaxhmenti policor në bashkëpunim me MPB-në, të marrin përsipër zhvillimin e një sistemi afatgjatë për zhvillimin e karrierës. Ky sistem duhet të përfshijë një skemë të përmirësuar të vlerësimit të personelit, vlerësim objektiv të punës së personelit dhe formimin e një bordi të pavarur vlerësues për procesin e zhvillimit të karrierës në PK.

3.21 Shëndeti dhe mirëqenia në punë është e rregulluar me parimet P-3.39 (mbështetja mjekësore psikologjike për personelin e uniformuar), P-3.21 (shtatzënia, punët e lehta dhe pushimin e lindjes), P-3.20 (pushimet e pjesëtarëve në PK), P-4.27 (parandalimi i sëmundjeve ngjitëse), P-4.28 (parandalimi i sëmundjeve të bartura me anë të gjakut), P-10.3 (pajisjet e ndihmës së parë në automjetet e PK-së), P-1.70 (benificionet e vdekjes për policët e PK-së), P-3.23 (vdekja në linjën e detyrës), të cilat janë mjaft mirë të rregulluara dhe mund të garantojnë një mirëqenie dhe mbështetje për policët e PK-së. Për aplikimin e këtyre parimeve ekzistonin njësitë e shërbimeve shëndetësore si në nivelin qendror edhe në nivelet regjionale të cilët përkujdesen për zbatimin e tyre.

3.22 Gjatë inspektimit ne hasëm edhe në disa pengesa dhe brenga si pasojë e disa anomalive të vogla në vet parimet, po ashtu edhe në një pakujdesi të zyrtarëve përgjegjës për shëndetin dhe mirëqenien e policëve. Një rast i tillë për brengosje ishte një rast në Skënderaj i cili ndërlidhej me Parimin 3.39, ku një polic ishte sulmuar dhe kishte marrë lëndime trupore nga një qytetar jashtë orarit të punës, si pasojë e punës zyrtare të tij gjatë kohës kur ai ishte në pushim mjekësor. Bazuar në këtë parim ai nuk kishte mbështetjen e duhur shëndetësore sepse ky parim në pikën G, parasheh se "lëndim lidhur me detyrën janë të gjitha kategoritë e lëndimeve, pa marrë parasysh shkallën e lëndimit, që ndodhin gjatë orarit të punës ose në vijën e kryerjes së detyrës. IPK-ja vlerëson se ky parim duhet të rishikohet dhe ndihma shëndetësore t'i ofrohet të gjithë policëve të cilët si rezultat i punës zyrtare munden në çfarëdo rrethanash të kenë probleme shëndetësore apo psikike.

MENAXHIMI I ANKESAVE DHE DISIPLINËS

“MENAXHIMI I ANKESAVE DHE DISIPLINËS”

1. HYRJE

1.1 Bazuar në Ligjin për Inspektoratin Policor të Kosovës, Kryeshefi Ekzekutiv i Inspektoratit Policor të Kosovës ka autorizuar inspektimin e zakonshëm lidhur me kryerjen e detyrave në menaxhimin e disiplinës dhe ankesave në Policinë e Kosovës. Ky inspektim i funksionalizuar nga Departamenti i Inspektimit, është zhvilluar nga data 9 shkurt deri më 22 prill të këtij viti. Gjatë inspektimit janë vizituar drejtoritë rajonale policore, drejtoritë rajonale të policisë kufitare, Drejtoria e Përgjithshme e Policisë dhe shumica e stacioneve policore të vendit. Është hera e dytë që kjo fushë është inspektuar e që njëherësh paraqet mundësinë për të vlerësuar nivelin në të cilin zyrtarët e lartë policorë kryejnë detyrat e parapara.

1.2 Nevoja për përgjegjësi është bërë e qartë në nenin 59 të Kodit Evropian të Etikës Policore, sipas të cilit “policia është përgjegjëse ndaj shtetit, qytetarëve dhe përfaqësuesve të tyre. Ajo është objekt i një kontrolli të jashtëm të efektshëm”. Kjo nënkupton që policia është objekt i vazhdueshëm kontrolli nga organe të veçanta, si brenda ashtu edhe jashtë organizatës. Që nga themelimi i SHPK-se (tani Policia e Kosovës) ka filluar punën Njësia e Standardeve Profesionale. Në fillim kjo njësi ka vepruar në bazë të Parimeve dhe Procedurave Policore (P-4.16). Me hyrjen në fuqi të Ligjit për Policinë, Njësia e Standardeve Profesionale emërtohet si “Njësia e Hetimeve të Brendshme në Policinë e Kosovës” (NJHB). Deri në tetor të vitit 2005, kjo njësi është udhëhequr nga policia ndërkombëtare (periudhë kjo ku në kuadër të njësisë kishte të inkuadruar edhe pjesëtarë të SHPK-së). Nga viti 2005 është bërë transferimi i kompetencave nga policia ndërkombëtare në atë vendore. Me hyrjen në fuqi të Rregullores së UNMIK-ut 2005/54 dhe Ligjit për Policinë e Kosovës, njësia heton shkeljet e lehta disiplinore derisa ato të rënda hetohen nga Inspektorati Policor i Kosovës.

1.3 Kjo njësi ka për qëllim të avancojë standardet unike të disiplinës së brendshme dhe sjelljes në kuadër të policisë dhe të zhvillojë hetime te plota, efikase dhe objektive për ankesat e bëra ndaj policëve. Disiplina më herët ka qenë e rregulluar me anë të Udhëzuesit të Parimeve dhe Procedurave të SHPK-së, ndërsa tani ajo është e rregulluar me Ligjin për Policinë, Ligjin për Inspektoratin Policor të Kosovës, Udhëzimin Administrativ mbi kategorizimin e shkeljeve disiplinore dhe Procedurat Standarde të Operimit.

1.4 Qëllimi i këtij inspektimi është që të jepen rekomandime se si menaxherët policorë do të mund të përmirësojnë paraqitjen policore në arritjen e qëllimeve, si:

- Pajtueshmërinë me standardet relevante në kuadër të Kodit Evropian të Etikës Policore (KEEP);
- Pajtueshmërinë me legjislacionin në fuqi që ka të bëjë me hetimin e shkeljeve disiplinore;
- Nxjitjen e aplikimit të standardeve të larta në kryerjen e hetimeve

---

lidhur me ankesat për sjellje joprofesionale të policëve.

- 1.5 Inspektorët policorë kanë intervistuar punonjësit e policisë si në vijim:
- Drejtorët Rajonalë të Policisë;
  - Komandantët e stacioneve policore;
  - Kryesuesin e Komisionit të Ankesave dhe Shpërblimeve;
  - Kryesuesin e Komisionit të Brendshëm Disiplinor;
  - Drejtorin e Drejtorisë së Standardeve Profesionale;
  - Shefat e Njësive për Hetime të Brendshme (NJHB-të) në të gjitha rajonet policore.

1.6 Gjatë inspektimit, inspektorët policorë kanë shpërndarë 228 pyetësorë, përmes të cilëve zyrtarët policorë kanë paraqitur opinionet e tyre mbi sistemin disiplinor, mekanizmat që merren me disiplinë në Policinë e Kosovës dhe efikasitetin e tyre. Këto opinione janë paraqitur në formë tabelore në aneksin A të këtij raporti.

- 1.7 Zonat e inspektimit:
- Organizimi dhe sistemi i ri disiplinor;
  - Performanca policore;
  - Personeli dhe burimet

1.8 Ky raport është përgatitur në bazë të parimit të përgjegjësisë dhe transparencës publike dhe është i mbështetur nga neni 19 i Kodit Evropian të Etikës Policore.

2. ORGANIZIMI DHE SISTEMI I RI DISIPLINOR

2.1 Drejtoria e Standardeve Profesionale (DSP) aktualisht është e organizuar nën përgjegjësinë e Zëvendës Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Kosovës. Kjo drejtori ka shtatë (7) njësi të hetimeve të brendshme të shpërndara në të gjitha rajonet policore, ku secila prej tyre ka nga një mbikëqyrës dhe një numër të caktuar të zyrtarëve hetues policorë. Problemet me strukturë organizative janë të ngjashme edhe në këtë drejtori sikur në të gjitha segmentet tjera të Policisë së Kosovës. Drejtoria e Standardeve Profesionale është një drejtori e centralizuar, çka do të thotë se NJHB-të i përgjigjen drejtpërdrejt drejtorisë në qendër, ndërsa vetëm fizikisht janë të vendosura në rajone policore. FunkSIONET e kësaj njësie janë të zhvillojë hetime disiplinore dhe të bëjë verifikimin e së kaluarës së punonjësve policorë.

2.2 Procesi i disiplinës mund të iniciohet në dy mënyra: përmes ankesës së qytetarit dhe inicimit të brendshëm nga vetë mbikëqyrësit e policisë. Me hyrjen në fuqi të Ligjit për Policinë dhe Ligjit për IPK-në, ka ndryshuar edhe sistemi i pranimit dhe regjistrimit të ankesave. Sipas këtyre ligjeve, autoritet kompetent për pranimin e ankesave janë: Ministri i Punëve të Brendshme, Drejtori i Përgjithshëm i Policisë, Kryeshefi Ekzekutiv i Inspektoratit Policor të Kosovës, zyrtari i Inspektoratit Policor të Kosovës dhe punonjësi i Policisë së Kosovës. Këto autoritete pas marrjes së një ankese janë të obliguara të bëjnë regjistrimin

---

me shkrim të ankesës dhe të ndërmarrin çdo lloj veprimi të nevojshëm e të arsyeshëm me qëllim të marrjes apo ruajtjes së dëshmimeve që kanë të bëjnë me sjelljen për të cilën është bërë ankesa.

2.3 IPK-ja ka vërejtur se nuk ka pasur zgjidhje joformale të ankesave. Të gjitha deklaratimet e qytetarëve për ndonjë shkelje dërgohen në Inspektoratin Policor konform rregullave ligjore, pa marrë parasysh se a përmbajnë ato deklarime dyshime për shkelje disiplinore të kryera nga punonjësi i policisë. Ka pasur disa raste të izoluara ku zyrtarët policorë kanë tentuar t'i pengojnë apo t'i fshehin ankesat, mirëpo ato raste janë zbuluar dhe ndaj tyre ka filluar menjëherë procedura disiplinore.

2.4 Si shqetësim që vjen nga menaxherët e lartë policorë është fakti se në këtë sistem të ri disiplinor për dallim nga e kaluara, drejtorët rajonalë të policisë dhe komandantët e stacioneve policore nuk kanë kompetencë për shqiptimin e masave disiplinore për shkelje të lehta disiplinore. Pothuajse të gjithë ata kanë shfaqur shqetësim në lidhje me heqjen e kësaj kompetence. Ndër shqetësimet e shpeshta të tyre janë se ka rënë autoriteti i tyre tek punonjësit policorë sa i përket disiplinës (ka shkaktuar zhveshje të përgjegjësisë të menaxherëve policorë).

2.5 Sistemi i ri aktual disiplinor ka patur disa pengesa në funksionimin e tërësishëm të tij deri në funksionalizimin e Komisionit për Emërime të Larta dhe Disiplinë në Polici (KELDP), si organ i cili shqyrton dhe rekomandon masën disiplinore. Shumica e zyrtarëve të intervistuar kanë potencuar se ka vonesa të mëdha në marrjen e vendimit mbi fajësinë apo pafajësinë e zyrtarit policor. Këto vonesa shkaktojnë pengesa në punët operative, si dhe mund të rrezikojnë humbjen e besimit nga publiku në procesin e disiplinës dhe sistemin e saj.

2.6 IPK-ja me qëllim të sensibilizimit të opinionit në lidhje me sistemin e ri disiplinor ka shpërndarë numër të madh udhëzuesish në tërë territorin e Kosovës, për të sqaruar procedurën e paraqitjes së ankesave dhe veprimet e mëtejshme. Për vetëdijësimin e zyrtarëve policorë për sistemin e ri disiplinor, po ashtu janë mbajtur takime me policinë si dhe janë shpërndarë udhëzues mbi ankesat në të gjitha rajonet policore.

2.7 Ankesat kundër punonjësve policorë mund të bëhen përmes telefonit, postës elektronike, raportimit në polici dhe në IPK. Ligji për Policinë e Kosovës ka përcaktuar se cilat janë shkeljet e lehta dhe të rënda disiplinore si dhe masat disiplinore për ato shkelje.

3. PERFORMANCA POLICORE

3.1 Më poshtë paraqesim numrin e përgjithshëm të ankesave të raportuara në IPK nga qytetarët dhe iniciimet e brendshme të bëra nga mbikëqyrësit policorë. Kjo pasqyrë paraqet në mënyrë të saktë numrin e ankesave të raportuara pasi që ato së pari dorëzohen në IPK, ku regjistrohen dhe pastaj procedohen sipas legjislacionit në fuqi. Tabela pasqyron se në vitin 2008, nga gjithsej 2.024 raste të proceduara kemi pasur 1.235 raste si rezultat i inicimit të

hetimeve të brendshme, që në totalin e përgjithshëm përfaqësohen me 61.1 %, kurse përqindja e mbetur prej 38.9 % përfaqëson ankesat e pranuar nga qytetarët. Nëse bëjmë një krahasim me vitet paraprake shihet se numri i ankesave është rritur dukshëm. Disa prej arsyeve besohet se ka të bëjë me reformimin e sistemit disiplinor dhe rritjen e besimit të publikut në këtë sistem.

Aktiviteti	Periudha			
	tetor-dhjetor 2007	%	janar-dhjetor 2008	%
Ankesat nga qytetarët	122	48.8	789	38.9
Inicimi i hetimeve të brend.	128	51.2	1.235	61.1
Gjithsej	250	100	2.024	100

3.2 IPK-ja në vitin 2008 ka dorëzuar në Drejtorinë e Standardeve Profesionale gjithsej 781 raste, ka hedhur poshtë si të pa argumentuara 323 raste, pas hetimit ka pushuar 168 raste, ka përfunduar hetimet dhe ka dorëzuar për shqyrtim në KELDP 157 raste (duke përjashtuar 325 rastet e punonjësve policorë të minoritetit serb), në hetim i ka 130 raste dhe i ka pezulluar 140 raste²⁴.

3.3 Sipas të dhënave statistikore të prezantuara në tabelën 2, shihet se ankesat më të shpeshta të qytetarëve (ankuesve) kanë të bëjnë me sjellje të pahijshme, moskryerje të detyrave, përdorim të tepërt të forcës, dëmtim të pronës policore, etj. Të dhënat prezantojnë se në gjashtëmujorin e dytë të vitit 2008 kemi më tepër raste që kanë të bëjnë me sjellje të pahijshme të zyrtarëve policorë.

Muaji	Shkeljet e rënda disiplinore								Gjithsej
	Sjellje e pahijshme	Përdorim i forcës	Moskryerje e detyrës	Dëmtim i pronës	Vepra penale	Korrupsion	Tejkalim i pushimit	Akuza tjera	
Janar	35	15	24	16	8	5	3	9	115
Shkurt	42	14	65	12	6	4	-	16	159
Mars	78	15	342	13	6	5	1	14	474
Prill	51	16	10	3	6	1	1	1	89
Maj	71	21	32	5	6	1	-	8	144
Qershor	65	16	48	16	7	1	-	6	159
Korrik	61	16	31	15	7	2	-	-	132
Gusht	55	9	17	14	3	1	-	2	101
Shtator	142	15	12	1	7	1	-	-	178
Tetor	101	22	9	16	11	5	-	2	166
Nëntor	101	14	9	19	14	1	-	-	158
Dhjetor	76	16	13	21	16	1	-	6	149
Gjithsej	878	189	612	151	97	28	5	64	2.024

3.4 Çdo ankesë e pranuar nga zyrtarët policorë evidentohet në regjistrin e ankesave, pastaj merret deklarata nga ankuesi dhe sigurohen të gjitha provat e mundshme të cilat brenda afatit kohor ligjor dorëzohen në IPK. Inspektorët policorë kanë vërejtur se ende nuk janë krijuar librat e ankesave, të cilët nëse përdoren do të jenë më të sigurt dhe gjithëpërfshirës në regjistrimin e

²⁴ Referojuni Raportit Vjetor të IPK-së për vitin 2008.

ankesave. Formularët e paraqitjes së ankesave janë të unifikuar në të gjitha rajonet policore.

Rekomandimi nr. 1

IPK-ja rekomandon menaxhmentin policor që të praktikojë përdorimin e Librit të Regjistrimit të Ankesave.

3.5 IPK-ja në vitin 2007 ka filluar të merret me hetimin e shkeljeve të rënda disiplinore nga ana e punonjësve policorë, ndërsa Njësia e Hetimeve të Brendshme në kuadër të DSP-së heton rastet e shkeljeve të lehta disiplinore. Sipas të dhënave të prezantuara në tabelë e që paraqet aktivitetet e DSP-së, nga numri i përgjithshëm prej 664 ankesave të pranuar në vitin 2008, 388 prej tyre kanë qenë të bazuara, 105 kanë qenë të pabazuara dhe 121 të pa argumentuara (ankesa të pabazuara në fakte, ose nuk ka pasur shkelje). Numri i ankesave të pranuar gjatë vitit 2008 ka qenë në rritje prej 51.5 % në krahasim me vitin 2007. Gjatë vitit 2008, 388 punonjës policorë kanë qenë përgjegjës për shkelje, derisa 107 të tjerë kanë rezultuar të pafajshëm. Gjatë vitit 2007, 404 punonjës policorë janë shpallur fajtor për shkelje, derisa 91 të tjerë janë shpallur të pafajshëm. Në vitin 2007 nuk ka pasur ankesa anonime, derisa në vitin 2008 janë raportuar dy (2) ankesa.

Tabela 3: Të dhënat statistikore mbi aktivitetet e DSP-së (2007/008)

Statusi i rasteve	Njësia														Gjithsej	
	DPP		Prishtinë		Pejë		Prizren		Mitrovicë		Gjilan		Ferizaj		'07	'08
	'07	'08	'07	'08	'07	'08	'07	'08	'07	'08	'07	'08	'07	'08		
Raste të pranuar	54	80	80	48	67	75	48	110	99	86	41	80	49	85	438	664
Punonjës të akuzuar	64	80	113	148	100	75	91	111	152	-	65	81	81	85	666	580
Raste të bazuara	31	51	47	67	42	40	34	76	66	49	26	55	36	50	282	388
Raste të pa bazuara	4	11	10	13	9	19	9	20	5	8	7	13	6	21	50	105
Raste të paargumentuara	6	7	17	65	13	8	0	8	5	18	2	7	1	8	44	121
Punonjës të gjetur fajtor	35	51	65	67	56	40	59	76	101	49	43	55	45	50	404	388
Punonjës të gjetur jo fajtor	7	11	19	13	13	19	17	21	6	8	13	14	16	21	91	107
Punonjës për të cilët nuk ka mundur të argumentohet fajësia	7	7	23	65	26	8	1	8	8	18	3	7	2	8	70	121
Raste të kthyer në IPK	8	8	5	3	2	8	5	4	22	5	4	5	3	6	49	39
Dorëheqje	4	0	1	0	1	0	0	2	1	0	2	0	3	0	12	2
Raste të papërfunduara	1	3	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	1	9

3.6 Sipas të dhënave të paraqitura në tabelën e mëposhtme, ankesat më tepër kanë të bëjnë me sjellje diskredituese të punonjësve policorë, mosbindje, përdorim të tepërt të forcës, korrupsion, etj. Edhe këtu vërehet një rritje e shkeljeve disiplinore në vitin 2008 për dallim nga viti 2007. Kjo tregon se duhet t'i kushtohet vëmendje më e madhe kësaj dukurie përmes një analize të thukhtë mbi arsyet e rënies së disiplinës në polici.

Tabela 4: Pasqyra e shkeljeve disiplinore sipas kategorive²⁵

Shkeljet disiplinore	Numri i rasteve		Punonjës të përfshirë	
	2007	2008	2007	2008
Dëmtim i lehtë i pasurisë policore	7	156	8	156
Dëmtim i rëndë i pasurisë policore	-	8	-	8
Keqpërdorim i lehtë i autorizimeve	6	20	8	20
Korrupsion	11	-	21	-
Mbajtja e papërshtatshme e uniformës	9	225	20	225
Mosbindje e lehtë	15	119	20	119
Mosbindje e rëndë	91	2	97	2
Ngacmimet seksuale gjatë shërbimit	3	-	4	-
Pakujdesia në detyrë	6	26	11	26
Përdorimi i pavend i armës	11	5	23	5
Përdorimi i tepërt i forcës	41	5	85	5
Shkelje e rëndë e autorizimeve	21	40	38	40
Sjellje e lehtë diskredituese	102	305	167	306
Sjellje e rëndë diskredituese	49	30	78	31
Veprimtaria penale	84	47	109	47
Paraqitja e papërshtatshme personale	-	1	-	1
Zbulim i pavend dhe i lehtë i informatave	1	0	1	0
Gjithsej	457	989	690	991

3.7 Sipas Ligjit për Policinë, Njësitit i Hetimeve të Brendshme që është përgjegjës për shkeljet e lehta disiplinore, do t'i raportojë të gjeturat e veta te Komisioni i Brendshëm Disiplinor i Policisë i cili do të përcaktojë se a është kryer ndonjë shkelje disiplinore, dhe në rastet kur shkelja është kryer, shqipton masën disiplinore duke marrë në konsideratë rekomandimet e Njësitit të Hetimeve të Brendshme. Kundër vendimit të këtij komisioni mund të ushtrohet ankesë në Komisionin për Ankesa dhe Shpërblime të Policisë. Ky komision ka filluar të punojë nga muaji shkurt i vitit 2009 dhe ka pasur një numër të madh të rasteve për të cilat janë zhvilluar dëgjimet disiplinore. Deri më 28 prill të vitit 2009 janë pranuar gjithsej 265 raste, prej tyre janë përfunduar 132 raste. Komisioni Disiplinor në dëgjime disiplinore përbëhet prej kryesuesit dhe dy anëtarëve. Me fillimin e punës së Komisionit të Brendshëm Disiplinor, numri i ankesave pranë Komisionit për Ankesa dhe Shpërblime ka rënë dukshëm. Deri në kohën e lartpërmendur janë paraqitur vetëm tetë (8) ankesa ndaj vendimeve të Komisionit të Brendshëm Disiplinor. Ky numër i vogël vjen si rrjedhojë e asaj që rastet sqarohen mjaftueshëm në këtë komision, ku palët ballafaqohen me faktet dhe provat e shqyrtuara në dëgjim disiplinor.

3.8 Komisioni për Ankesa dhe Shpërblime si njësi në kuadër të Zyrës së Zëvendës Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë ka funksion kryesor dëgjimin e ankesave që bëhen ndaj vendimeve të shqiptimit të masave disiplinore për shkelje të lehta disiplinore dhe vendimeve të tjera administrative nga

²⁵ Të dhënat janë siguruar nga DSP-ja dhe pasqyrojnë aktivitetin e saj në menaxhimin e rasteve. Në tabelë janë të pasqyruara edhe disa shkelje të rënda të cilat i ka hetuar DSP-ja për arsye se rastet kanë ndodhur para se të funksionalizohet Departamenti i Hetimeve të Inspektoratit Policor të Kosovës. Mirëpo, tani të gjitha rastet që kanë ndodhur edhe para funksionalizimit të këtij departamenti të IPK-së hetohen nga ky departament, pasi që tani kemi të bëjmë me një sistem të ri të disiplinës dhe krijimin e mekanizmave të rinj.

marrëdhënia e punës. Vendimi i këtij komisioni do të jetë vendim përfundimtar administrativ dhe mund t'i nënshtrohet shqyrtimit gjyqësor vetëm nga gjykata kompetente. Komisioni përbëhet prej kryesuesit dhe katër anëtarëve me gradë kapiten e më lartë dhe të cilët kanë një të kaluar të pastër morale dhe profesionale. Në vijim janë prezantuar të dhënat lidhur me aktivitetet e komisionit.

Tabela 5: Aktivitetet e Komisionit për Ankesa dhe Shpërblime (2007/08)						
Viti	Numri i ankesave	Ankesa të refuzuara	Ankesa të miratuara	Ankesa të miratuara pjesërisht	Raste të kthyera për rishqyrtim	Raste të pa shqyrtuara
2007	189	40	18	121	6	4
2008	170	35	29	57	8	41

4. PERSONELI DHE BURIMET

4.1 Drejtoria e Standardeve Profesionale numëron 37 pjesëtarë të cilët janë të inkuadruar në të gjitha rajonet policore dhe Drejtorinë e Përgjithshme të Policisë (prej tyre, 33 hetues të uniformuar, 2 hetues nga stafi civil dhe 2 punonjës staf civil). Njësitë e Hetimeve të Brendshme të shpërndara në rajone udhëhiqen nga mbikëqyrësit me gradën 'toger', ndërsa hetuesit me gradën 'rreshter'. Nga ky numër, 30 prej tyre janë meshkuj dhe 7 femra, ndërsa sa i përket strukturës etnike, 28 janë shqiptarë, katër (4) serbë, dy (2) turq dhe dy (2) boshnjakë. Ka mungesë të personelit në Njësitë e Hetimeve të Brendshme në Prizren, Pejë, Ferizaj dhe Prishtinë.

4.2 Gjatë vitit 2008, secili hetues i NjHB-ve ka qenë i ngarkuar me 69 lëndë dhe secili prej tyre i ka përfunduar rreth 52 sosh. Në bazë të të dhënave të DSP-së, në vitin 2007 janë administruar 639 lëndë, ndërsa gjatë vitit 2008 rreth 1.240 lëndë. Kjo nënkupton se ka rritje pothuajse 100 % të rasteve në vitin 2008 në krahasim me atë 2007. Nga numri i rasteve të përmendura, në vitin 2007 janë përfunduar 322 raste, derisa në vitin 2008 rreth 888 raste.

4.3 Sigurimi i kualitetit të hetimeve disiplinore është me rëndësi vendimtare. Të gjithë hetuesit duhet të kenë trajnime apo kurse mbi legjislacionin në fuqi që ka të bëjë me disiplinën në polici. Shumë udhëheqës dhe zyrtarë të njësive të hetimeve të brendshme kanë shprehur kërkesën dhe nevojën e zhvillimit të trajnimeve për disiplinë. Shumica prej tyre i kanë përfunduar trajnimet bazike dhe të avancuara të hetimeve penale. Anëtarët e Komisionit të Brendshëm Disiplinor (si një njësi e re) nuk i kanë trajnimet e nevojshme për t'i kryer me profesionalizëm dëgjimet disiplinore. Departamenti i Trajnimeve ende nuk ka paraparë krijimin e programeve trajnuese për hetime të brendshme disiplinore për zyrtarët policorë që merren me disiplinë në Policinë e Kosovës.

Rekomandimi nr. 2

IPK-ja rekomandon menaxhmentin policor që të angazhohet në krijimin e programeve të trajnimeve për çështjet e hetimeve disiplinore si dhe sigurimin e udhëzuesve për të gjithë hetuesit në lidhje me legjislacionin në fuqi që ka të bëjë me çështjet disiplinore në PK.

4.4 Në DSP janë vërejtur vështirësi në rekrutimin e hetuesve të rinj. Për plotësimin e vendeve të lira në këto njësi, nuk vërehet se ekziston interesim nga zyrtarët policorë të njërive tjera policore. Inspektorët policorë kanë identifikuar disa nga arsyet që shtyjnë zyrtarët policorë të mos kenë interesim për njësitë hetuese, si: dëshira për moskonfrontim me kolegë dhe mungesa e privilegjeve e beneficioneve. Konkursët për praninë parashohin që kandidatët të plotësojnë kriterin obligativ (grada rreshter) dhe disa kriterë të përgjithshme, mirëpo si kriterë të dëshirueshme kërkohen edhe përvoja minimale dy (2) vjeçare në Policinë e Kosovës, përvoja në punët hetimore dhe fakulteti juridik. Çdo pozitë në këto njësi është e mbuluar me përshkrim të vendeve të punës. Shumica e zyrtarëve policorë kanë mbi tri (3) vite përvojë pune në njësi.

Rekomandimi nr. 3

IPK-ja rekomandon menaxhmentin policor që të analizojë rrethanat që shtyjnë personelin tjetër policorë të mos shfaqë interesim për t'iu bashkë ngjitur njërive hetuese të DSP-së.

4.5 Inspektorët policorë kanë vërejtur se në përgjithësi NJHB-të punojnë në kushte të vështira pune. Hapësirat e tyre të punës janë të pamjaftueshme dhe të papërshtatshme. Vërehet shqetësim lidhur me mungesën e hapësirave të mjaftueshme për zhvillimin e intervistave. Në anën tjetër gjendja me pajisje dhe automjete është më e pranueshme.

4.6 DSP-ja posedon bazën e të dhënave të regjistrimit të ankesave apo rasteve e cila nuk përmban elemente të mjaftueshme mbi ankuesit apo të akuzuarit. Praktika e regjistrimit të rasteve tregon se nëse një punonjës policor pretendohet se ka kryer disa shkelje, atëherë kjo regjistrohet si një rast, ndërsa në rastet kur disa punonjës policorë kanë kryer një shkelje, atëherë për secilin zyrtar regjistrohet rast i veçantë. Të gjitha dosjet janë të vendosura në "dhomën e dosjeve" dhe për to kujdeset zyrtari i dhomës së dosjeve. Vërehet mungesë e hapësirave për vendosjen e dosjeve.

Rekomandimi nr. 4

IPK-ja rekomandon krijimin e një baze efikase të të dhënave që do të pasqyrojnë në mënyrë të qartë dhe saktë të dhënat që kanë të bëjnë me rastet dhe e cila do të sigurojë mbrojtje nga ndërhyrjet e paautorizuara.

4.7 Inspektorët policorë vërejtën se në bazën e të dhënave të DSP-së ekziston një numër prej 100 zyrtarëve policorë që figurojnë si zyrtarë të larguar nga Policia e Kosovës. Në bazë të evidencave zyrtare, disa prej tyre ende punojnë kurse në DSP mungojnë informatat kthyesë se si janë kthyer këta zyrtarë policorë në punë.

Rekomandimi nr. 5

IPK-ja rekomandon menaxhmentin policor që të bëjë një analizë të tërë këtij procesi dhe të veproj konform legjislacionit në fuqi.

Aneksi A

Përgjigjet e zyrtarëve policor në pyetësin e përgatitur nga IPK-ja			
1. A keni njohuri në lidhje me procedurën e paraqitjes së ankesës dhe hetimin e shkeljeve disiplinore?	Plotësisht 104 (45.6%)	Pjesërisht 109 (47.8%)	Aspak 15 (6.6%)
2. Në rastin e paraqitjes së ankesës, a keni pasur presion nga menaxhmenti i lartë apo dikush tjetër për tërheqjen apo mos paraqitjen e ankesës ndaj ndonjë zyrtari policor (pa dallim grade)?	po 17 (7.5%)	jo 211 (92.5%)	
3. Nëse keni qenë subjekt i hetimeve brenda sa ditë pune jeni njoftuar nga NJSP-ja (tani NJHB), në lidhje me njoftimin zyrtar se jeni subjekt i hetimeve, nga data e fillimit të hetimeve disiplinore?	Jam njoftuar brenda afatit 50 (22%)	Nuk janë përgjigjur 147 (64.4%)	Nuk jam njoftuar fare 31 (13.6%)
4. A keni besim në Njësitin e Hetimeve të Brendshme)?	Plotësisht 78 (34%)	Pjesërisht 119 (52.4%)	Aspak 31 (13.6%)
5. A jeni të kënaqur me punën e Njësitit të Standardeve Profesionale (tani Njësitit i Hetimeve të Brendshme)?	Plotësisht 69 (30.4%)	Pjesërisht 128 (56%)	Aspak 31 (13.6%)
6. A keni besim në Inspektoratin Policor, Departamentin e Hetimeve Disiplinore?	Plotësisht 103 (45%)	Pjesërisht 97 (42.6%)	Aspak 28 (12.4%)
7. A jeni të kënaqur me punën e Inspektoratit Policor, Departamentit të Hetimeve Disiplinore?	Plotësisht 100 (43.8%)	Pjesërisht 100 (43.8%)	Aspak 28 (12.4%)
8. A jeni të kënaqur me punën e Bordit të Ankesave në Polici në lidhje me ankesat e juaja ndaj vendimeve të NJSP-së (NJHB)?	Plotësisht 84 (36.7%)	Pjesërisht 114 (50%)	Aspak 30 (13.3%)

**MENAXHIMI
I PARKUT TË
AUTOMJETEVE**

“MENAXHIMI I PARKUT TË AUTOMJETEVE”

1. HYRJE

1.1 Bazuar në Ligjin për Inspektoratin Policor të Kosovës, është autorizuar inspektimi i zakonshëm lidhur me kryerjen e detyrave në menaxhimin e Parkut të Automjeteve të Policisë së Kosovës (PK). Ky inspektim i funksionalizuar nga Departamenti i Inspektimit është zhvilluar nga data 1 shtator deri më 5 tetor të vitit 2009. Gjatë inspektimit janë vizituar: Departamenti për Shërbime Mbështetëse (DSHM), Drejtoria e Prokurimit, Parku i Automjeteve, Drejtoritë Rajonale Policore, Drejtoritë Rajonale të Policisë Kufitare dhe një numër stacionesh policore. Inspektorët policorë janë ndarë të kënaqur me bashkëpunimin e ofruar nga personeli policor dhe me gatishmërinë e tyre për të ndihmuar.

1.2 Parku i Automjeteve është i një madhësie të konsiderueshme dhe paraqet njërin nga investimet më të mëdha kapitale të organizatës. Menaxhimi i këtij investimi paraqet sfidë për një grup menaxherësh, në përpjekjet e tyre për të siguruar menaxhim efektiv në këtë fushë. Në këtë mënyrë, automjetet policore janë njëra ndër karakteristikat më të dukshme të kësaj organizate. Gjendja fizike e tyre është një tregues i profesionalizmit të policisë para syve të qytetarëve. Andaj, policia duhet të tregohet e vëmendshme në menaxhimin e Parkut të Automjeteve, meqë ai financohet nga paratë e taksapaguesve. Përdorimi i automjeteve bartë kosto të lartë të burimeve policore dhe shpenzimet e përgjithshme që lidhen me të, renditen menjëherë pas shpenzimeve të pagave të punonjësve policorë. Për këtë është e rëndësishme që këto mjete pune të kenë një menaxhim efektiv.

1.3 Në gusht të vitit 2007, Ministria e Punëve të Brendshme (MPB) hartoi Planin Strategjik për periudhën 2007-2010, në të cilin një numër karakteristikash janë të ndërlidhura në mënyrë të drejtpërdrejtë me menaxhimin e Parkut të Automjeteve (rishikimi dhe miratimi i një planifikimi strategjik në aspektin e investimeve kapitale). Andaj, detyra e zhvillimit dhe implementimit të një strategjie gjithëpërfshirëse për zhvillimin dhe mbajtjen e një parku efektiv automjetesh është çështje për të cilën Ministria është e interesuar dhe ky raport inspektimi do të jetë një ndihmesë në këtë drejtim.

1.4 Gjatë përpilimit të këtij raporti janë konsultuar edhe dokumentet, si: Plani Strategjik i Policisë së Kosovës 2008-2010, Raporti i EULEX-it për Policinë e Kosovës (2009), Raporti i Zyrës së Auditorit të Përgjithshëm (ZAP) mbi Auditimin e Pasqyrave Financiare të PK-se (korrik 2009), Draft Raporti i Njësisë së Auditimit dhe Inspektimit mbi Mirëmbajtjen dhe Servisimin e Automjeteve Policore (tetor 2009), Raporti Vjetor i Policisë së Kosovës (2008), dokumenti i dalur nga hulumtimi i bërë nga organizata “Fridom” dhe dokumente tjera relevante.

1.5 Qëllimi i inspektimit është që të bëhen rekomandime për mënyrën se si menaxherët policorë mund të përmirësojnë kryerjen e detyrave policore në realizimin e qëllimeve në vijim:

- Pajtueshmërinë me standardet relevante të Kodit Evropian të Etikës Policore (KEEP);
- Pajtueshmërinë me Ligjin për Policinë, Procedurat Standarde të Punës në Menaxhimin e Autoparkut të Policisë (2005) dhe Doracakun e “Parimeve dhe Procedurave të Policisë”;
- Pajtueshmërinë me synimet e Planit Strategjik të MPB-së (2007–2010);
- Inkurajimin e menaxhimit profesional dhe efektiv, dhe
- Të identifikojë dhe përhapë praktikat më të mira të menaxhimit.

1.6 Përveç inspektimit fizik të automjeteve dhe hapësirës së Parkut të Automjeteve, inspektorët policorë kanë intervistuar punonjësit policorë në vijim:

- Ndhmës Drejtorin e Përgjithshëm për Administratë;
- Udhëheqësin e Departamentit të Shërbimeve Mbështetëse;
- Menaxherin e Parkut të Automjeteve;
- Drejtorin e Prokurimit;
- Drejtorin e Drejtorisë për Buxhet e Financa;
- Drejtorët Rajonalë të Policisë;
- Drejtorët Rajonalë të Policisë Kufitare;
- Komandantët e një numri stacionesh policore;
- Zyrtarin e Pasurive (aseteve);
- Policë të Njësisë së Trafikut Rajonal.

1.7 Zonat e inspektimit:

- Kryerja e detyrave nga menaxhmenti i organizatës;
- Gjendja aktuale në Parkun e Automjeteve;
- Politikat dhe strategjia

1.8 Ky raport i inspektimit është përgatitur në bazë të parimeve të përgjegjësisë dhe transparencës publike të përfshirë në nenin 19 të KEEP-it.

2. **KRYERJA E DETYRAVE NGA MENAXHMENTI I ORGANIZATËS**

2.1 Inspektimi i kryer nga IPK-ja në vitin 2006 kishte konstatuar se shumë aspekte të menaxhimit të Parkut të Automjeteve nuk shtriheshin në fushën e vendimeve të ndërmarra nga menaxherët e Policisë së Kosovës. Ishte periudha e tranzicionit nga e cila PK-ja trashëgoi një autopark dhe sistem menaxhimi që rezultonte nga vendimet e marra nga menaxhmenti ndërkombëtar i UNMIK-ut për gjashtë vitet e mëparshme. Megjithatë, gjatë periudhës 2006-2009, PK-ja ka vënë autoritetin e vet në këtë fushë, duke marrë vendime për të drejtuar në mënyrë efektive mbajtjen e Parkut të Automjeteve.

2.2 Prokurimi dhe mirëmbajtja e Parkut mbesin plotësisht të centralizuara dhe nën kontrollin e Departamentit të Shërbimeve Mbështetëse (DSHM). Përgjegjësinë për kryerjen e aktiviteteve të prokurimit dhe financimit të Parkut të Automjeteve e mbajnë Drejtoria për Buxhet dhe Financa dhe Departamenti i Prokurimit në kuadër të organizatës policore, kurse servisimi dhe mirëmbajtja e Parkut është përgjegjësi e Menaxherit të Parkut të Automjeteve, i cili funksionon në kuadër të Drejtorisë së Logjistikës të DSHM-së. Ky i fundit është përgjegjës për planifikim, organizim dhe mbikëqyrje të resurseve të alokuara në këtë njësi, si dhe për udhëheqjen dhe menaxhimin e personelit në kuadër të komandës së tij. Riparimi, sigurimi, kontrolli teknik, regjistrimi, inspektimi dhe përgatitja e statistikave për të gjitha aksidentet që përfshijnë automjetet policore kryhen nga Njësi i Menaxhimit të Parkut të Automjeteve. Veç tjerash, ky njësi mban një bazë të të dhënave për faturat e derivateve dhe shënimet për servisim të automjeteve.

2.3 Nga koha kur IPK-ja ka kryer inspektimin e parë në këtë fushë, Parku i Automjeteve është menaxhuar nga një zyrtar policor e që sipas rregullit duhet të ketë gradë të lartë menaxheriale. Nga 16 janari i vitit 2008, Parku menaxhohet nga një zyrtar policor si Ushtrues detyre i Shefit të Flotës Operative. Kjo tregon një kujdes jo të duhur për Parkun e Automjeteve kur kihen parasysh përgjegjësitë e mëdha që duhet të bartë personi që menaxhon me Parkun e Automjeteve. Më parë, edhe pse IPK-ja ka rekomanduar emërimin e një personi civil në këtë pozitë, bazuar në praktikat e policive evropiane, një gjë e tillë nuk ka ndodhë. Mund të thuhet se është shënuar regres duke e caktuar në këtë detyrë një zyrtar policor si ushtrues detyre për gati dy vite të plota. IPK-ja përsëritë rekomandimin që ka të bëjë me emërimin e një personi civil me përgatitje profesionale për menaxhimin e Parkut, apo së paku të gjendet një zyrtar policor më i kualifikuar për shkak të përgjegjësisë së madhe menaxheriale dhe nivelit të udhëheqjes. Vërehet se ka mungesë të personelit menaxhues dhe stafit tjetër në kuadër të flotës (udhëheqësi i flotës, automekanik, pastrues, administrator i bazës së të dhënave). Andaj, është i nevojshëm plotësimi i vendeve të punës konform strukturës organizative të miratuar, në drejtim të ngritjes së efikasitetit të Parkut të Automjeteve.

Rekomandimi nr. 1

Në drejtim të ngritjes së performancës policore në këtë fushë të menaxhimit, IPK-ja rekomandon plotësimin e vendeve të lira të punës konform strukturës së miratuar organizative. Për pozitën e Udhëheqësit të Parkut, menaxhmenti i lartë duhet të shqyrtojë mundësinë e angazhimit të një specialisti civil të kësaj fushe apo të një zyrtari policor të graduar me përgatitje të duhur profesionale.

2.4 Tanimë PK-ja përdor një sistem të përzier të shërbimeve të servisimit dhe mirëmbajtjes, ngase derisa disa shërbime kryhen nga personeli për mirëmbajtje brenda organizatës, disa shërbime tjera ofrohen nga kompanitë e kontraktuara. Kryerja e serviseve dhe riparimeve brenda organizatës bëhet në garazhin qendror në të cilin përcillen automjetet nga rajonet operative për të gjitha format e riparimit dhe servisimit që nuk konsiderohen si dëme të vogla.

Për dëmet e vogla, ekzistojnë ekipet lëvizëse të mekanikëve të cilët vizitojnë rajonet në bazë të orarit të caktuar nga Parku. Ekipet të mekanikëve dhe pajisjeve janë duke u vendosur në qendra rajonale. Dy rajone policore (Mitrovicë dhe Ferizaj) janë pajisur me pajisje për një sistem të decentralizuar të kryerjes së riparimeve dhe serviseve të vogla, por një projekt i filluar ku janë ndarë edhe mjete për vendosjen e një autoservisi për riparime të vogla ka dështuar që të realizohet edhe në rajonet tjera. Sipas PK-së kjo ka dështuar për disa arsye, siç janë: mungesa e hapësirës së duhur në disa rajone, mungesa e personelit dhe automekanikëve. IPK-ja nxit funksionalizimin e serviseve edhe në rajonet tjera pasi që menaxherët rajonalë kanë dëshmuar se ka pasur një përmirësim në servisimin më të mirë dhe të shpejtë në kuadër të regjioneve që kanë instaluar këtë sistem.

2.5 Sa i përket efikasitetit të Parkut, krahasuar me gjendjen nga vitet e kaluara, gjendje e njëjtë është konstatuar në shumë rajone ku rreth 40% e automjeteve më të cilat janë të ngarkuara, nuk janë funksionale për arsye të ndryshme. Pasi që është pranuar që ky numër i automjeteve në rajone është jashtë përdorimit, me një krahasim të thjeshtë edhe është pranuar se puna efektive e policisë mund të bie për një përqindje të madhe në mungesë të automjeteve për ta mbuluar zonën e përgjegjësisë. Kjo ndodh edhe për arsyen se Policia e Kosovës ende nuk ka arritur të hartojë një strategji afatmesme apo edhe afatshkurtër për menaxhimin e Parkut të Automjeteve. Përmirësim në gjendjen e automjeteve dhe të kontrollit teknik do të shënonte funksionalizimi i aparaturave për kontrollim teknik rutinor të automjeteve të vogla që gjenden në Parkun e Automjeteve e që janë lënë jashtë përdorimit. Kjo do të ndikonte në përshpejtimin e procedurave duke bërë të mundur që çdo automjet që hyn në servis, t'i bëhet edhe kontrolli rutinor teknik.

2.6 Në Flotë ekziston sistemi 'Road Base' për procesin e pranimit, evidentimit, servisimit dhe mirëmbajtjes së automjeteve policore si dhe pjesëve rezervë. Ky sistem ka përparësitë dhe mangësitë e veta. Është fleksibil në përdorim, i përshtatshëm për punë, ka një sistem prej 11 modulesh të ndryshme duke ofruar mënyrë të lehtë në regjistrimin e të dhënave. Të meta të sistemit janë: kapaciteti i kufizuar për regjistrim të numrit të automjeteve (maksimum 1500, numër ky i arritur para disa muajsh), për manipulim me këtë sistem kërkohet trajnim, mungon serveri i përshtatshëm për të mbështetur bazën e të dhënave dhe vendi ku është i vendosur serveri nuk ka kushte të përshtatshme ventilimi. IPK fton menaxhmentin që të mendojnë për këtë sistem pasi që i njëjti po ashtu nuk lejon regjistrimin e një automjeti dy herë brenda një viti (ka raste kur automjetet mund t'i nënshtrohen servisimit më shumë se një herë gjatë vitit). Edhe raporti i Njësisë së Auditimit dhe Inspektimit lidhur me këtë sistem ka potencuar mangësi në regjistrimin e punëve dhe ndërrimin e pjesëve. Gjithashtu, IPK tërheq vërejtje në lidhje me formularët e përdorur të cilët ishin në gjuhën angleze që prej kohës kur me Parkun ka menaxhuar personeli ndërkombëtar. Është vërejtur se punonjësit në depo nuk kishin kuptuar gjuhën në të cilën ishin të shkruara ato dokumente. IPK-ja nxit PK-në që të standardizojë këta formularë në të tri gjuhët zyrtare.

2.7 Në Park punon një numër i konsiderueshëm i punëtorëve. Kushtet e punës nuk janë në nivelin e duhur duke marrë parasysh se ventilatori për pastrimin e gazrave nuk funksiononte si dhe nuk kishte sistem të ngrohjes. Edhe kushtet higjienike nuk janë në nivelin e duhur. Motivimi i punëtorëve është në rënie e sipër, sepse pagat e tyre nuk përkojnë me nivelin e angazhimeve të tyre. Andaj, IPK-ja këshillon PK-në që të ketë parasysh statusin e këtyre punonjësve dhe të gjejë standardin më të mirë që do t'iu përshtatej atyre në raport me vlerën e punës që arrijnë, duke mos harruar se shërbimet e jashtme kontraktuese mund t'i kushtojnë shumë më shumë organizatës policore.

2.8 Pas procedurave normale të prokurimit/tenderimit, furnizimi me derivate për automjetet policore bëhet nga një kompani e kontraktuar e cila ka të shtrirë rrjetin e pompave të derivateve në tërë vendin. Në kohët e fundit është duke u punuar në kuadër të Parkut të Automjeteve, në funksionalizimin e një rezervuari derivatesh për nevoja vetanake në rast të situatave emergjente.

3. GJENDJA AKTUALE

3.1 Aktualisht, Parku i Automjeteve numëron 1.605 automjete (në vitin 2008 ky numër ka qenë 1.575, ndërsa në vitin 2007 ishte 1.138). Shihet rritje e vazhdueshme e numrit të automjeteve në Parkun e Automjeteve. Sipas zyrtarëve përgjegjës, në park kishte 465 automjete në pritje për riparim apo me defekte të vogla ose të mëdha. Marrë parasysh numrin e përgjithshëm të automjeteve dhe zyrtarëve policorë, vërehet raporti 1:6, që nënkupton se afërsisht një automjet është në dispozicion të gjashtë (6) zyrtarëve policorë, formulë kjo e shpërndarjes së automjeteve që nuk është e paraparë me asnjë dokument zyrtar.

3.2 Informacionet e mësipërme janë të siguruar nga zyrtarët e Parkut. Mirëpo, është vërejtur se informacionet mbi automjetet si pasuri kapitale nuk janë të evidentuara në Regjistrin Kontabël. Ky regjistër paraqet të dhënat në Sistemin Informativ të Menaxhimit Financiar të Thesarit (Free Balance), që kërkohet në pajtim me Udhëzimin Administrativ nr. 2005/11 ("Regjistrimi dhe menaxhimi i pasurive qeveritare"). Regjistri Kontabël është sistem i Thesarit për regjistrim të vlerave të pasurive për raportim financiar. Mungesa e këtij regjistri ka ardhur edhe si pasojë e asaj se zyrtarët e kësaj zyre nuk kanë kryer trajnime në fushën e mbajtjes së pasurive. Ka hapa pozitiv në drejtim të konsolidimit të Regjistrit të Pasurive si listë e brendshme e pasurive të zotëruara nga organizata. Zyrtarët e Zyrës për Menaxhimin e Pasurive janë në rrugë të mirë të regjistrimit të kësaj pasurie falë programit kompjuterik të siguruar, i cili ka filluar të përdoret në qershor të vitit 2009. Zyrtarët e njësisë kanë futur në sistem të dhëna për rreth 50% të numrit të përgjithshëm të automjeteve, kryesisht të atyre që janë furnizuar pas vitit 2005. Mirëpo përveç Zyrës për Menaxhimin e Pasurive, mbetet ende të mobilizohen edhe disa njësi tjera që janë të obliguara të ofrojnë të dhëna për zyrën në fjalë, me qëllim të

kompletimit të të gjitha të dhënave për automjetet që janë në pronësi të organizatës. Edhe pse më parë ka ekzistuar një sistem i ashtuquajtur “Lotus notes” që ka evidentuar një numër i pasurive të organizatës, me largimin e personelit ndërkombëtar, i cili ka përdorur këtë sistem, përdorimi i tij është bërë i pamundshëm, duke bërë që ai të mbetet jofunksional.

Rekomandimi nr. 2

IPK-ja i rekomandon Drejtorisë për Buxhet e Financa që të orientojë personelin e Zyrës për Menaxhim të Pasurive në aftësimin përmes trajnimeve të organizuara nga Ministria e Ekonomisë dhe Financave (MEF), për mbajtjen e Regjistrimit Kontabël (Moduli i Aseteve). Ndërkaq, zyra në fjalë është e obliguar të zbatojë në përpikëri Udhëzimin Administrativ nr. 2005/11, që ka të bëjë me regjistrimin dhe menaxhimin e pasurive qeveritare (në këtë rast automjetet).

3.3 Krahasuar me vitet e kaluara kur PK-ja ka shpenzuar shuma të konsiderueshme të mjeteve financiare në blerjen e automjeteve të kushtueshme, ajo tani është orientuar në blerjen e automjeteve më të pranueshme që bartin me vete kosto më të lirë të mirëmbajtjes. Sa i përket freskimit të Parkut me automjete, edhe në vitin 2008 është blerë numër i konsiderueshëm automjeteve (patrulluese, kombi transportues, kombi për të arrestuar dhe autobusë). Sasia e furnizuar është: Golf (123 copë), Passat (8), Toyota (10), kombi (26), autobus (4)²⁶.

3.4 Se duhet kushtuar rëndësi kësaj fushe, tregojnë të dhënat e Drejtorisë për Buxhet e Financa. Mbajtja e Parkut bartë kosto të lartë financiare që afërsisht arrin kuotën e 20% të shpenzimeve të përgjithshme të organizatës. Shpenzimet e përgjithshme për mbajtjen e Parkut në vitin 2008 janë rritur për 14,7% në krahasim me vitin paraprak. Nëse analizojmë shpenzimet në krahasim me planifikimet, del se përderisa në vitin 2007 është shpenzuar 7.8% më tepër se që ishte planifikuar, në vitin 2008 është shpenzuar 24.7% më tepër se që është planifikuar. Gjatë dy viteve të fundit për blerjen e automjeteve më tepër është shpenzuar se që është planifikuar, ndërsa tek shpenzimet për mirëmbajtje dhe riparime kemi rënie të dukshme. IPK-ja këshillon menaxhmentin policor që t'i kushtojë më shumë rëndësi planifikimit vjetor, në mënyrë që qysh në fillim të identifikohen kërkesat dhe mundësitë e organizatës.

Përshkrimi	Viti 2007		Viti 2008	
	Planifikuar	Shpenzuar	Planifikuar	Shpenzuar
Mirëmbajtje/riparime	2.023.849	1.545.808	1.583.700	1.240.818
Sigurime/regjistrime		328.698	400.000	298.027
Derivate	5.008.500	4.470.420	4.820.000	6.024.746
Furnizimi i automjeteve	4.039.000	5.595.240	4.172.000	6.127.790
Gjithsej	11.071.349	11.940.166	10.975.700	13.691.381

3.5 Shpenzimet për funksionimin e Parkut të Automjeteve vazhdojnë të jenë shumë të larta. Në mungesë të strategjisë dhe planifikimeve afatmesme dhe

²⁶ Raporti Vjetor i Policisë së Kosovës për vitin 2008, f.20

---

afatgjata, PK-ja mund të hulumtojë praktika që mund të jenë më të favorshme duke ofruar sistem kontrolli dhe ulje shpenzimesh. Disa prej metodave që do të mund të praktikoheshin janë:

- Me qëllim kontrolli mbi automjetet, ato në përgjithësi të shenjëzohen me shenja vezulluese të dallueshme (sidomos patrulla dhe trafiku);
- Çdo automjet të ketë numër identifikues më të cilin identifikohet lehtë;
- Pajisja e automjeteve me sistemin GPS (Global Positioning System) (sidomos automjetet e Shtyllës së Operativës, Trafikut Rajonal dhe të Policisë Kufitare).

3.6 Sistemi GPS mund të jetë një praktikë e mirë në drejtim të vendosjes së një sistemi më efektiv të kontrollit, dhe si i tillë mund të jep rezultate pasi që është i menaxhueshëm dhe jo shumë i kushtueshëm. IPK-ja paraqet si ide këto mundësi dhe i mbetet menaxherëve përgjegjës të hulumtojnë mundësi dhe të gjejnë praktikën më të mira për të pasur një flotë sa më efektive dhe më të lirë. Janë këto praktika që mund të vijnë në shprehje në të ardhmen, meqë për IPK-në mbetet shqetësim rritja e shpenzimeve për mbajtjen e parkut.

3.7 Edhe pse IPK-ja ka parasysh shtimin e numrit të automjeteve të reja, më tej mbetet i paqartë niveli i lartë i shpenzimeve të derivateve, përkundër asaj se një numër i konsiderueshëm i automjeteve ose janë jashtë përdorimit ose janë me defekte të herëpashershme. Kërkohej nga menaxherët policorë që të ushtrojnë kontroll më të shpeshtë dhe më rigoroz në shfrytëzimin e automjeteve gjatë orarit të punës. IPK-ja nxit menaxherët policorë që të zvogëlojnë nivelin e shpenzimit të derivateve. Çmimet globale të derivateve kanë qenë të ndryshueshme në dy vitet e fundit dhe kjo rritë vështirësinë e menaxhimit të shpenzimeve. IPK-ja këshillon se zvogëlimi i mëturjes në konsumimin e derivateve duhet të krijojë një synim të rëndësishëm në Strategjinë e Parkut të Automjeteve. Duhet të ketë kontroll më të shpeshtë gjatë ditës dhe pranimit-dorëzimi i automjeteve duhet të bëhet në mënyrë më formale. Të ketë inspektim fizik të automjeteve së paku një herë në javë, konform parimit mbi “Shfrytëzimin e automjeteve policore”.

3.8 Gjendje e pakënaqshme është konstatuar me rastin e inspektimit të pajisjeve dhe dokumenteve të nevojshme të automjeteve. Asnjë automjet i inspektuar nuk ka qenë i kompletuar, si me dokumente të nevojshme, po ashtu edhe në mirëmbajtjen e gjendjes fizike dhe pajisjet e duhura. Njësitë e DSHM-së, të cilat në të shumtën e rasteve u gjetën se nuk janë azhur në kryerjen e punëve, shpeshherë as që kishin njohuri për detyrat bazuar në përshtatjet e vendeve të tyre të punës. Në mungesë të mbikëqyrjes së rreptë, çdo gjë kishte kaluar në rutinë dhe pakujdesi në kryerjen e punëve. Gjatë inspektimit fizik të automjeteve, IPK-ja konstatoi se në shumë automjete mungonin pajisjet që ishin të shënuara në Listën e Pajisjeve, për të cilat nuk dinin as zyrtarët policorë se ku ndodheshin. Gjithashtu mungonin edhe raportet që do të arsyetonin

mungesën e tyre. IPK-ja fuqimisht i rekomandon PK-së që t'i përmbahet në përgjithësi Parimit mbi "Shfrytëzimin e automjeteve policore"²⁷ dhe t'i kushtojë një kujdes të shtuar Parimit mbi "Përgjegjësitë e vozitësit" dhe Parimit mbi "Përgjegjësitë e Zëvendës Komandantit Regjional për Administratë dhe Komandantit të Stacionit (Njesisë)". Ndërsa, sa i përket kutisë së Ndhmës së Parë është obligim i Drejtorisë për Shërbime Shëndetësore që përmes Bazës së Logjistikës t'i pajisë automjetet me këto pajisje të nevojshme, konform Parimit P-10.03 ("Pajisjet e Ndhmës së Parë në Automjetet e PK-së").

Rekomandimi nr. 3

IPK-ja rekomandon ngritjen e nivelit të kontrollit të automjeteve në të gjitha nivelet (qendror, regjional, të stacioneve policore dhe të njësive të DSHM-së), duke bërë inspektime fizike të automjeteve konform rregullave në fuqi, me qëllim të shtimit të sigurisë dhe shfrytëzimit më racional të automjeteve.

3.9 IPK-ja nuk ka hasur në dëshmi për planifikimin dhe kërkesat në lidhje me karakteristikat e terrenit që duhet t'i përballojë një automjet me qëllim të arritjes së objektivave që ka PK-ja. Parimi i shpërndarjes së automjeteve policore nuk është marrë sa duhet parasysh dhe IPK-ja ka vërejtur automjete që edhe pse janë në gjendje të mirë nuk mund të kenë qasje në terrene kodrinore apo me baltë dhe në anën tjetër, numri më i madh i automjeteve që tërheqin më katër rrota, shihen nëpër qytete që përshkojnë rrugë të asfaltuara apo të rrafshëta. Informacionet e mëposhtme japin pasqyrë në lidhje me shpërndarjen e automjeteve policore në vitin 2008/09 me ndryshime të vogla nga shpërndarja e vitit 2007. Shihet se të gjitha rajonet përveç Drejtorisë Rajonale të Prishtinës kanë shënuar shtim të numrit të automjeteve. Këto të dhëna japin pasqyrën e automjeteve me të cilat janë të ngarkuara rajonet, përfshirë edhe automjetet që janë në flotë për servisim, ato që pësojnë defekte të përditshme dhe automjetet që janë në tërësi jashtë përdorimit por që figurojnë në listat e stacioneve/rajoneve. Ka edhe automjete që figurojnë se janë në flotë por që janë në përdorim nga stacionet²⁸. Drejtoria e Përgjithshme e Policisë ka në përdorim 366 automjete (23.23% të Parkut), Drejtoria Rajonale e Prishtinës- 261 (16.57%), Drejtoria Rajonale e Pejës- 186 (11.8%), Drejtoria Rajonale e Mitrovicës- 174 (11,04%), Drejtoria Rajonale e Prizrenit- 172 (10.93%), Drejtoria Rajonale e Gjilanit- 144 (9.15%), Drejtoria Rajonale e Ferizajt- 120 (7.62%), Policia Kufitare- 152 (9.66%). Meqenëse ka ankesa nga ana e zyrtarëve policorë mbi mënyrën e shpërndarjes së automjeteve policore, IPK-ja këshillon menaxhmentin policor që të jetë i kujdesshëm në shpërndarjen e automjeteve, duke respektuar kërkesat operative të njësive/stacioneve dhe drejtorive, njëherit duke marrë parasysh edhe konfiguracionin e terrenit për të cilin ato kërkohen.

3.10 Në Parkun e Automjeteve është vërejtur numër i madh automjeteve në pritje për servisim, duke mos llogaritur edhe automjetet me dëme që janë në stacione/rajone. Dëshpëruese është informata se rreth 30% e automjeteve nuk janë të gatshme për përdorim. Kjo paraqet një keqësim të konsiderueshëm të

²⁷ Doracak i "Parimeve dhe Procedurave të SHPK-se", shkurt 2007.

²⁸ Shih Draft Raportin e Auditorit të Brendshëm (2009).

performancës që nga viti 2007, kur 15.2% e automjeteve ishin jashtë përdorimit²⁹. IPK-ja edhe njëherë nxit menaxhmentin policor që të shqyrtojë këtë çështje përmes një strategjie gjithëpërfshirëse të Parkut të Automjeteve. Periudha e tejzgjatur gjatë së cilës automjetet i nënshtrohen servisimit dhe riparimit ishte shkaku kryesor i ankesave në lidhje me automjetet në rajonet policore. Edhe Raporti i Auditimit të Brendshëm dëshmon se brenda Parkut ka automjete që presin për riparim që nga viti 2006. IPK-ja ka konstatuar se ky problem është keqësuar duke i marrë parasysh të gjitha neglizhencat që janë bërë në menaxhimin e Parkut të Automjeteve, nga niveli i lartë dhe i mesëm menaxherial. Disa nga shkaqet e konstatuara që kanë rënduar situatën janë: mungesa e menaxhmentit adekuat, mungesa e personelit, numri i lartë i aksidenteve, niveli i pamjaftueshëm i mirëmbajtjes dhe riparimit, pamundësia e sigurimit të pjesëve për shumë lloje modelesh, vjetërsia e Parkut. Kur jemi tek vjetërsia e Parkut, të dhënat tregojnë se 51.8% e automjeteve janë prodhuar para vitit 2004, do të thotë se afërsisht gjysma e automjeteve janë më të vjetra se pesë (5) vjet.

3.11 Automjetet e policisë përdoren 24 orë në ditë, duke akumuluar numër të madh kilometrash. Është e qartë se automjetet policore arrijnë pikën joekonomike më herët se automjetet që shfrytëzohen për nevoja private apo në fusha tjera të sektorit publik. Automjetet policore edhe pse mund të kenë të kaluara vetëm disa vite, bartin me vete numër të madh të kilometrave të kaluara, që së fundmi mund të rezultojë me ngritje të shpenzimeve për mbajtjen e Parkut. Strategjia e Parkut të Automjeteve duhet të merr përgjegjësi për këta faktorë dhe duhet të gjejë mënyrë më të mirë për shfrytëzimin e parave të taksapaguesve. Disa organizata policore kanë kuptuar se mënyra më e mirë e mbajtjes së Parkut duhet bazuar në nevojën për ekonomizim dhe për automjete sa më efektive. Kjo do të ishte politika e mbajtjes së automjeteve operative për vetëm tri (3) vite dhe pastaj shfrytëzimi i 'vlerës së mbetur' me anë të shitjes në ankand. Bazuar në Raportin Vjetor të Policisë së Kosovës (2008), Policia e Kosovës ka bërë vlerësimin e një numri të konsiderueshëm të automjeteve policore (338 sosh) më të vjetra se shtatë (7) vite dhe të atyre me dëme të riparueshme dhe i ka dërguar një raport Ministrisë për Ekonomi dhe Financa (MEF) për tjetërsimin e tyre dhe shlyerje nga prona policore. IPK-ja këshillon Policinë e Kosovës që të vazhdojë me një praktikë të tillë me qëllim të vlerësimit të pronës së vlefshme (automjeteve), dhe të lirohet nga ai numër i automjeteve që kanë plotësuar parametrat ligjor për t'u tjetërsuar (shlyer).

3.12 Numri i madh i aksidenteve në trafik ku përfshihen automjetet policore vazhdon të mbetet një arsye e madhe për brengosje. Tabela e paraqitur më poshtë tregon se, edhe përkundër përmirësimit të gjendjes në vitin 2006, në vitin 2007 dhe 2008 është keqësuar kjo situatë, që nënkupton se numri mesatar i aksidenteve të tilla është në rritje. Për dallim me vitin 2006 kur kanë ndodhur 0.6 aksidente në ditë ku kanë qenë të përfshira automjetet policore, në vitin 2007 dhe 2008 kjo gjendje ka ndryshuar negativisht duke u ngritur në 1.32 dhe 1.26 aksidente për ditë. Kjo gjendje është afërsisht e njëjtë me vitet 2003 e 2004,

²⁹ Shih Raportin e përkohshëm të IPK-së nr. 2/2006 dhe Raportin nr. 7/2007 (Performanca e menaxhmentit të Parkut të Automjeteve të PK-së).

duke lënë të kuptohet se gjendja është e njëjtë me atë të para pesë (5) viteve. Marrë përgjithësisht, këto shifra tregojnë se gjatë vitit, afërsisht çdo i shtati zyrtar policor aksidentohet me automjet policor. Duhet të vërehet se numri i aksidenteve të cilat cekën në tabelë përfshin sferën e plotë, nga ato me dëme të vogla deri tek ato me dëme të konsiderueshme si dhe lëndimet e zyrtarëve policorë dhe të pjesëmarrësve tjerë në rrugë. Edhe pse të gjitha aksidentet nuk janë shkaktuar për shkak të gabimeve të ngasësve nga radhët e PK-së, vazhdimi i këtij trendi tregon se problemi nuk është menaxhuar nga mbikëqyrësit policorë.

Përshkrimi	Periudha					
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Numri i aksidenteve	444	451	636	223	485	461
Numri i aksidenteve për ditë	1.22	1.23	1.74	0.61	1.33	1.26

3.13 Duke marrë për bazë numrin e përgjithshëm prej 461 aksidenteve brenda vitit 2008, mesatarja e përgjithshme e nxjerrë prej 52%, tregon se shumica e aksidenteve policore janë shkaktuar me faj të ngasësve policorë. Është e qartë se nuk është arritur asnjë përparim në këtë fushë të performancës së menaxherëve policorë edhe përkundër vërejtjes dhe rekomandimeve të bëra nga IPK-ja. Disa rajone kanë arritur të zvogëlojnë numrin e aksidenteve, mirëpo përqindja e aksidenteve ku zyrtarët policorë janë fajtorë prapë mbetet e lartë. Gjatë vitit 2008, personeli i Drejtorisë së Përgjithshme të Policisë është përfshirë në 61 aksidente ku 30 prej tyre janë shkaktuar me faj të zyrtarit policor. Në Drejtorinë Rajonale të Policisë këto raporte sillen kështu: Drejtorinë Rajonale të Policisë Kufitare (66:34), Drejtoria Rajonale e Prishtinës (99:52), Drejtoria Rajonale e Pejës (32:15), Drejtoria Rajonale e Prizrenit (68:42), Drejtoria Rajonale e Mitrovicës (41:23), Drejtoria Rajonale e Gjilanit (44:21), Drejtoria Rajonale e Ferizajt (50:23).

3.14 Menaxherët rajonalë dhe ata të nivelit qendror vazhdojnë të shprehin pakënaqësinë lidhur me efektshmërinë e procedurave të zgjatura për ballafaqimin me zyrtarët policorë të cilët shkaktajnë aksident. Komisioni për Shqyrtim të Pronës deri më tani, konform rregullave në fuqi, është angazhuar për të rishikuar secilin rast dhe për të dhënë mendimin lidhur me nivelin e përgjegjësisë dhe shqiptimin e dënimeve për punonjësit që kanë dëmtuar pronën (automjetet policore). Për këtë arsye, IPK-ja nxit menaxhmentin policor që të rishikojë procedurën në lidhje me zyrtarët policorë të cilët u shkaktajnë dëme automjeteve të Policisë së Kosovës, pavarësisht nëse i bëjnë ato me paramendim apo nga pakujdesia.

3.15 Deri më tani, pas aksidentit të shkaktuar nga ana e policit është hapur rast ndaj policit (varet se në çfarë rrethanash është shkaktuar aksidenti, a ka qenë polici në detyrë zyrtare apo jo, a ka qenë në ndjekje të ndonjë të dyshuari, apo e ka shkaktuar atë nga pakujdesia). Në rast se ka pasur lëndime të rënda trupore, atëherë me rastin është marrë Gjykata e Qarkut, në rast se ka pasur lëndime të lehta me rastin është marrë Gjykata Komunale. Nëse nuk ka pasur

lëndime trupore, me rastin është marrë Gjykata për Kundërvajtje. Automjeti i dëmtuar është dërguar në Flotë dhe aty personat përgjegjës e kanë bërë vlerësimin e dëmit. Në rast se dëmi i shkaktuar ka kaluar shumë prej 500 €, rasti është cilësuar si shkelje e rëndë disiplinore, ndërsa deri në 500 € është cilësuar si shkelje e lehtë disiplinore. Nëse polici është shpallur fajtor prej ndonjëres nga gjykatat e lartcekura, atëherë IPK është bazuar në vendimin e gjykatës. Deri më tani, përveç situatës kur polici mund të dënohet nga gjykata, ai mund të marrë masë të rekomanduar edhe nga IPK. Kur kësaj i shtohet edhe kompensimi i dëmit që duhet ta bëjë polici (në rast se këtë e vlerëson Komisioni për Shqyrtimin e Pronës deri në 20% të vlerës së dëmtuar) dhe ndalesën që mund ta zbatojë mbikëqyrësi i policit, IPK vlerëson se kemi të bëjmë me një zinxhir të tepruar masash për një vepër. Duke vërejtur se polici mund të jetë objekt i masave të shqiptuara goftë nga brenda ashtu edhe jashtë policisë, IPK-ja konsideron se zyrtari policor dëmtohet në masë të madhe, gjë që ndikon negativisht në mirëqenien e tij dhe motivin për punë. IPK nuk është për moskompensim të dëmit të shkaktuar, por procedurat e deritashme për një gjë të tillë nuk janë funksionale. IPK-ja nxit PK-në që të rishikojë procedurën në lidhje me zyrtarët policorë të cilët u shkaktajnë dëme automjeteve policore. Meqenëse polici mund t'i nënshtrohet ndalesës për ngasje të automjetit zyrtar konform rregullave procedurale, hetimit nga IPK dhe nga gjykata kompetente, inkurajojmë menaxhmentin policor në rishikimin e politikave që kanë të bëjnë me kompensimin e dëmit të shkaktuar, duke kursyer policin që t'i nënshtrohet edhe Komisionit për Shqyrtimin e Pronës, i cili deri më tani ka sjellë vendime për kompensim deri në 20 % të dëmit të vlerësuar.

3.16 Sikurse me aksidentet tjera në përgjithësi, IPK-ja ka vërejtur se PK-së i mungojnë të dhënat analitike në lidhje me faktorët kryesorë³⁰ të shkaqeve të aksidenteve policore (mjet esencial menaxhues në zhvillimin e strategjisë për zvogëlimin e aksidenteve të tilla). Detyrat për identifikimin e faktorëve të tillë shkakorë duhet të jenë të arritshme pa vështirësi, duke iu referuar raporteve të aksidentit që përgatiten për secilin aksident. Ekziston pajtim në mesin e personelit të lartë të PK-së se shumica dërmuese e aksidenteve policore janë rezultat i shkathtësive të papranueshme të ngasjes nga radhët e policëve apo pakujdesisë së ngasësve në vendet publike, duke krijuar imazh jo të mirë të qytetarët.

Rekomandimi nr. 4

IPK u rekomandon zyrtarëve policorë që të tregojnë nivel më të lartë të përgjegjësisë dhe profesionalizmit, si në ngasjen, poashtu edhe në kontrollimin e automjeteve para se të dalin në terren. Kjo të bëhet me qëllim të ruajtjes së imazhit të policisë në publik, pasi që ajo duhet të jetë shembull për qytetarë dhe kjo të përcillet me inspektime më të shpeshta nga autoritetet përgjegjëse.

³⁰ Shih Raportin e përkohshëm të IPK-së nr. 2/2006 dhe Raportin nr. 7/2007 (Performanca e menaxhmentit të Parkut të Automjeteve të PK-së).

4. POLITIKAT DHE STRATEGJIA

4.1 Sipas personelit të intervistuar, aktualisht nuk ekziston asnjë strategji dhe politikë e shkruar³¹ në lidhje me Parkun. Kjo është e papranueshme, duke pasur parasysh faktin se mbajtja e Parkut paraqet 20% të buxhetit vjetor të PK-së. Siç theksohet nga IPK-ja në vitin 2006³², PK-ja duhet të definojë shpejt një strategji të planifikuar me kujdes. Një numër i çështjeve të ndara dhe njëkohësisht të lidhura me të, duhet të cekën në politikën e Parkut dhe në strategjinë përkatëse, si:

- Numri i nevojshëm, tipi dhe shpërndarja e automjeteve në mbështetje të veprimeve policore, në bazë të një formule të definuar qartë;
- Programi i menaxhuar në lidhje me secilin automjet, që nga furnizimi e deri te largimi i tyre nga përdorimi;
- Mirëmbajtja ekonomike dhe efikase si dhe sistemi i riparimit që i përmbushë nevojat operative të PK-së në nivel lokal;
- Masa për të shtuar ndjenjën e 'pronësisë' dhe përgjegjësisë për automjetet e PK-së në nivel lokal; dhe
- Një sistem rigoroz të menaxhimit të ngasësve policorë dhe zvogëlimin e aksidenteve dhe dëmeve të automjeteve policore.

Rekomandimi nr. 5

PK-ja këshillohet që të fillojë një proces të krijimit të një politike gjithëpërfshirëse të Parkut dhe strategjisë së implementuesë në lidhje me prokurimin, mirëmbajtjen dhe shfrytëzimin e Parkut. Ky proces i krijuar duhet të frymëzohet nga parimi i ekonomizimit dhe duhet të jetë i udhëzuar nga një plan gjithëpërfshirës policor që i njehtëzohet anëtarëve dhe kufizimet e patrullave mobile (automjetet) në përmbushjen e synimeve policore.

4.2 Politika e Parkut duhet t'i shqyrtojë pyetjet themelore të llojit të pranueshëm të automjeteve për shfrytëzim nga ana e policisë, madhësinë e duhur dhe shpërndarjen e automjeteve. Përgjigjet në pyetje të tilla duhet ta marrin parasysh nevojën për shpenzime minimale operative, si dhe të merret parasysh përvoja dhe politika e organizatave policore në shtetet fqinje të Ballkanit më shumë sesa në organizatat e vendeve ku ekonomia është e zhvilluar. Për këtë është me rëndësi të ceket se asnjë vend në regjion nuk ka investuar aq shumë për automjete 'që tërheqin me katër rrota'³³ (politikat efektive preferojnë parqe të vogla me automjete standarde të cilat ofrojnë shpenzime më të vogla të derivateve dhe qasje më të lehtë dhe më të lirë për pjesë/servisim). Në këtë pikë PK-ja ka shënuar një progres, duke u orientuar në automjete të prodhimit evropian të tipit Volkswagen, që janë më të lira dhe të cilave lehtë mund t'u sigurohen pjesët.

³¹ Është me rëndësi që të jetë e qartë se çka mendon IPK-ja me këto shprehje. Politika është përmbledhje idesh që janë të formuluar si deklaratë në lidhje me veprimet e menduara të PK-së, lidhur me përdorimin e njohur të automjeteve për plotësimin e synimeve të PK-së. Politika e Parkut të Automjeteve tregon qëllimet specifike të cilat zyrtarët e lartë përkatës kanë për qëllim që t'i arrijnë përgjatë periudhës së definuar kohore. Kurse, strategjia është plan në hollësi për arritjen e këtyre qëllimeve të paraqitura në këtë dokument të politikës. Strategjia e Parkut duhet t'i ofrojë udhëzime në hollësi menaxherëve përkatës për administratë, drejtoreshë rajonale dhe të Drejtorisë së Përgjithshme të Policisë në lidhje me atë se çfarë duhet të bëhet, taktikat dhe metodat e preferuara, si dhe burimet të cilat do të jenë në dispozicion.

³² Shih Raportin e IPK-së nr. 1/2006 ("Performanca e menaxhimit të PK-së në trafikun rrugor").

³³ Mbi 80% e automjeteve të PK-së janë automjete që tërheqin me katër rrotë, përfshirë këtu Toyota Land Cruiser, Land Rover Defender, dhe kryesisht KIA Sportage dhe modelet e Sorentos.

4.3 Politika e Parkut të Automjeteve duhet të drejtohet nga nevoja për t'i zvogëluar shpenzimet, për të identifikuar numrin optimal dhe llojin e automjeteve në bazë të kërkesave të njohura të policisë operative, siç praktikohet në Evropën Perëndimore dhe Amerikën Veriore. Kërkesat operative kanë të bëjnë me kërkesat reaktive (numri mesatar dhe lloji i incidenteve që kërkojnë reagim të menjëhershëm) dhe kërkesa proaktive (numri mesatar dhe lloji i masave proaktive policore që kërkojnë përdorim të automjetit). Në këtë mënyrë, planet policore lokale që kërkohen sipas Ligjit mbi Policinë e Kosovës do t'i ofrojnë të dhëna esenciale atyre që e përgatisin politikën e Parkut të Automjeteve.

Rekomandimi nr. 6

Si pjesë e politikës së Parkut të Automjeteve të PK-së, zyrtarët e lartë të PK-së këshillohen që të rishikojnë madhësinë e Parkut, llojin e automjeteve në përdorim dhe shpërndarjen e tyre në mbështetje të masave proaktive dhe reaktive policore. Duhet të krijohet lidhje me planet lokale policore të përgatitura në bazë të Ligjit mbi Policinë e Kosovës.

4.4 IPK-ja edhe një herë nxit zyrtarët e lartë të PK-së, që si pjesë e politikës së Parkut të Automjeteve, sa më shpejtë që të jetë e mundur të zhvillojnë një grumbull masash efektive për të ndaluar shkallën e lartë të papranueshme të aksidenteve ku përfshihen automjetet policore, duke qenë të vetëdijshëm për rrezikun për jetë, shpenzimet e konsiderueshme të taksapaguesve³⁴ dhe efektet e kundërta në imazhin profesional të PK-së. Një strategji e tillë duhet të mbështetet nga të dhënat analitike në lidhje me shkaqet e aksidenteve, veprimet riparuese të cilat lidhen me shkaqet kryesore dhe përfshijnë një procedurë të fortë për ballafaqimin me zyrtarët policorë, të cilët me vetëdije apo nga pakujdesia shkaktojnë aksidente. Gjithashtu, zyrtarët e lartë të PK-së këshillohen që me kujdes të marrin parasysh përvojën dhe strategjitë e adoptuara nga organizatat tjera policore në regjionin e Ballkanit gjatë zhvillimit të strategjisë për zvogëlimin e aksidenteve të shkaktuara nga zyrtarët policorë.

³⁴ IPK-ja ka dëshmi të dokumentuara lidhur me 40 automjete të PK-së (3.41% e Parkut të Automjeteve) të cilat janë shkatërruar plotësisht gjatë aksidenteve që nga viti 2001.

MENAXHIMI I HETIMIT TË KRIMIT

“MENAXHIMI I HETIMIT TË KRIMIT”

1. HYRJE

1.1 Bazuar në Ligjin për Inspektoratin Policor të Kosovës është autorizuar inspektimi i zakonshëm lidhur me kryerjen e detyrave në menaxhimin e hetimit të krimit në Policinë e Kosovës (PK). Ky inspektim i funksionalizuar nga Departamenti i Inspektimit është zhvilluar nga data 1 shtator deri më 5 tetor të vitit 2009. Gjatë Inspektimit janë vizituar: Shtylla e Hetimit të Krimit, Drejtoritë Rajonale Policore dhe një numër i Stacioneve Policore.

1.2 Parandalimi i krimit përbën një nga çështjet dhe detyrimet më të rëndësishme për një shoqëri të civilizuar. Në themel të filozofisë dhe arsyes së krijimit dhe ekzistencës së institucioneve të specializuara, të ngritura enkas për të siguruar rend dhe qetësi publike, qëndron pikërisht detyrimi për të parandaluar krimin. Parandalimi i krimit është proces i gjatë dhe i vazhdueshëm që nuk kërkon vetëm masa konkrete të karakterit teknik (që ndikojnë direkt në uljen e kriminalitetit), por që është më e rëndësishme, strategji dhe politika parandaluese gjithëpërfshirëse për hartimin dhe zbatimin e të cilave lypset një bashkëpunim dhe bashkërendim i përpjekjeve të të gjitha hallkave të shtetit dhe shoqërisë. Duke kaluar fazën apo nevojat për të luftuar në mënyrë reaguese ndaj krimeve të ndryshme pasi ato ndodhin, institucionet duhet të investojnë ashtu siç diktojnë edhe përvojat ndërkombëtare) drejt parandalimit të krimit të çfarëdo lloji që mund të shfaqet, sot apo në të ardhmen.

1.3 Hetimi i krimit nuk është një çështje me të cilën duhet të merret vetëm një institucion, që nënkupton se kjo është një fushë e përpjekjeve të përbashkëta të gjykatave, prokurorisë dhe policisë. Këto përpjekje kërkojnë angazhim të njëkohshëm të këtyre mekanizmave, përndryshe pamjaftueshmëritë e përpjekjeve të tyre do të mund të ndikojnë në rezultate të pritura. Raporti i EULEX-it për Programet potencon bashkëpunim jo të duhur në mes të prokurorëve dhe policëve hetues³⁵. Sipas vlerësimit të prezantuar në raport, hetuesit policorë dhe prokurorët publikë duhet të pranojnë që efikasiteti i sistemit kosovar të së drejtës penale është rezultat i përpjekjeve të bashkëpunimit dhe bazohet në respektimin reciprok dhe në pranimin e kontributit të të dy grupeve.

1.4 Qëllimi i inspektimit është që të jepen rekomandime se si menaxherët policorë mund të përmirësojnë kryerjen e detyrave policore në ndjekjen e qëllimeve në vijim:

- Pajtueshmërinë me standardet e Kodit Evropian të Etikës Policore,
- Pajtueshmërinë me Ligjin e Policisë së Kosovës, Procedurat Standarde të Operimit dhe Doracakun e “Parimeve dhe Procedurave të Policisë”,

³⁵ Raporti i EULEX-it për Programet, korrik 2009, faqe 17.

- Të inkurajojë strategji më të mira proaktive dhe reaktive policore për luftimin e krimit në Kosovë,
- Të ndihmojë në përgatitjen e masave efektive për hetimin dhe zbulimin e krimit, dhe
- Të identifikojë dhe përhapë praktika më të mira në hetimin e krimit.

1.5 Përveç vizitës në njësitë hetimore, zyrat e dosjeve dhe dhomat e dëshmimeve, inspektorët policorë kanë intervistuar zyrtarët policorë si në vijim:

- Ndhimësdrejtorin e Përgjithshëm për Hetime;
- Kryesuesin e Departamentit të Hetimit të Krimit;
- Drejtorin e Drejtorisë së Krimeve të Rënda (DKR);
- Drejtorin e Drejtorisë së Analizës së Krimit (DAK);
- Drejtorin e Drejtorisë së Forenzikës;
- Zëvendësdrejtorët Rajonal për Hetime;
- Shefat e Hetimeve Rajonale;
- Udhëheqësit e Njësive Regjionale të Hetimeve të Specializuara;
- Udhëheqësit e Njësive Regjionale të Hetimeve Gjenerale;
- Mbikëqyrësit e hetimeve në disa stacione policore.

1.6 Zonat e inspektimit:

- Udhëheqja;
- Strategjia dhe politikat;
- Performanca policore

1.7 Nenet e Kodit Evropian të Etikës Policore (KEEP) në vijim janë relevante për këtë inspektim: 1, 6-10, 12, 16, 20, 36-38, 40-55.

2. UDHËHEQJA (Gjendja aktuale)

2.1 Në kohën kur është zhvilluar ky inspektim, PK-ja ende nuk kishte arritur të funksionalizojë një strukturë unike organizative në pajtim me Ligjin e Policisë së Kosovës edhe pse ka kaluar më tepër së një vit që ka hyrë në fuqi ky ligj. Mungesa e një strukture të tillë shkakton zbrastirë në strukturim dhe konsolidim të pozitive policore dhe në ndarjen e përgjegjësive menaxheriale brenda organizatës.

2.2 Krimi nga ana e policisë hetohet në tri nivele (qendror, regjional dhe lokal). IPK-ja ka vërejtur edhe me parë disa modele të përziera të komandimit dhe raportimit të këtyre niveleve (forma e centralizuar dhe e decentralizuar). Është vështirë të gjenden përgjegjësitë dhe mënyrat e raportimit të nivelit regjional me atë qendror, ngase edhe nuk është krijuar vija e qartë e përgjegjësive dhe e raportimit. Nga menaxherët e lartë kjo arsyetohet me mungesën e një strukture organizative, sipas së cilës do të definohehin qartë vijat e përgjegjësive dhe të raportimit. Vlerësohet se

---

komunikimi në mes sektorëve/njësive të nivelit qendror dhe rajonal të hetimeve për veprat penale të natyrës së njëjtë, mbetet i nivelit jo të kënaqshëm. IPK-ja inkurajon zyrtarët e lartë të PK-së që gjatë përgatitjes së strukturës së re organizative të kenë parasysh ndarjen e qartë të përgjegjësiave, unifikimin e sektorëve/njësive të hetimeve në nivel regjional (përfshirë edhestacionet), vijat e komunikimit, raportimit dhe bashkëpunimit, duke filluar nga niveli i stacioneve, regjioneve dhe njësive në kuadër të Shtyllës së Krimeve.

2.3 Ky inspektim e gjen Shtyllën e Hetimit të Krimit si dhe njësitë përkatëse hetimore të organizuara në bazë të strukturës së vjetër organizative, me një dallim të ngritjes së një drejtorie të re³⁶ dhe me disa modifikime të brendshme të njësive hetimore. Këto modifikime dallojnë në nivelin e Drejtorive Rajonale, si në aspektin e emërimit të njësive po ashtu edhe në përbërje të personelit. Me ndryshimet e bëra, Shtylla e Hetimit të Krimit përbëhet nga: Drejtoria Kundër Krimit të Organizuar (DKKO), Drejtoria Kundër Krimeve të Rënda (DKKR), Drejtoria e Hetimeve të Krimeve Ekonomike dhe Korrupsionit (DHKEK), Drejtoria për Analizën e Krimit (DAK), Drejtoria e Forenzikës dhe Njësia Kundër Terrorizmit³⁷.

2.4 Në nivel regjional, Zëvendëskomandanti Regjional për Hetime është përgjegjës dhe menaxhon me tërë shtyllën e hetimeve, si në nivel regjional ashtu edhe me njësitë hetuese të stacioneve policore. Shtylla e hetimeve regjionale përbëhet nga hetimet e specializuara, gjenerale dhe krim-teknika. Në nivel të strukturës së stacioneve policore nuk ekziston forenzika, mirëpo në praktikë në të gjitha stacionet janë të angazhuar policë hetues që kryejnë detyra të kësaj fushe.

2.5 Është vërejtur një dobësi që ka të bëjë me atë se shumica e pozitave të larta menaxheriale brenda shtyllës funksionojnë me ushtrues detyre (kryesisht drejtorë të drejtorive). Kjo gjendje nuk dihet sa do të zgjasë. Gjendje e njëjtë ekziston edhe në nivel regjional ku pozitat e shumta menaxheriale brenda shtyllave të hetuesisë ushtrohen nga ushtrues të detyrave, të emëruar pa kurrfarë kriteresh.

2.6 Personeli i hetuesisë i sistemuar në të gjitha nivelet e strukturës së Shtyllës së Hetimit të Krimit numëron 1.268 polic hetues (përfshirë këtu policët hetues në njësitë e hetimeve në nivel qendror, rajonal dhe stacione). Nga ky numër, niveli qendror përfaqësohet me 18% (228 hetues), kurse niveli regjional/lokal me 82% (1.040 hetues). Numri prej 1.268 hetuesve përfaqëson rreth 20% të numrit të përgjithshëm të zyrtarëve policor të inkuadruar në Policinë e Kosovës. Gjatë analizimit të shtrirjes së personelit të graduar brenda shtyllës, vërehet se mbetet ende për tu bërë që të sigurohet një shpërndarje e njëtrajtshme, gjë që mund të pritët të bëhet në momentin e fuqizimit të strukturës së re organizative.

³⁶ Drejtoria për Hetimin e Krimeve Ekonomike dhe Korrupsionit është formuar në prill të vitit 2009. Kjo drejtori ka për detyrë parandalimin dhe hetimin e veprave penale kundër ekonomisë, shpërdorimit të detyrës zyrtare, financave dhe korrupsionit.

³⁷ Njësia Kundër Terrorizmit deri në shkurt të vitit 2007 ka qenë e strukturuar në kuadër të DKKO-së. Tani funksionin e saj e zhvillon si njësi e specializuar nën Departamentin e Hetimit të Krimit.

2.7 Për përzgjedhjen e personelit në njësi hetimore nuk ka kritere të veçanta seleksionuese. Në shumicën e rasteve personeli nëpër njësi zgjidhet përmes transfereve dhe shumë rrallë aplikohet forma e konkurrimit përmes konkurseve. Përgatitja profesionale për personelin që është inkuadruar në njësi hetimore (në të gjitha nivelet) është e ndryshme. Kryesisht në sektorët e hetimeve kundër krimeve ekonomike vërehet një numër më i kënaqshëm i personelit me përgatitje të arsimit superior nga fusha e ekonomisë dhe financave. Përndryshe në njësitë/sectorët tjerë hetimorë vërehet mungesë e personelit të kualifikuar me arsim të lartë dhe si mungesë e kësaj, për nevojat e shtyllës së hetimeve, personeli është pajisur me trajnime adekuate varësisht prej specifikave të hetimeve.

Rekomandimi nr. 1

IPK-ja i rekomandon menaxhmentit policor që përzgjedhja e personelit hetues dhe plotësimi i vendeve të lira të bëhet duke respektuar kriteret në pajtim me ligjin dhe rregullat në fuqi.

2.8 Është vërejtur se ende nuk ekziston ndonjë akt normativ i cili rregullon pozitën e policëve hetues, madje nuk ekziston ndonjë përkrahje e vendit të punës, gjë që paraqet parregullsi dhe demotivim, ngase shumë herë hetuesit janë të detyruar të punojnë edhe punë tjera (sidomos hetuesit në nivel lokal).

2.9 Njësitë hetimore regjionale deri në një masë janë të pajisura me pajisje të nevojshme për kryerjen e aktiviteteve hetimore. Mirëpo, iu mungojnë pajisje të sofistikuara, siç janë: kamera profesionale, dylbi dhe radiolidhje më të përsosura. Në rast të nevojës për pajisje të përgjimit, njësitë hetuese regjionale duhet të shtrojnë kërkesë për aplikimin e masave të përgjimit në Njësitin e Përgjimit Ligjor (DKKO). Është e domosdoshme që bashkë me kërkesën për aplikimin e masave të përgjimit të ekzistojë edhe urdhëresa e lëshuar nga ana e gjyqtarit të procedurës paraprake.

2.10 Njësitë e Hetimeve Regjionale përdorin automjete të shenjuara dhe të pashenjuara. Njësitë e hetimeve në nivel të stacioneve policore përdorin vetëm automjete të shenjuara me shenja identifikuese policore. Është vërejtur se nuk respektohen procedurat mbi përdorimin e automjeteve të pashenjuara (mbushja me derivate, parkimi dhe rregullimi teknik i tyre). Edhe për këto automjete, furnizimi me derivate dhe rregullimi teknik është i ngjashëm me ato të njësive tjera policore, gjë që përbën vështirësi dhe rrezik serioz në identifikimin e personelit policor dhe automjeteve të tyre. Gjithashtu, automjetet e njëjta shfrytëzohen në shumë raste, gjë që po ashtu bënë të mundur identifikimin më të lehtë të tyre nga kriminelët dhe informatorët. Nuk ka procedura të cilat do të rregullonin kohëzgjatjen e përdorimit të automjeteve që përdoren për një kohë të gjatë. Për funksionim sa më të mirë, këto automjete duhet të ndërrohen në periudha të caktuara kohore, në mënyrë që të mos vërehen lehtë, ngase një gjë e tillë krijon edhe pasiguri për zyrtarët policorë dhe mosefikasitet në luftimin e krimit.

2.11 Në disa regjione dhe stacione ekzistojnë linjat telefonike, faksi dhe linjat e internetit, ndërsa në disa të tjera këto nuk funksionojnë. Gjendja me pajisje kompjuterike nuk është e pranueshme, pasi që në disa njësi hetimore regjionale dhe të stacioneve, një kompjuter shfrytëzohet nga më tepër se dy policë. Vërehet mungesë e theksuar e pajisjeve.

2.12 Njësitë regjionale të forenzikës janë pajisur me disa pajisje (çanta të forenzikës) nga KFOR-i Italian, mirëpo shumica e këtyre njësive ballafaqohet me mungesë të pajisjeve të ndryshme profesionale, si: kamera të sofistikuara, reflektorë për ndriçimin e vendit të ngjarjes. Mungesa e reflektorëve për ndriçimin e vendit të ngjarjes në kushte nate vështirëson kryerjen efikase të punës së këtyre njësive. Shpesh ndodhë që në mungesë të këtyre reflektorëve, ekzaminimi i vendit të ngjarjes që duhet të kryhet gjatë natës, shtyhet me orë të tëra për t'u kryer në kushte me ndriçim natyror. Kjo nuk është praktikë e mirë sepse nga vonesa e konstruksionit të vendit të ngjarjes, ekziston rreziku i kontaminimit të gjurmëve nga vendi i ngjarjes.

Rekomandimi nr. 2

IPK-ja i rekomandon menaxhmentit policor që t'i kushtoj rëndësi më të madhe furnizimit me pajisje për njësitë e forenzikës regjionale, ngase furnizimi me pajisje të nevojshme shton efikasitetin e punës së këtyre njësive.

2.13 Në kuadër të Policisë funksionon baza e të dhënave "Sistemi Informativ i Policisë së Kosovës (SIPK)" që vepron në kuadër të Shtyllës së Operativës. Kjo bazë e të dhënave që përmban të gjitha shënimet kriminale policore në Kosovë është transferuar nga baza e të dhënave "KPIS", e krijuar në vitin 1999 nga Policia e UNMIK-ut. Kjo bazë funksionon në nivel qendror dhe regjional. Vërehen të meta të mëdha në këtë sistem, sidomos ato që paraqiten në bazat regjionale të të dhënave. Në bazat policore të të dhënave të nivelit regjional, qendror dhe të drejtorive përkatëse, emërtimi dhe evidentimi i veprave penale bëhet sipas ligjeve dhe rregullave që kanë qenë në praktikën e mekanizmave para hyrjes në fuqi të KPPK-së (2004).

Rekomandimi nr. 3

IPK-ja i rekomandon menaxhmentit policor që në afatin sa më të shkurtër kohor të adaptojë bazën e të dhënave policore duke iu referuar emërtimeve ligjore të veprave penale sipas Kodit Penal, si dhe kompletimin e të dhënave brenda sistemit.

2.14 Pas vërejtjeve dhe rekomandimeve të IPK-së për menaxhimin e dhomave të dëshmive, është vërejtur së ka filluar t'u kushtohet një kujdes i shtuar atyre (sigurimi i hapësirave më të përshtatshme, pajisja më e mirë e dhomave të dëshmive dhe shtimi i nivelit të sigurisë). Në shumicën e drejtorive rajonale dhe stacioneve, dhomat e dëshmive janë të stërngarkuara me dëshmi të grumbulluara për vite me radhë (në disa prej tyre ekzistojnë dëshmi që nga viti 1999). Këtë situatë zyrtarët policorë e arsyetojnë me mosefikasitet të punës së prokurorive dhe gjykatave, të cilat edhe përkundër kërkesave të shumta nga PK-ja, nuk kanë qenë në gjendje të vendosin për largimin e tyre nga hapësirat policore.

2.15 Vëmendje të veçantë duhet kushtuar problemit të komunikimit në kuadër të policisë, prokurorisë dhe gjykatave. U vërejt se fusha e komunikimit është me të meta të shumta sepse strukturës së tanishme i mungojnë kanale të qarta komunikimi. Edhe përkundër rekomandimeve në lidhje me hartimin e procedurave të punës të cilat do të lehtësonin mënyrën e komunikimit të të gjitha grupeve të rëndësishme në procedurë penale, nuk është bërë ndonjë lëvizje në këtë drejtim.

Rekomandimi nr. 4

IPK-ja i rekomandon menaxherët policorë që në bashkëpunim me prokurorinë dhe gjykatat të ngrisin një sistem unik funksional të bazës së të dhënave, që do të lehtësonte sistemin e komunikimit në mes të këtyre institucioneve.

2.16 Ndërmjet Shtyllës së Hetimit Krimin dhe Drejtorive Rajonale Policore (përfshirë edhe ato Kufitare) nuk ekziston një bashkëpunim i ngushtë dhe i mirëfilltë. Këto njësi aktivitetin e tyre e zhvillojnë pa ndonjë bashkëpunim, nuk kanë takime të përbashkëta, madje edhe shkëmbimi i informatave është i vështirë. Mungon gatishmëri e ndërsjellë për bashkëpunim sidomos kur duhet të përcillet informata përmes zinxhirit komandues, e gjithashtu mungon edhe komunikimi i shpejtë, si në vijën horizontale po ashtu edhe në atë vertikale.

2.17 Shtyllës së Hetimit të Krimin i mungon modeli i udhëheqjes nga inteligjenca, ngase vet koncepti i njësisë të Inteligjencës Kriminale në PK është i dizajnuar në atë mënyrë që informata nuk siguron funksionalitet dhe efikasitet (merret me vonesë dhe kalon zinxhir të gjatë komunikimi, pasi që ajo jepet në bazë të parimit “nevoja për të ditur”). Janë shtjelluar problemet me të cilat ballafaqohen njësitë hetimore në mungesë të informatave paraprake dhe pamundësisë së shfrytëzimit të tyre nga hetues të të gjitha niveleve. Kjo ndodh për shkak se njësitë e inteligjencës në PK janë të dizajnuara tu shërbejnë niveleve në këtë mënyrë: në nivel lokal - komandantëve të stacioneve, në nivel rajonal - Operativës Rajonale dhe në nivel qendror - Shtyllës së Operativës.

Rekomandimi nr. 5

IPK-ja i rekomandon menaxhmentit policor që në strukturën e re policore të krijojë një lidhje më funksionale në mes të Shtyllës së Hetimit dhe Inteligjencës Kriminale.

2.18 Ndarja e kompetencave lëndore ndërmjet niveleve të Hetuesisë Regjionale me atë të stacioneve nuk është e rregulluar me asnjë akt. Në Policinë e Kosovës aplikohen praktika të ndryshme të ndarjes së kompetencave lëndore ndërmjet niveleve hetimore. Kryesisht, në praktikë aplikohen rregullat që janë në pajtim me Kodin e Procedurës Penale, ku veprat penale të dënueshme mbi pesë (5) vite burgim trajtohen nga Hetimet Regjionale, ndërsa ato të dënueshme me më pak se pesë (5) vite burgim janë kompetencë e hetuesisë së stacioneve. Problematikë e njëjtë ekziston edhe në definimin e kompetencave lëndore ndërmjet Hetimeve Regjionale dhe Qendrore, ku gjatë inspektimit, IPK-së nuk i është prezantuar ndonjë dokument i shkruar që do të

---

definonte qartë këto kompetenca ndërmjet niveleve hetimore policore.

2.19 Niveli regjional nuk e ka në dispozicion mundësinë e regjistrimit dhe trajtimit të informatorëve. Kjo është shprehur si një e metë e madhe pasi që sipas zyrtarëve regjional, ndodh që informatori të shprehë vullnet të bashkëpunoj me ndonjë hetues regjional, mirëpo kur ai sugjerohet të trajtohet nga niveli qendror, në mungesë besimi, ai heziton të bashkëpunojë. Inteligjenca Kriminale në regjion nuk e ka mundësinë e stimulimit të informatorëve për bashkëpunim në dhënie të informatave.

2.20 Qasja në shfrytëzimin e “Fondit të Fshehtë” nga ana e Hetimeve Regjionale vlerësohet si tejet e ndërlikuar. Varësisht nga regjionet, zyrtarët policorë regjional deklarojnë qëndrime kundërthënëse lidhur me mundësinë e realizimit të kërkesave për mbulesë të shpenzimeve operative nga ky fond. Janë dhënë vërejtje në procedurën e ndërlikuar dhe të stërzgatur për aprovimin e kërkesave për mbulesë të shpenzimeve. Duke pasur parasysh natyrën specifike të punës për njësitë hetimore dhe nevojën e menjëhershme të veprimit, shpeshherë për shkak të mungesës së mjeteve financiare, nga këto njësi rrezikohet edhe parandalimi dhe zbulimi i krimit.

3. STRATEGJIA DHE POLITIKAT

3.1 Politika e luftimit të krimit në Kosovë deri më tani ka qenë krejtësisht e orientuar në aspektin e veprimit reaktiv të policisë. Mungesa e veprimit proaktiv nga menaxherët policorë arsyetohet deri më tani me mos funksionalizimin e strategjisë nacionale kundër krimit në nivel të vendit. Mirëpo, për ndryshim nga vitet e mëparshme kur është kryer ky inspektim, këtë vit janë hartuar dokumente strategjike në nivel të vendit që kanë për qëllim parandalimin dhe luftimin e krimit në Kosovë. Në nivel të qeverisë këtë vit janë hartuar:

- Strategjia Kombëtare për Parandalimin e Krimit,
- Strategjia Kombëtare Kundër Krimit të Organizuar,
- Strategjia Kombëtare Kundër Terrorizmit,
- Strategjia Shtetërore Kundër Drogave, dhe
- Strategjia Kombëtare Kundër Trafikimit me Qenie Njerëzore.

3.2 Pas hartimit të këtyre dokumenteve strategjike, në nivel vendi janë hartuar edhe Planet e Veprimit për secilin dokument strategjik. Hartimi i këtyre dokumenteve strategjike mirëpritet nga IPK-ja, mirëpo inspektimi ka vënë në pah se zbatimi i tyre në fillim po hasë në vështirësi për shkak të shumë faktorëve, ku njëri nga faktorët kryesorë që po shkakton ngecje në zbatim është mungesa e funksionalizimit të strukturës organizative të Policisë së Kosovës.

3.3 Luftimi i krimit në Kosovë nuk është aktivitet që duhet të ndërmerret vetëm nga Policia e Kosovës, andaj strategjitë e hartuara potencojnë edhe mekanizmat për arritjen e objektivave të parapara strategjike. Secila nga këto dokumente strategjike ka caktuar edhe prioritetet, duke nxjerrë në pah pozitën

---

dhe funksionin e Policisë së Kosovës si bartës kryesor në zbatimin e atyre prioriteteve, duke qenë e përkrahur nga mekanizmat tjerë relevant shtetëror. Përveç këtyre dokumenteve strategjike, PK-ja (konkretisht Shtylla e Hetimeve) ka hartuar Procedura Standarde të Operimit.

3.4 Legjislacioni bazë për parandalimin, hetimin dhe sanksionimin e veprimtarive kriminale parasheh policinë si faktor të rëndësishëm në procesin hetimor në lidhshmëri me institucionet tjera, si: prokurorinë, gjykatat, doganën dhe shumë agjencione tjera. Funksionimi i përbashkët i tërë këtij organizimi ofron mundësinë e luftimit të aktiviteteve kriminale. Ngecja e cilitdo nga mekanizmat e përmendur vështirëson punën e mirë të PK-së.

4. PERFORMANCA POLICORE

4.1 Ende nuk janë zbatuar plotësisht dispozitat e Kodit të Përkohshëm të Procedurës Penale (pjesa që lidhet me njësitë e Policisë Gjyqësore). Ky dështim është për t'u gjykuar, duke marrë parasysh rritjen e pakënaqësisë së të gjithëve në lidhje me mënyrën e kryerjes së detyrave nga ana e sistemit të së drejtës penale për të gjetur dhe ndjekur penalisht ata të cilët kanë kryer vepra të rënda penale. Edhe pse Kodi i Përkohshëm i Procedurës Penale parasheh prokurorin publik si udhëheqës të hetimeve, ndërsa policinë si ndihmës të tij, në praktikë një veprim i tillë mungon. Në përgjithësi policët konsultohen për veprimet e tyre me prokurorët, por janë raste të rralla ato kur prokurorët janë akter kryesor në aktivitetin e hetimit të krimit. Përderisa sistemi i tanishëm i ndjekjes është i organizuar në këtë mënyrë, IPK-ja beson se me një sistem ndryshe nga ky, të bazuar në KPPP dhe në KPPK, ndjekja penale do të ishte më efikase dhe efektive.

4.2 IPK-ja shpreh shqetësimin për emërtimin e aktiviteteve (rasteve) kriminale (jo konform Kodit Penal) duke krijuar evidencë jo adekuate të rasteve kriminale. Si më parë, ashtu edhe kësaj here, IPK-ja nxit PK-në në ndërmarrjen e masave për përmirësimin e performancës policore në fushën e menaxhimit dhe procedimit të rasteve dhe evidencave policore.

4.3 Është vërejtur edhe dyfishimi i veprimeve të njëjta policore nga disa njësi/drejtori që janë të thirrura të luftojnë krimin, meqë mungon një bashkëpunim mes tyre. Inspektorët policorë kanë vërejtur se këto ishin disa praktika nga sistemi kur Policia e UNMIK-ut mbante në kompetenca të veta disa drejtori dhe njësi të hetimeve të specializuara.

4.4 Gjatë inspektimit, inspektorët policorë janë shërbyer me disa raporte dhe analiza policore të hartuara nga DAK-u. Edhe pse është vërejtur një përkushtim ndaj analizave të shkaqeve që ndikojnë në rritjen e nivelit të krimit, të dhënat nuk janë plotësisht të qëndrueshme. Sipas të dhënave të DAK-ut, vërehet se gjatë vitit 2008 janë regjistruar gjithsej 65.238 raste, ndërsa në vitin

2007 gjithsej 67.189 raste³⁸. Vërehet se kemi një trend të rënies së nivelit të krimit në një përqindje prej 2.9%³⁹. Nëse i bëhet një analizë tabelës së prezantuar sipas kategorisë së veprave penale, kategoria e incidenteve “tjera” arrin diku nivelin e gjysmës së totalit të përgjithshëm (45.52%). Ky prezantim nuk jep pasqyrë të qartë për numrin e veprave penale. Gjithashtu, përkundër rekomandimit të dhënë nga IPK-ja për aplikimin e sistemit krahasues me vendet tjera të BE-së apo vendet e rajonit për lëvizjen e trendit të krimit, PK-ja ende nuk e ka bërë një gjë të tillë.

4.5 Nëse shikojmë numrin e veprave penale të kryera sipas regjioneve, del se ndryshimi i nivelit të krimit për vitin 2007/2008 ndryshon sipas specifikave të tyre. Gjilani nuk ka pasur lëvizje të nivelit të krimit, kurse regjionet të cilat kanë shënuar ngritje të nivelit të krimit janë Mitrovica, Peja dhe Ferizaj. Nga ana tjetër, rënie të nivelit të krimit kemi në Prishtinë, Prizren dhe Drejtoritë Rajonale të Policisë Kufitare, Drejtoritë Qendrore të Hetimit të Krimit (shih tabelën). Tabela në vijim tregon se numri i rasteve për hetues nuk është i njëjtë. Nëse marrim parasysh Drejtoritë Rajonale Policore, vërehet se gjatë vitit 2007 policët hetues në kuadër të Drejtorisë Rajonale të Pejës kanë qenë të ngarkuar me afërsisht 80 raste për hetim gjatë vitit, derisa ata të Gjilanit me 56 raste për hetues në vit. Në vitin 2008 Peja përfaqësohet me 90 raste për polic në vit, derisa Prizreni me rreth 57 raste për polic. Marrë parasysh nivelin e përgjithshëm (përfshirë tri nivelet e hetimit të krimit) del se gjatë një viti kalendarik një hetues policor ngarkohet afërsisht me hetim të 53 përkatësisht 52 rasteve të veprave penale.

Tabela 1: Krahasimi i rasteve sipas regjioneve për vitin (2007/2008)					
Drejtoria	Viti/rastet		Hetues	Raste për hetues	
	2007	2008		2007	2008
Mitrovicë	9.210	10.240	164	56	62
Prizren	9.470	8.551	150	63	57
Pejë	13.376	15.099	167	80	90
Prishtinë	20.346	17.943	262	78	68
Gjilan	6.331	6.344	111	57	57
Ferizaj	5.738	5.983	89	64	67
Regjione kufitare	2.641	1.046	97	27	11
DPP	77	32	228	0.3	0.1
Gjithsej	67.189	65.238	1.268	53	52

4.6 Nëpër regjione, dosjet për të gjitha rastet e hetuesisë mbahen në dhomat e administratës, në kuadër të hetuesisë. Varësisht prej regjionit, ato mbahen në sirtarë metalikë apo në dollapë të drurit dhe se të gjitha lëndët janë të evidentuara në Librin e Evidencave. Gjatë inspektimit të dosjeve, ekipi i inspektorëve policorë ka vërejtur se nuk ka ndonjë unifikim lidhur me trajtimin e dosjeve. Gjatë kontrollimit të dosjeve të Drejtorive Rajonale të Ferizajt dhe Prishtinës është vërejtur se gjatë kompletimit të rasteve, materiali përmbajtësor brenda dosjeve nuk evidentohet me numra të faqeve, gjë që e bën shumë të lehtë shmangien nga dosja të ndonjë shkresë apo dëshmie, pasi që askund nuk figuronte se çka dhe sa faqe përmban një dosje. Në disa nga

³⁸ Kjo shifër e marrë nga Raporti Vjetor i DAK-ut (2008) është e ndryshme me shifrën që prezantohet tek tabela e krahasimit të trendit të krimit sipas regjioneve.

³⁹ Raporti vjetor i Drejtorisë së Analizës së Krimit, 2008.

raportet e forenzikës, gjatë konstruksionit të vendit të ngjarjes, fiksimit dhe procesimit, nuk ishte bërë vendosja e numrave rendorë⁴⁰. Menaxhimi me dosjet kriminale ndryshon prej regjioni në regjion. Renditja dhe vendosja e dosjeve diku bëhet sipas numrit të rastit (siç është rasti në Prizren, Mitrovicë dhe Ferizaj), kurse në Prishtinë, dosjet renditen nëpër regjistrator sipas kategorisë së veprave. Renditja e dosjeve të lëndëve sipas numrit rendor është më profesionale dhe më lehtë për menaxhim të tyre. Mungesa e sirtarëve të mjaftueshëm të dhomave të dosjeve është vërejtur në të gjitha regjionet policore.

Rekomandimi nr. 6

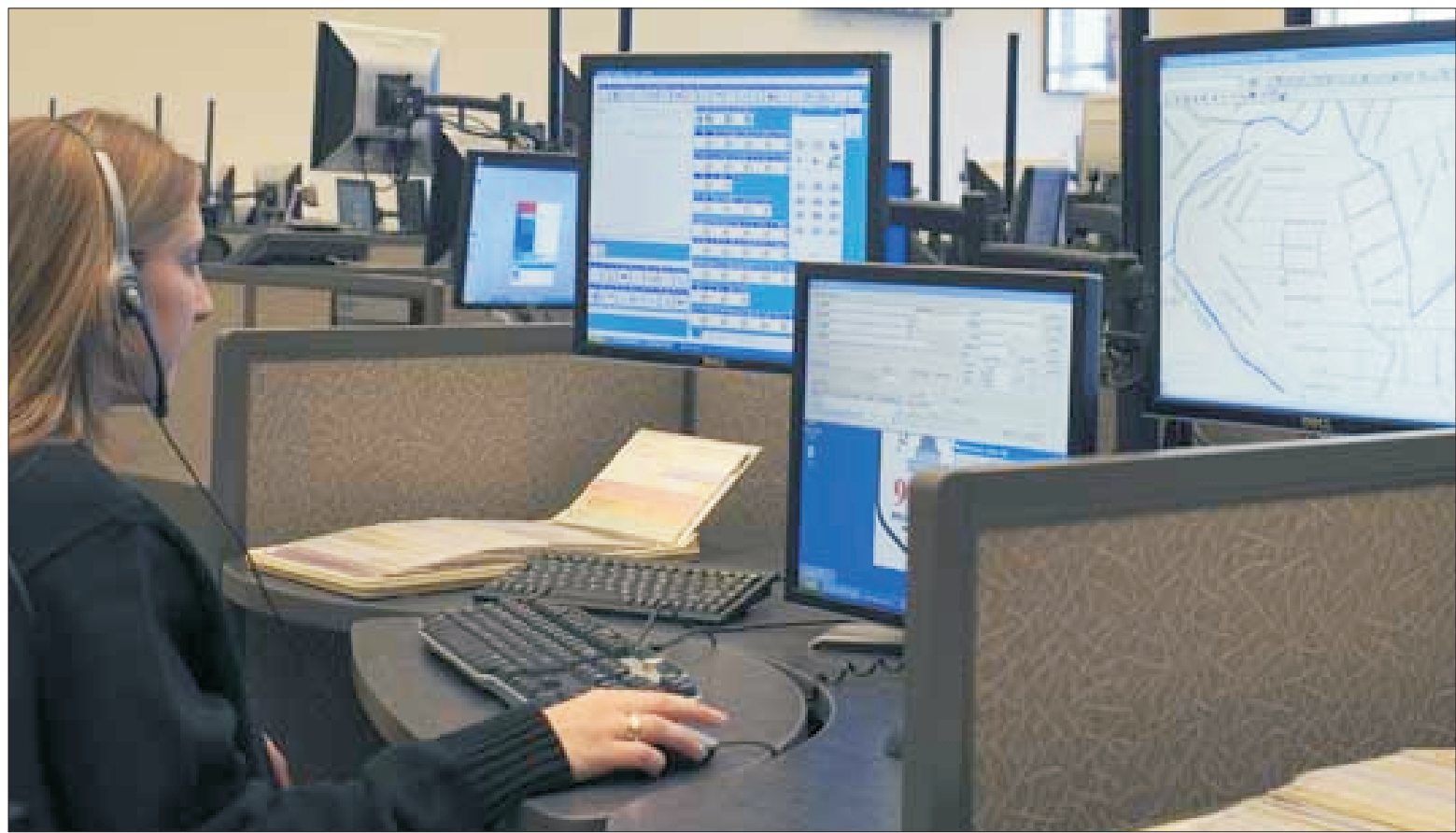
IPK-ja i rekomandon personelit policor hetues që t'i kushtojë kujdes të duhur trajtimit dhe menaxhimit të dosjeve hetimore.

4.7 Policët hetues në nivel rajonal dhe atë të stacioneve nuk kanë hezituar të paraqesin pakënaqësitë rreth bashkëpunimit me prokurorët. Sipas tyre, komunikimi fizik me prokurorët ishte i vështirë, sidomos në rastet kur policët janë në situata të papërshtatshme në pamundësi të prezantimit të gjendjes faktike. Policët vlerësojnë se shpeshherë prokurorët marrin vendime të papranueshme edhe pse i vogël është numri i daljeve të tyre në vend të ngjarjes (dalin pothuajse vetëm në raste të vrasjeve ose veprave të rënda penale).

4.8 Inspektorët policorë vërejtën se procedurat e arrestimit të personave të dyshimtë interpretohen dhe zbatohen në mënyra të ndryshme nga zyrtarët policorë, e jo siç e parasheh ligji. Këto interpretime bëhen sidomos për pjesën që ka të bëjë me procedurat e ndalimit në kohëzgjatje prej 48 orëve. Varësisht prej regjioneve/stacioneve dhe zyrtarëve të ndryshëm policorë, nuk jepej definim i qartë i termeve arrestim, ndalim dhe mbajtje. IPK-ja nxit Departamentin e Trajnimeve që të organizojë trajnime lidhur me interpretimin e pjesëve relevante të Kodit të Procedurës Penale që janë relevante gjatë fazave të procedurës penale.

4.9 Për trajtimin dhe procedimin e rasteve të personave të mitur nuk ka ndonjë njësi të veçantë në asnjërën shkallë të hetuesisë brenda strukturës policore. Nga praktika e përditshme, është mësuar se me rastet kur personat e mitur paraqiten si viktimë merren njësitë e dhunës familjare, ndërsa për rastet kur personat e mitur janë si të dyshuar për kryerjen e veprave penale, trajtohen nga njësitë e rëndomta të hetuesisë, por normalisht duke aplikuar procedurën konform ligjit të zbatueshëm për personat e mitur. Bashkëpunimi me qendrat për punë sociale nga menaxherët policorë është cilësuar si i kënaqshëm, mirëpo mungesa e institucioneve të posaçme për trajtimin e këtyre kategorive ndikon drejtpërdrejtë në suksesin dhe efektivitetin e preventivës së delikuençës së personave të mitur.

⁴⁰ Zyra e Administratës Regjionale në Prizren; dosja me nr. 2009/GC.86-87/ NJHR-3433-34-34

MENAXHIMI I OBJEKTEVE POLICORE

“MENAXHIMI I OBJEKTEVE POLICORE”

1. HYRJE

1.1 Bazuar në Ligjin për Inspektoratin Policor të Kosovës është autorizuar inspektimi i zakonshëm lidhur me menaxhimin e objekteve në Policinë e Kosovës. Inspektimi i realizuar nga Departamenti i Inspektimit është zhvilluar nga data 01.09.2009 deri më 07.10.2009. Gjatë inspektimit janë vizituar të gjitha drejtoritë rajonale të policisë, Drejtoria e Përgjithshme e Policisë dhe shumica e stacioneve policore të vendit. Kjo fushë e menaxhimit është inspektuar për herë të tretë nga IPK-ja. Gjatë tërë kohës së inspektimit, inspektorët policorë kanë hasur në bashkëpunim të kënaqshëm nga zyrtarët e Policisë së Kosovës.

1.2 Policia e Kosovës posedon numër të konsiderueshëm të objekteve dhe pronave në të cilat zhvillon aktivitetet e përditshme në drejtim të përmbushjes së obligimeve të përcaktuara me ligj. Zyrtarët e lartë të Policisë së Kosovës janë në dijeni për rëndësinë e kësaj pasurie dhe nevojën për menaxhimin profesional dhe efikas të saj. Ndërtesat dhe pronat policore janë pasuri kapitale me vlerë të madhe pa të cilat nuk mund të mendohet kryerja e aktiviteteve policore, andaj menaxhimi i duhur i tyre ofron kushte në krijimin e një ambienti të përshtatshëm për punë policore. Derisa një numër i ndërtesave policore janë të trashëguara nga e kaluara, në anën tjetër një numër i madh i tyre është ndërtuar në periudhën e pas luftës, andaj kjo vetvetiu dëshmon edhe rëndësinë e madhe të tyre kur kihen parasysh mjetet financiare të shpenzuara në ndërtimin e tyre. Krahas ndërtimeve të reja, shuma të mëdha të mjeteve financiare janë shpenzuar edhe në mirëmbajtjen e objekteve ekzistuese.

1.3 Përveç identifikimit dhe shpërndarjes së praktikave më të mira në menaxhimin e këtyre pasurive, qëllimi i këtij inspektimi është të vlerësojë mënyrën e kryerjes së detyrave në fushën e menaxhimit të objekteve dhe pronave policore, si dhe të jap rekomandime për përmirësimin e kësaj performance në pajtim me:

- Ligjin e Policisë së Kosovës;
- Procedurat Standarde të Operimit për Menaxhimin e Objekteve;
- Parimet dhe Procedurat e Policisë;
- Standardet relevante të Kodit Evropian të Etikës Policore (KEEP);
- Dokumentet tjera relevante që lidhen me këtë fushë të menaxhimit.

1.4 Inspektorët policorë kanë vizituar dhe intervistuar:

- Ndhmës Drejtorin e Përgjithshëm për Shërbime Mbështetëse;
- Drejtorin e Drejtorisë për Menaxhimin e Objekteve (DMO);
- Drejtorin e Drejtorisë për Buxhet dhe Financa;
- Drejtorin e Prokurimit;
- Udhëheqësin e Zyrës Ligjore;
- Shefin e Inxhinieringut;

-
- Drejtorët Rajonal të Policisë;
  - Zëvendës Drejtorët Rajonal për Administratë;
  - Komandantët e stacioneve policore;
  - Zyrtarët për Mirëmbajtje të Objekteve;

1.5 Zonat e inspektimit:

- Organizimi dhe përgjegjësitë;
- Gjendja aktuale;
- Politikat dhe strategjia;

1.6 Ky raport është përgatitur në bazë të përgjegjshmërisë dhe transparencës publike të mbështetur në nenin 19 të Kodit Evropian të Etikës Policore.

2. ORGANIZIMI DHE PËRGJEGJËSITË

2.1 Përgjegjës për menaxhimin e objekteve në Policinë e Kosovës është Drejtoria për Menaxhimin e Objekteve (DMO). DMO-ja zhvillon aktivitetin e saj në kuadër të Shtyllës së Shërbimeve Mbështetëse, e ndarë në sektorin mbështetës, sektorin e menaxhimit të mirëmbajtjes dhe atë të inxhinieringut. Sipas Procedurave Standarde të Operimit të Menaxhimit të Objekteve, kjo drejtori mbështetë të gjitha njësitë në kuadër të Policisë në aspektin e përmbushjes së standardeve të kushteve të punës. DMO-ja numëron 88 punonjës civil të pauniformuar, përfshirë drejtorin, shefat e sektorëve/ njësite, depoistët, punëtorët fizikë, mirëmbajtësit e objekteve si dhe pastruesit. Kjo drejtori është ndër të fundit që ka kaluar procesin e tranzicionit dhe me kalimin e kompetencave nga UNMIK-u tek vendorët, ka kaluar në përgjegjësi të plotë të PK-së. Me një strukturë organizative të centralizuar, disa aktivitete i ka të ndërlidhura ngushtë me drejtoritë tjera të Shtyllës së Shërbimeve Mbështetëse, si Drejtorinë për Buxhet dhe Financa, Drejtorinë e Prokurimit dhe atë të Logjistikës.

2.2 DMO-ja është përgjegjëse për planifikimin, projektimin, mirëmbajtjen e objekteve policore, mbikëqyrjen e ndërtimeve/renovimeve, si dhe mbikëqyrjen e pronave (pasurisë së paluajtshme) dhe asetëve. Ndërtimi/renovimi i objekteve dhe furnizimi me materiale për mirëmbajtje janë të kontraktuara përmes procedurave të prokurimit të cilat i ka zbatuar Drejtoria e Prokurimit, derisa riparimet e vogla, projektimi dhe mbikëqyrja e realizimit të projekteve kryhen nga vet personeli i drejtorisë. Furnizimi me materiale për mirëmbajtje kryhet përmes Drejtorisë së Logjistikës, kurse financimi kryhet nga buxheti i ndarë i DMO-së.

2.3 Që nga viti 2006 DMO-ja shërbehet me "Procedurat Standarde të Menaxhimit të Objekteve". Sipas këtyre procedurave, në kuadër të stacioneve policore 'mirëmbajtësit e stacionit' kryejnë vetëm ato mirëmbajtje të vogla për të cilat nuk ka nevojë që të pritet të intervenohet nga niveli qendror, kurse kërkesat për punë tjera realizohen nga personeli i DMO-së, pasi që ato

---

të kenë kaluar përmes “Policit të Logjistikës” së stacionit dhe Shefit Regjional të Logjistikës. Në dokumentin e Procedurave Standarde është e përshkruar saktë edhe lista e ndërhyrjeve të mundshme nga mirëmbajtësit, si dhe rastet kur nuk lejohet

ndërhyrja e tyre. Inspektorëve policorë u janë prezantuar edhe formularët standard të kërkesave për kryerjen e punëve, të cilët janë përpiluar si pjesë e këtij dokumenti. Këto procedura parashohin respektimin e një zinxhiri të tejzgjatur të furnizimit me materiale për mirëmbajtje dhe kryerje të punëve. Respektimi i këtyre procedurave shpeshherë shpie në vonesën e furnizimit, ku si pasojë stacionet policore shpesh mbeten edhe pa gjërat elementare për mirëmbajtjen e objekteve.

2.4 IPK-ja vërejt një pakënaqësi në radhët e zyrtarëve të lartë të drejtorive rajonale dhe stacioneve policore në lidhje me strukturën centraliste të DMO-së. Sipas tyre, struktura e centralizuar pamundëson planifikimin e mirëfilltë të nevojave të stacioneve dhe regjioneve, dhe se nuk mund të bëhet një mbikëqyrje efikase në kryerjen e punimeve gjatë ndërtimeve dhe renovimeve. Vlerësohet se si pasojë kemi ndërtime/renovime jo cilësore, renovime të shumëfishta dhe mospërfshirje të të gjitha pozicioneve në paramasat e përgatitura teknike në periudhën kur intervenohet.

2.5 Sektori i Inxhinieringut në kuadër të DMO-së kryen planifikimin, projektimin dhe mbikëqyrjen e punimeve gjatë ndërtimit/renovimit të objekteve. Në vazhden e planifikimit të projekteve ndërtimore dhe rinovuese, ky sektor në periudha të caktuara kohore pranon kërkesat nga regjionet/stacionet dhe pas inspektimeve në këto nivele, cakton prioritetet për kryerjen e punëve. Në kërkesat e këtyre niveleve identifikohen nevojat për ndërtime të reja dhe renovime, kurse zyrtarët e sektorit të inxhinieringut pas arsytimit të atyre nevojave, bëjnë vlerësimin e tyre në aspektin financiar. Caktimi i prioriteve bëhet përmes konsultimeve që kryhen në takimet joformale të nivelit menaxherial.

2.6 IPK-ja nuk ka hasur në një dokument të shkruar strategjik të bazuar në përvojat e shteteve tjera që parasheh kriteret dhe normat të cilave duhet t'u përmbahet PK-ja gjatë projektimit dhe ndërtimit të objekteve të reja policore. Një dokument i tillë do të kishte paraparë lokacionet e përshtatshme për ndërtimin e objekteve policore, madhësinë e tyre, hapësirat brenda objekteve dhe masat e sigurisë brenda dhe jashtë objekteve. IPK-ja ka vërejtur se në fazën e pasluftës, lokacioni për ndërtimin e objekteve të reja policore është ndikuar nga pronat që kanë qenë pjesë e PK-së. Kjo nënkupton se një numër i madh i tyre kanë vazhduar të ndërtohen në pjesë të ndryshme brenda zonave urbane e jo në pjesë periferike. Falë bashkëpunimit me kuvendet komunale janë arritur marrëveshjet për sigurimin e hapësirave të nevojshme për ndërtimin e stacioneve policore. Në anën tjetër vërehet se nuk ekziston një metodë e duhur e vlerësimit të nevojave që duhet të plotësojë një objekt policor, ngase ende vërehet se në objektet e reja nuk janë të inkorporuar planet që parashohin

---

hapësitat për ushtrime policore (për mbajtjen e kondicionit fizik) dhe bufetë për kalimin e kohës së lirë të policëve. Viteve të fundit shihet se për ndërtimin e disa stacioneve të reja policore është përdorë një projekt standard ndërtimi, i cili ndryshon vetëm në përmasa (varësisht nga numri i policëve dhe zona e përgjegjësisë që mbulon ai stacion policor). Menaxhmenti policor inkurajohet që të hartojë një dokument që do të parashihte elemente me rëndësi që kanë të bëjnë me ndërtimin e objekteve policore (kriteret, lokacionin, madhësinë, masat e sigurisë, hapësitat brenda dhe jashtë objektit dhe elemente tjera me rëndësi).

2.7 Në DMO vlerësohet se drejtorja ballafaqohet me buxhet të vogël sa i përket investimeve kapitale. Mungesa e buxhetit të mjaftueshëm detyron DMO-në që të ndërhyjë pjesërisht në disa objekte dhe kjo bën që të mos përfundojnë të gjitha ndërhyrjet në objekte për të vazhduar me objekte tjera. Në këtë mënyrë zbatohet parimi "për të gjithë nga pak", formulë kjo që shkakton renovime të shumëfishta brenda një stacioni si dhe hapjen e disa tenderëve për të njëjtin stacion (vetëm për renovim). Në disa raste IPK-ja nuk është ndarë e kënaqur me punën e DMO-së në projektimin e objekteve dhe mbikëqyrjen e kryerjes së punimeve. Si pasojë e projektimit jo të duhur të objekteve, DMO-ja është detyruar që brenda një kohe të shkurtër të intervenojë në disa stacione policore. Mungesa e mbikëqyrjes së duhur në kryerjen e punimeve në disa raste ka pasur për pasojë kryerjen e punimeve jo cilësore apo edhe moskryerjen e plotë të punimeve edhe pse për ato punime paratë nga buxheti i PK-së janë paguar në tërësi.

2.8 Nga dokumentacioni i prezantuar në këtë drejtori, vërehet se edhe përkundër mungesës së një dokumenti që do të mund të ishte pjesë përbërëse e Procedurave të tanishme Standarde për Menaxhimin e Objekteve (pjesa e projektimit dhe mbikëqyrjes), Inxhinieringu ka të organizuar një sistem të pranueshëm të mbikëqyrjes së realizimit të projekteve. Vërehet se që nga momenti i fillimit të ekzekutimit të projekteve angazhohen projekt-menaxherët nga radhët e këtij sektori. Në fazën e përfundimit të punimeve angazhohen ekspertët për të vlerësuar kryerjen e përkohshme të punimeve e më pas edhe për të konstatuar përfundimin final të punimeve. Në përfundim të projekteve praktikohet edhe lëshimi i "certifikatave për pranimin final të punimeve". IPK-ja vlerëson se në favor të sigurimit të punëve cilësore në objektet policore, periudha garantuese për eliminimin e të metave në punimet e ekzekutuara të jetë e mbuluar me garancion të sigurimit të ekzekutimit për një kohë të pranueshme. Kjo do të mundësonte që edhe pas pranimit të përkohshëm të punimeve, në rast se paraqiten të meta dhe defekte eventuale ato të mund të kryhen nga punëkryesi deri në përfundim të periudhës garantuese e cila mbulohet me garancion. Do të ishte praktikë e mirë që me rastin e pranimit të punimeve, menaxherët e projekteve që kanë përcjellë kryerjen e punimeve të mos jenë pjesë e komisioneve për pranim teknik, por vetëm të prezantojnë gjatë vlerësimit të punimeve nga komisionet për pranim teknik.

Rekomandimi nr. 1

IPK-ja i rekomandon menaxhmentit policor që të hartojë një dokument si pjesë përbërëse të Procedurave të tanishme Standarde të Operimit për Menaxhimin e Objekteve policore i cili do të rregullonte procedurat e projektimit, mbikëqyrjes dhe pranimit të punimeve të ekzekutuara.

2.9 Numër i madh i zyrtarëve policorë të intervistuar në nivel regjional dhe në atë të stacioneve kanë shprehur pakënaqësi lidhur me cilësinë e punimeve të kryera. Vërejtjet më të shpeshta ishin adresuar në punimet e kryera në kulmet e objekteve (Drejtoria Rajonale në Prishtinë, Stacioni Policor në Skënderaj, Drejtoria Rajonale e Policisë Kufitare “Perëndimi”) si dhe në gypat e ujësjellësit dhe kanalizimit (Stacioni Policor në Klinë, Drejtoria Rajonale në Pejë). Vërejtje kishte edhe lidhur me kompetencat e pakta të cilat i kishin në nivel regjional dhe të stacioneve në mbikëqyrjen e punimeve. Sipas të intervistuarve, edhe pse në mbikëqyrjen e punimeve caktohet një person nga ana e stacionit/regjionit, vërejtjet e tij më herët nuk ishin marrë shumë parasysh, ndërsa kohëve të fundit kjo gjendje ka ndryshuar në drejtim pozitiv. Mosrespektimi i vërejtjeve të këtyre zyrtarëve nga ana e DMO-së dhe punëkryesit, si dhe kualiteti i dobët i punimeve ka shpie edhe deri te refuzimi për pranimin teknik me kohë te objektit nga ana e drejtorive rajonale/stacioneve⁴¹.

2.10 Në disa raste, për shkak të kualitetit jo të duhur të punimeve, DMO-ja ka qenë e detyruar që nga punëkryesit të kërkojë përmirësimin e të metave. Mirëpo, ka patur raste kur operatorët ekonomik të kontraktuar nuk iu kanë përgjigjur kërkesave të DMO-së për përmirësimin e të metave. Ka raste kur edhe Komisioni Rregullativ i Prokurimit Publik (KRPP) është njoftuar mbi papërgjegjshmërinë e operatorëve ekonomik. Evidente në fazën e kryerjes së punimeve janë edhe vonesat në kryerjen e tyre, që nënkupton se disa herë operatorët ekonomik nuk kanë arritur të finalizojnë punët e tyre në afatet e kontraktuara. Pas vlerësimit të organeve mbikëqyrëse, në bashkëpunim me Drejtorinë për Buxhet e Financa, për moskryerjen e punimeve në afatet e caktuara kohore janë ndëshkuar operatorët ekonomik në pajtim me kushtet e kontratës. Këto masa ndëshkimore, edhe pse simbolike, në të ardhmen duhet të jenë serioze në mënyrë që të vetëdijësojnë operatorët ekonomik në drejtim të respektimit të afateve të parapara me kontratë.

2.11 Inspektorët policorë kanë vërejtur se në një rast është lejuar të ndryshohet paramasa e kontraktuar e cila ishte e bazuar edhe në specifikacionin e Dosjes së Tenderit. Gjatë ekzekutimit të punimeve në Stacionin Policor të Malishevës, në vend të dritareve nga materiali i aluminit, janë vendosur dritaret nga materiali PVC. Ky ndërrim është bërë pas nënshkrimit të kontratës në mes autoritetit kontraktues dhe punëkryesit. IPK-ja vlerëson se me këtë rast është bërë shkelje e Ligjit për Prokurimin Publik, ngase i vetmi autoritet që ka mundur të miratojë një gjë të tillë është Agjensioni i Prokurimit Publik (APP).

⁴¹ Rasti në Stacionin Policor “Alfa” në Prizren, kur objekti është pranuar gati një vit pas përfundimit të punimeve.

2.12 IPK-ja ka vërejtur se një numër i konsiderueshëm i objekteve policore janë të ndërtuara në prona të cilat nuk janë të policisë, por që titullar të tyre në të shumtën e rasteve ishin kuvendet komunale. Për ndërtimin e objekteve policore në këto prona ishin siguruar kontrata me anë të të cilave PK-së i jepen pronat në shfrytëzim në afat 10 vjeçar për ndërtim. Në asnjërën nga këto kontrata nuk ishte potencuar se çka do të ndodhë pasi të skadojë afati i tyre, e gjithashtu nuk precizohet se cili do të jetë fati i objekteve policore nëse kontratat nuk do të vazhdohen. A do të rrënohen këto objekte apo do të kompensohen nga titullari i pronës? Me këtë rast IPK-ja nxit menaxherët policorë që gjatë përpilimit të kontratave të kenë kujdes lidhur me kushtet e marrjes në shfrytëzim të pronave nga kuvendet komunale.

2.13 Veç objekteve që ka në shfrytëzim, PK-ja ka në posedim edhe objekte që kanë qenë pronë e policisë por që tani nuk i shfrytëzon, si dhe prona tjera të paluajtshme për të cilat nuk dihet se nga kush shfrytëzohen. Këto objekte/prona kanë qenë prona të ish Sekretariatit të Punëve të Brendshme të Kosovës (SPBK) dhe për të cilat ende nuk janë kryer procedurat e bartjes së pronësisë tek PK-ja. Për rregullimin e dokumentacionit rreth pronësisë, si dhe për përfaqësimin e PK-së në gjykata rreth kontesteve pronësore, përgjegjëse është Zyra Ligjore në kuadër të DPP-së. Rreth çështjeve kontestimore, kjo zyrë vepron vetëm në bazë të kërkesave të DMO-së.

Rekomandimi nr. 2

IPK-ja rekom andon identifikimin e mëtutjeshëm të të gjitha objekteve dhe pronave të mundshme policore, me qëllim të fillimit të procedurave të bartjes së pronësisë në emër të PK-së/MPB-së.

2.14 Mosqartësimi i pronësisë dhe kontestet pronësore në disa raste PK-së i kanë sjellë probleme të mëdha. Këto kanë bërë që në disa stacione të mos mund të ndërtohen objektet policore (Stacioni Policor 'Jugu' në Prishtinë dhe 'Jugu' në Mitrovicë). Përderisa, për ndërtimin e Stacionit Policor 'Jugu' në Prishtinë asnjëherë nuk kanë filluar procedurat e prokurimit, ndërtimi i Stacionit Policor "Jugu" në Mitrovicë nuk ka filluar edhe pasi ka qenë e ndarë parcela nga komuna dhe pasi kanë përfunduar procedurat e prokurimit. Për fillimin e punimeve, punëkryesit i është bërë edhe pagesa e avansit në lartësi prej 20%, kurse lidhur me pronën ku është dashur të fillojnë punimet është paraqitur kontest pronësor. Edhe pas një viti, mjetet e paguara si avans kanë mbetur tek punëkryesi kurse punimet nuk kanë filluar fare. Për t'iu shmangur situatave të tilla që dëmtojnë buxhetin e PK-së, nevojitet që menaxhmenti policor fillimisht të analizojë dhe studiojë çështjen me pronën, e më pas të vazhdohet me procedurat e kontraktimit të punëve. Në rastin konkret është e nevojshme që Zyra Ligjore të angazhohet në zgjidhjen e këtij kontesti pronësor ose përndryshe të fillohet procedura e kthimit të mjeteve nga operatori ekonomik, i cili ka pranuar avansin në emër të fillimit të punimeve.

3. GJENDJA AKTUALE

3.1 Me gjithë angazhimet e menaxhmentit policor për të krijuar ambient të mirë të punës për zyrtarët policorë, IPK-ja vlerëson se të gjitha objektet policore nuk ofrojnë ambient të pranueshëm pune. Aktivitetin e vet zyrtarët policorë e zhvillojnë në 80 objekte apo paluajtshmëri, nga gjithsej 137 objekte apo paluajtshmëri të tjera të cilat janë pronë apo janë në shfrytëzim nga PK-ja. Nga numri 80 i pronave funksionale (58.4%), 5 janë poligone, 16 kontejnerë dhe 59 objekte me ndërtim të fortë, kurse 57 prona (41.6%) janë jofunksionale. Në tabelën e mëposhtme do të paraqesim pronat e PK-së në regjionet policore.

Drejtoria	Prona		Në funksion		Ndërtim i fortë (objekt)		Kontejner		Poligon		Jo funksional	
	Nr.	%	Nr	%	Nr	%	Nr	%	Nr	%	Nr	%
DPP/ Prishtinë	36	26	24	66	18	50	5	13.9	1	2.7	12	33
Pejë	27	20	14	51	12	44	1	3.7	1	3.7	13	48
Prizren	26	18.9	13	50	10	38	2	7.6	1	3.8	13	50
Mitrovicë	22	16	12	54	5	22	6	27	1	4.5	10	45
Gjilan	17	12.4	11	40	8	47	2	11.7	1	5.8	6	35
Ferizaj	9	6.5	6	66	6	66	-	-	-	-	3	33
Gjithsej	137	100	80	58.4	59	43	16	11.6	5	3.6	57	41.6

3.2 Në bazë të listave të prezantuara, PK-ja ka 137 prona ne krahasim me vitin 2007 kur kjo listë kishte 106 prona që ishin në pronësi dhe në shfrytëzim nga PK-ja. Shihet se shifrat rreth pronësisë nuk përputhen dhe se dallimi është për 31 prona më shumë se në katalogun e vitit 2007. Në katalog vërehen të dhëna se disa prona të pashfrytëzuara nga ana e policisë, shfrytëzohen nga qytetarë të ndryshëm. Pra, në vend të objekteve policore kemi objekte private, siç ishte rasti i ndërtimit të një hoteli privat në Gjakovë, në vendin ku më parë kishte qenë i ndërtuar Nënstacioni Policor (te Ura e Fshejtë). Katalogu në fjalë nuk është i pajisur me të gjitha të dhënat e nevojshme lidhur me pronësinë, sipërfaqen apo shfrytëzuesin. Ekzistojnë prona të evidentuara në katalogun e vitit 2007 por që nuk janë të evidentuara në atë të vitit 2009 dhe anasjelltas⁴². Nga kjo rrjedhë se zyrtarët policorë nuk e freskojnë në mënyrën e duhur dhe me kohë katalogun e pronës policore.

Rekomandimi nr. 3

IPK-ja i rekomandim Zyrës Ligjore dhe DMO-së që të bëjnë freskimin e katalogut (regjistrin) me të gjitha të dhënat e nevojshme për të gjitha pronat policore.

3.3 Gjatë inspektimit të objekteve në pronësi apo në shfrytëzim të PK-së, IPK-ja ka vërejtur se infrastruktura është në përmirësim e sipër, por mbetet ende shumë punë për tu bërë më qëllim të krijimit të kushteve për punë për zyrtarët policorë në përputhje me standardet evropiane. IPK-ja vizitoi një numër objektësh të shfrytëzuara nga PK-ja dhe në tabelën vijuese paraqet gjendjen e objekteve të inspektuara.

⁴² Në Drejtorinë Rajonale të Gjilanit, IPK ka siguruar të dhëna për pronën e policisë në zonën kadastrale Kopernicë (nr. 71107039, fleta poseduese nr. 191 e lëshuar në Kamenicë me 26.07.2005), por që zyrtarët e lartë policorë as në nivel të stacionit as në nivel të regjionit nuk janë në dijeni se posedojnë këtë pronë.

Tabela 2: Objektet policore te inspektuara nga IPK-ja						
Objekti	Pronar ligjor	Sipërfaqja		Person	m ² perso	Vlerë s.
		Trualli	Objekt (m ²)			
Administ. e DPP-së	SPB/SKPB	1.37.19 ha	2.748	1.762	1.6	3
DR-Prisht./SP-Qendra	SPB		2.100	351	5.9	3
SP-Graçanicë	PK	0.39.25 ha	780	72	10.8	4
SP-Lipjan	KK-Lipjan	0.81.46 ha	1.578	137	11.5	3
DRP-Prizren	PK	0.29.01 ha	1.021	138	7.4	4
SP-Dragash	Policia	0.20.41 ha	1.283	91	14.1	3
DRP-Mitrovicë	KK-Mitrovicë	0.08.75 ha	1.693	147	11.5	3
SP-Leposaviq	Policia	0.22.68 ha	680	73	9.3	3
SP-Skenderaj	Policia	33.05 ari	2.958	130	22.8	3
DRP-Gjilan	KK-Gjilan	1.07.29 ha	920	126	7.3	3
SP-Viti	Policia	0.25.11 ha	319.3	122	2.6	3
SP-Kamenicë	Policia	0.25.65 ha	737	133	5.5	4
DRP-Pejë/SP-Pejë	PK	0.64.45 ha	2.124	264	8.0	3
SP-Klinë	PK	0.72.16 ha	936	107	8.7	4
SP-Istog	PK	0.25.22 ha	864	103	8.4	3
DRP-Ferizaj/SP-Feriz.	KK-Ferizaj	11.52.0 ha	2.685	271	9.9	3
SP-Shtërpçë	Policia	0.12.98 ha	225.6	68	3.3	3
DRPK-“Veriu”	SPB	0.96.52 ha	210	152	1.4	3
DRPK-“Perëndimi”	Ish Minist. e Mbrojt.	8.96.19 ha	1.500			3
DRPK-“Lindje”	KK-Kaçanik	0.14.58 ha	2.108	-	-	3

3.4 Është vërejtur se informacionet mbi pronën (tokat dhe objektet policore) si pasuri kapitale nuk janë të evidentuara në Regjistrin Kontabël⁴³. Ky regjistër paraqet të dhënat në Sistemin Informativ të Menaxhimit Financiar të Thesarit (Free Balance), që kërkohet në pajtim me Udhëzimin Administrativ Nr. 2005/11 (“Regjistrimi dhe menaxhimi i pasurive qeveritare”). Ka hapa pozitiv në drejtim të konsolidimit të Regjistrit të Pasurive si listë e brendshme e pasurive të zotëruara nga organizata. Mirëpo, përveç Zyrës për Menaxhimin e Pasurive, mbetet ende të mobilizohen edhe disa njësi tjera (Zyra Ligjore dhe DMO) që janë të obliguara të ofrojnë të dhëna për zyrën në fjalë, me qëllim të kompletimit të të gjitha të dhënave për këto pasuri të organizatës.

Rekomandimi nr. 4

IPK-ja rekomandon mobilizimin e njësive relevante në kompletimin e të dhënave mbi pronën policore dhe zbatimin në përpikëri të Udhëzimit Administrativ nr. 2005/11, që ka të bëjë me regjistrimin dhe menaxhimin e pasurive qeveritare (në këtë rast pronën policore).

3.5 IPK-ja ka vërejtur se PK-ja viteve të fundit është duke i kushtuar rëndësi të konsiderueshme krijimit të një infrastrukture të nevojshme. Planet buxhetore tregojnë një vendosmëri që të vazhdohet me përmirësimin e kushteve të punës për zyrtarët policorë. Buxheti për DMO-në i ndarë në vitin 2009 është më i lartë në krahasim me vitet 2007/2008. Krahas investimeve të financuara nga buxheti i Policisë së Kosovës, në përmirësimin e infrastrukturës ka kontribuar edhe UNOPS-i që ka shpenzuar shuma të konsiderueshme të mjeteve financiare në ndërtimin/rehabilitimin e qendrave të mbajtjes, në

⁴³ Regjistri Kontabël është sistem i Thesarit për regjistrim të vlerave të pasurive për raportim financiar.

---

drejtim të krijimit të kushteve konform standardeve të kërkuara ndërkombëtare.

3.6 Inspektimet e kaluara kanë vënë në pah nevojën për hapësira pushimi dhe relaksimi për personelin policor dhe është rekomanduar për aktivizimin e bufeve në stacione policore. Derisa në disa stacione këto rekomandime janë zbatuar, ende është numër i madh i atyre që nuk kanë ndërmarrë një hap të tillë. Kjo arsyetohet me mungesë të hapësirave dhe mosinteresim të operatorëve ekonomik që merren me veprimtari shërbyese hoteliere për të ofruar këto shërbime në stacione policore. IPK-ja më parë ka rekomanduar edhe sigurimin e hapësirave për rekreacion. Është vërejtur se me përjashtim të objektit të ashtuquajtur "PTC" në Prishtinë dhe Stacionit Policor të Dragashit, në asnjë stacion tjetër policor nuk janë siguruar hapësira të tilla. Edhe në këtë rast zyrtarët e lartë policorë arsyetohen me mungesë të hapësirave dhe mjeteve financiare. IPK-ja kupton situatën kur rrethanat nuk ofrojnë mundësi për sigurimin e këtyre hapësirave, por nuk e arsyeton atë kur në projektet për objekte të reja nuk planifikohen këto hapësira (në përjashtim të Stacionit Policor të Suharekës i cili është në ndërtim e sipër dhe ka planifikuar me kohë këto hapësira). IPK-ja inkurajon menaxhmentin policor që të vazhdojë me praktikën për sigurimin e hapësirave të nevojshme për pushim dhe rekreacion për personelin policor. Inxhinieringu nxitet që në fazën e projektimit të planifikojë me kohë këto hapësira.

3.7 Lidhur me sigurinë e objekteve në raste të përfshirjes nga zjarret, vlerësohet se të gjitha objektet policore janë të pajisura me aparate për mbrojtje nga zjarri dhe se të gjitha në momentin kur është kryer inspektimi kanë qenë të testuara me afat të pranueshëm përdorimi. Gati të gjitha objektet e inspektuara kanë qenë të pajisura me sisteme të ujit për fikjen e zjarrit. Fatkeqësisht në disa objekte edhe pse ishte i instaluar, ky sistem nuk funksiononte për shkak të shtypjes së pamjaftueshme të ujit (Drejtoria Rajonale në Ferizaj dhe Mitrovicë). Në të kaluarën IPK-ja kishte vërejtur se personeli policor nuk kishte të kryer trajnimet e nevojshme për përdorimin e aparateve për fikjen e zjarrit, e gjithashtu nuk kishte praktikuar asnjëherë ushtrimin për evakuimin e personelit në rast të përfshirjes së objektit nga zjarri. Edhe përkundër rekomandimeve të dhëna, inspektorët policorë kanë vërejtur se nuk është ndërmarrë asnjë veprim në këtë drejtim. Rregullorja për Mbrojtje nga Zjarri në nenin 9 sqaron se 'të punësuarit në të gjitha objektet policore duhet të jenë të njoftuar për masat themelore preventive nga aspekti i mënyrës së përdorimit të aparateve për shuarjen e zjarrit, shuarjen e zjarrit me mjete që gjenden në objekt'. Sipas kësaj rregulloreje, 'çdo punëtor është i obliguar që së paku një herë në vit t'i nënshtrohet verifikimit të dijenisë në përdorimin e aparateve, pajisjes dhe mjeteve për lajmërimin dhe shuarjen e zjarrit'. IPK edhe njëherë nxit menaxhmentin policor që t'i kushtojë rëndësi trajnimit të personelit në përdorimin e aparateve kundër zjarrit dhe ushtrimeve për evakuimin e personelit në raste emergjente.

3.8 Sa i përket sigurisë së jashtme të objekteve, pothuajse në të gjitha objektet e inspektuara ishin vendosur rrethojat e oborreve të objekteve policore. Vërehet se është duke u punuar në ngritjen e sigurisë së jashtme të objekteve. Megjithatë, ende janë një numër i objekteve policore që për arsye të ndryshme nuk e kanë të zgjidhur këtë problem, disa për shkak të mungesës së hapësirës (Drejtoria Rajonale në Gjilan dhe Pejë) dhe disa për arsye të mosdefinimit të pronësisë së pronës (Drejtoria Rajonale e Policisë Kufitare "Perëndimi" (ky objekt ndriçimin e ka të dobët, për të mos thënë se nuk ka fare). Gjatë inspektimeve të kaluara, IPK-ja ka nxitur PK-në në ndërmarrjen e hapave për ngritjen e nivelit të sigurisë brenda dhe jashtë objekteve. Inspektimi i fundit vë në pah një seriozitet në këtë drejtim, sidomos në ngritjen e nivelit të sigurisë në dhomat e dëshmimeve dhe hapësira tjera të ndjeshme. Është inkurajuese iniciativa e menaxhmentit policor për angazhimin e Grupit Punues për hartimin e politikave për masat mbrojtëse të sigurisë në të gjitha nivelet e organizimit të PK-së. Grupi në fjalë ka propozuar masat për shtimin e nivelit të sigurisë fillimisht në objektet e Drejtorisë së Përgjithshme të Policisë dhe ka propozuar veprimet konkrete në këtë drejtim.

3.9 Sikurse herëve të kaluara edhe kësaj radhe inspektorët policorë kanë vërejtur se nuk është bërë asnjë lëvizje në politikën për sigurimin e objekteve policore. Nuk ekziston ndonjë politikë e qartë për sigurimin e objekteve policore prej rrezikut nga zjarri, tërmeti dhe fatkeqësitë e mundshme natyrore. Deri më tani nuk është kontraktuar asnjë kompani e sigurimeve e cila do t'i mbulonte dëmet nga ndonjë fatkeqësi e tillë. Duke pasur parasysh mundësitë buxhetore, do të ishte mirë të shqyrtohet së paku sigurimi i tyre nga zjarri, meqë ky fenomen konsiderohet si një nga rreziqet më të mundshme për objektet.

3.10 Në mungesë të hapësirave të mjaftueshme për punë si dhe në mungesë të objekteve policore në vendet që janë të nevojshme, PK është detyruar që të marrë në shfrytëzim objekte me qira. Derisa në vitin 2007 PK kishte katër objekte të shfrytëzuara me qira, këtë vit ky numër kishte rënë në dy (Kishnicë dhe Zubin Potok).

3.11 Përveç investimeve kapitale në ndërtimin dhe renovimin e objekteve, DMO-ja është e përkushtuar edhe për plotësimin e kërkesave për mirëmbajtje rutinore dhe riparime të vogla. DMO-ja pranon numër të konsiderueshëm kërkesash për mirëmbajtje rutinore dhe riparime të vogla. Përgjigjja në përmbushjen e tyre është e kënaqshme pasi që në vitin 2007 mbi 82% janë realizuar, kurse në vitin 2008 kjo përqindje sillet rreth 85%. Zyrtarë të drejtorive rajonale/stacioneve janë të kënaqur me intervalet kohore brenda të cilave DMO-ja përgjigjet në përmbushjen e kërkesave të tyre.

Nr.	Drejtoria stacioni	Kërkesa të pranuar		Kërkesa të kryera		Kërkesa të refuzuara		Kërkesa në pritje		%	
		'07	'08	'07	'08	'07	'08	'07	'08	'07	'08
1.	Prishtinë	689	700	565	604	86	65	38	31	82	86
2.	Prizren	113	162	96	121	10	34	7	7	85	75
3.	Pejë	186	135	136	115	42	15	8	5	73	85
4.	Mitrovicë	132	83	113	74	15	6	4	3	86	89
5.	Gjilan	74	60	69	56	3	4	2	0	93	93
6.	Ferizaj	135	101	115	80	14	14	6	7	85	79
7.	Policia Kufit.	406	377	332	332	47	32	27	13	82	88
8.	Nënstacione	119	106	102	86	11	16	6	4	86	81
Gjithsej		1854	1724	1528	1468	28	186	98	70		
%				82	85	12	11	6	4		

3.12 Mbajtja e objekteve policore bartë në vete edhe kosto të lartë të shpenzimeve komunale (rryma, uji, mbeturina, telefoni, nxehja qendrore). Shpenzimet komunale paraqesin një sfidë në vete për zyrtarët e lartë të PK-së me qëllim të mbajtjes së tyre në kuadër të shpenzimeve të arsyeshme. IPK-ja vërejtë se shpenzimet e gjithmbarshme komunale shënojnë rënie për 19.6% duke krahasuar periudhat 2007 dhe 2008, për çka inkurajon personelin e PK-së për zhvillim të një politike të tillë edhe në të ardhmen. Shikuar në aspektin individual, kemi rënie drastike të shpenzimeve të telefonit për rreth 45%, ngrohjes për 47% dhe ujit për 37%, edhe pse nuk është kryer një analizë sipas të cilës do të ishin gjetur shkaqet për rënie të nivelit të shpenzimeve për një periudhë të shkurtër kohore. Në anën tjetër, kemi ngritje të shpenzimeve të rrymës për 13% dhe të mbeturinave për 4%. Në tabelë do të paraqesim të dhënat e shpenzimeve komunale për vitin 2007 dhe 2008, të marra në Drejtorinë për Buxhet dhe Financa të PK-së.

Nr	Lloji i shpenzimit	Viti		Ndryshimi
		2007	2008	
1	Shpenzimet e ujit	178.292,97	112.269,85	-37%
2	Shpenzimet e mbeturinave	84.217,96	87.644,13	+4%
3	Shpenzimet e telefonit	541.706,79	298.055,76	-45%
4	Shpenzimet e rrymës	533.293,51	602.486,49	+13%
5	Shpenzimet e ngrohjes	93.829,37	49.985,97	-47%
Gjithsej		1.431.340,60	1.150.442,20	-19.6%

4. POLITIKAT DHE STRATEGJIA

4.1 IPK-ja nxit zhvillimin e planifikimit strategjik të PK-së lidhur me ngritjen e infrastrukturës si pjesë e një plani strategjik për organizatën në tërësi. IPK-ja inkurajon Drejtorinë për Menaxhimin e Objekteve të zhvillojë një dokument të hollësishëm lidhur me planifikimin strategjik. Kjo e fundit duhet të veprojë në pajtim me synimet e përgjithshme të planit kryesor strategjik të PK-së dhe të përmbajë hollësi të mjaftueshme lidhur me synimet në fushën e ndërtimit/renovimit, mbrojtjes nga zjarri, hapësirave për pushim dhe shpenzimeve komunale. Ky plan duhet të përshkruaj vështirësitë aktuale, si dhe strategjinë e zhvillimit dhe ndërtimit të kapaciteteve të PK-së në arritjen e

---

standardeve dhe praktikave më të mira.

4.2 IPK-së i janë prezantuar projekte të ndryshme, realizimi i të cilave shpie në zhvillimin e infrastrukturës, me qëllim të krijimit të një ambienti më të mirë pune, si një nga parakushtet për ngritje të performancës policore. Edhe më lartë është potencuar mungesa e një dokumenti të bazuar në përvojat e shteteve tjera që parasheh kriteret dhe normat të cilave duhet t'u përmbahet PK-ja gjatë planifikimit, projektimit dhe ndërtimit të objekteve të reja policore. Dokumenti i përmendur do të kishte paraparë lokacionet e përshtatshme për ndërtimin e objekteve policore, madhësinë e tyre, hapësirat brenda objekteve dhe masat e sigurisë brenda dhe jashtë objekteve. Lidhur me mbrojtjen nga zjarret, PK-ja ka një dokument (rregullorë) i cili ofron informacione lidhur me menaxhimin e situatave në rast të përfshirjes së objekteve policore nga zjarret. IPK-ja vlerëson lartë angazhimet e zyrtarëve të lartë në hartimin e këtij dokumenti që ofron bazë të mirë për organizimin brenda policisë në minimizimin e rrezikut nga këto fatkeqësi.

4.3 Duke parë një vakum në lidhje me rregullat mbi projektimin dhe mbikëqyrjen e projekteve për ndërtimet e reja dhe renovimet në drejtim të kompletimit të procedurave operative, IPK-ja vlerëson se është e nevojshme që të përgatitet edhe një kapitull si pjesë përbërëse e Procedurave Standarde të Operimit për Menaxhimin e Objekteve policore. Kjo do të rregullonte procedurat e projektimit, mbikëqyrjes dhe pranimit të punimeve të ekzekutuara.

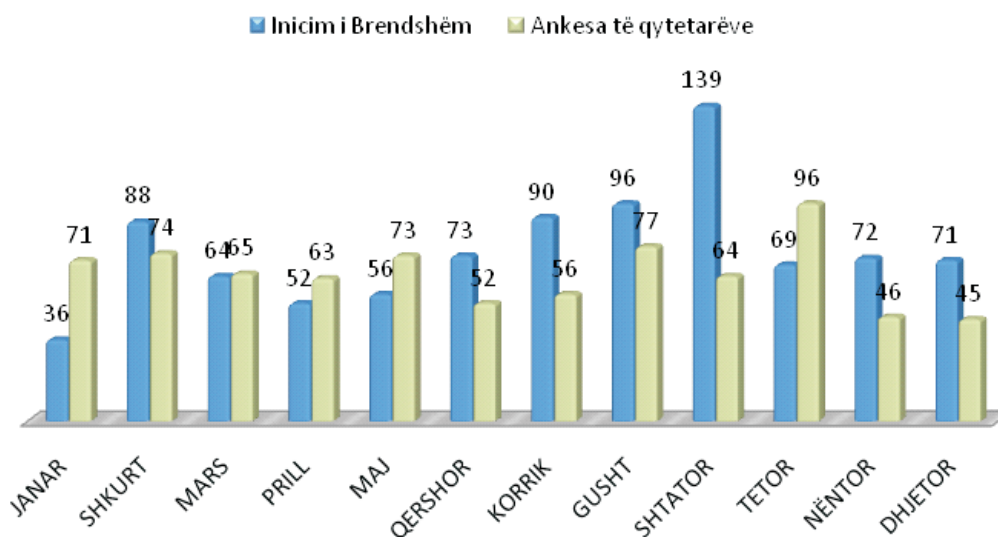
PJESA II:

AKTIVITETET E DEPARTAMENTIT TË HETIMEVE

- Krijimi i bazave ligjore për disiplinën policore dhe procedurën e ankesave është një hap i rëndësishëm në përpjekje për të arritur një kornizë ligjore gjithëpërfshirëse për Policinë e Kosovës. Shoqëria demokratike kërkon që punonjësit policor të jenë përgjegjës për sjelljen e tyre dhe për mënyrën se si i kryejnë detyrat e tyre. Kjo kërkesë duhet të plotësohet në bazë të një legjislacioni të fuqishëm, të bazuar në nevojat për integritet, sjellje profesionale dhe respekt për të drejtat themelore të njeriut. Neni 20 i Kodit Evropian të Etikës Policore (KEEP) e bënë të qartë këtë me fjalët në vijim: “Organizata policore duhet të bazohet në masa të efektshme për të garantuar objektivitetin dhe sjelljen profesionale të personelit policor, veçanërisht për respektimin e të drejtave dhe lirive themelore të njeriut, të cilat janë qartësisht të sanksionuara në Konventën Evropiane për të Drejtat e Njeriut”.
- Dispozitat e Ligjit të Inspektoratit Policor dhe Ligjit të Policisë së Kosovës kërkojnë të arrijnë këto qëllime nëpërmes një varg zgjidhjesh që sanksionojnë shkeljet dhe një sistemi efektiv për hetimin e shkeljeve disiplinore ndaj punonjësve të Policisë së Kosovës. Në të njëjtën kohë është obligim ligjor që gjatë procedurës së hetimeve disiplinore, të njihen dhe respektohen të drejtat e policëve dhe të respektohet parimi që punonjësi i Policisë së Kosovës është “i pafajshëm derisa të shpallet fajtor”. Ligji i IPK-së dhe Ligji i Policisë së Kosovës janë hartuar në pajtim të plotë me Kodin Evropian të Etikës Policore (KEEP), në të cilin theksohet se “masat disiplinore kundër personelit policor duhet t'i nënshtrohen shqyrtimit nga një organ i pavarur ose nga një gjykatë”.
- Bazuar në Ligjin e IPK-së (neni 22), IPK-ja është autoriteti kompetent për shqyrtimin e të gjitha ankesave të qytetarëve dhe iniciimet e brendshme ndaj të gjithë punonjësve të Policisë së Kosovës, pa dallim grade. Pas pranimit të lëndëve në IPK, bëhet regjistrimi, vlerësimi, dhe kategorizimi i tyre. Nëse IPK-ja vlerëson se ankesa ka të bëjë me shkelje të rëndë disiplinore, brenda 14 ditëve të punës fillon hetimi disiplinor. Nëse pas hetimit, IPK-ja vlerëson se ka të gjetura që dëshmojnë kryerjen e një shkeljeje të caktuar, lënda i referohet Këshillit për Emërime të Larta dhe Disiplinë Policore për dëgjim disiplinor, si një organ i pavarur i cili do të vendosë për fajësinë apo pafajësinë e zyrtarëve të akuzuar. Nëse gjatë shqyrtimit të lëndës, IPK-ja vlerëson se ankesa apo iniciimi i procedurës së brendshme ka të bëjë me shkelje të lehtë disiplinore, lënda i referohet Njesisë së Hetimeve të Brendshme Disiplinore Policore për hetim të mëtejshëm. Në rast se shkelja përmban elemente të veprës penale, rasti i referohet prokurorit publik, nëse kjo gjë nuk është bërë më parë.

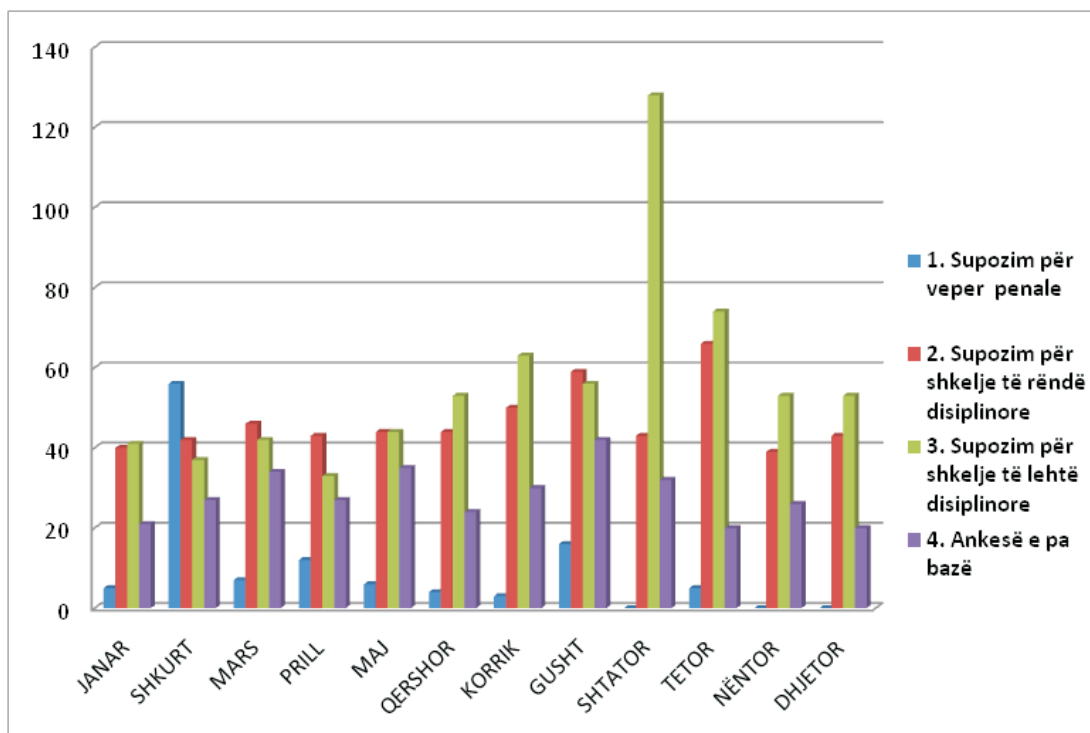
Të dhënat statistikore mbi lëndët e pranura në vitin 2009

Muaji	Inicim i brendshëm	Ankesa të qytetarëve	Gjithsej lëndë	Përqindja (%)
Janar	36	71	107	6.34
Shkurt	88	74	162	9.60
Mars	64	65	129	7.64
Prill	52	63	115	6.81
Maj	56	73	129	7.64
Qershor	73	52	125	7.41
Korrik	90	56	146	8.65
Gusht	96	77	173	10.25
Shtator	139	64	203	12.3
Tetor	69	96	165	9.77
Nentor	72	46	118	6.99
Dhjetor	71	45	116	6.87
Gjithsej:	906	782	1688	100 %

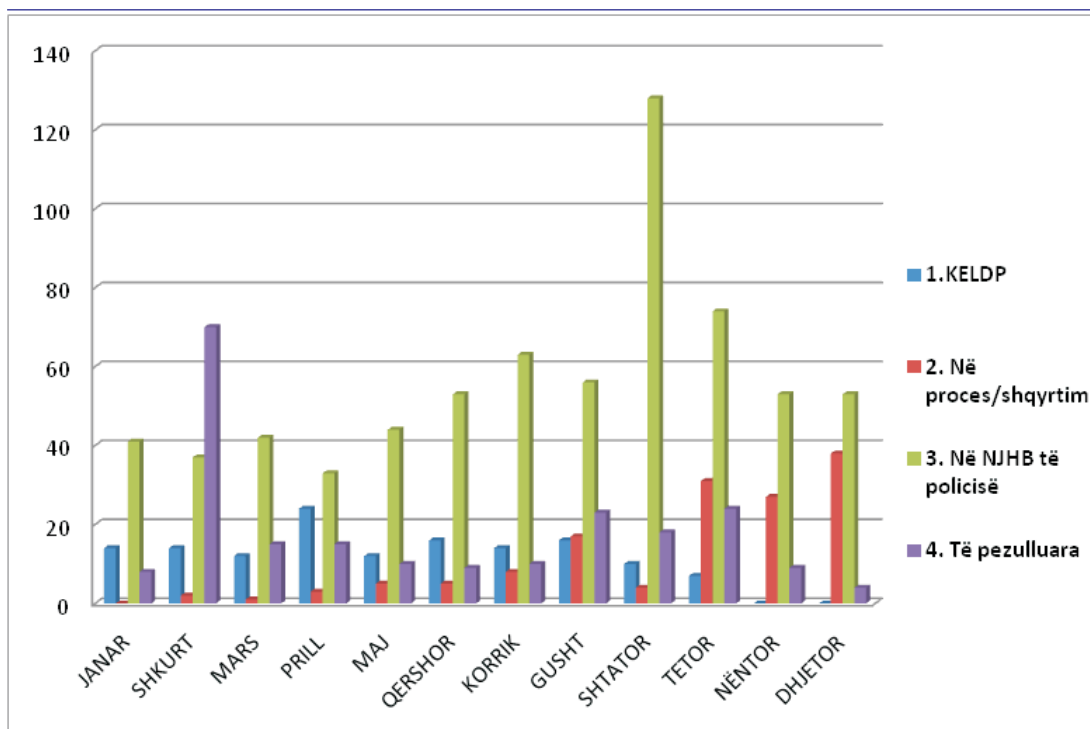
Paraqitja tabelare e lëndëve në vitin 2009 sipas KATEGORISË

Kategoria	Janar	Shkurt	Mars	Prill	Maj	Qershor	Korrik	Gusht	Shtator	Tetor	Nentor	Dhjetor	Total	%
Supozim për vepër penale	5	56	7	12	6	4	3	16	0	5	0	0	114	6.75
Supozim për shkelje të rëndë disiplinore	40	42	46	43	44	44	50	59	43	66	39	43	559	33.12
Supozim për shkelje të lehtë disiplinore	41	37	42	33	44	53	63	56	128	74	53	53	677	40.11
Ankesë e pa bazë	21	27	34	27	35	24	30	42	32	20	26	20	338	20.02
Gjithsej:													1688	100.0

Paraqitja tabelare e lëndëve sipas STATUSIT në vitin 2009

Statusi	Janar	Shkurt	Mars	Prill	Maj	Qershor	Korrik	Gusht	Shtator	Tetor	Nentor	Dhjetor	Total	%
KELDP	14	14	12	24	12	16	14	16	10	7	0	0	139	8.23
Në proces/shqyrtim	0	2	1	3	5	5	8	17	4	31	27	38	141	8.35
Në NJHB të policisë	41	37	42	33	44	53	63	56	128	74	53	53	677	40.11
Të pezulluara	8	70	15	15	10	9	10	23	18	24	9	4	215	12.74
Të pushuara	23	13	25	13	23	18	21	19	11	9	3	1	179	10.60
Ankesa të pa baza	21	26	34	27	35	24	30	42	32	20	26	20	337	19.96
Gjithsej:													1688	100.0

Tabela me llojet e SHKELJEVE të rënda disiplinore

Vepra	Janar	Shkurt	Mars	Prill	Maj	Qershor	Korrik	Gusht	Shtator	Tetor	Nentor	Dhjetor	Total	%
Sjellje e rëndë diskredituese	7	3	12	9	10	12	13	20	10	12	5	14	127	22.72
Shkelje e rëndë e autorizimit	3	2	4	2	11	3	5	6	3	8	5	6	58	10.38
Mosbindje e rëndë	2	5	3	5	7	3	3	8	3	6	3	5	53	9.48
Korrupsioni	4	2	2	1	-	2	2	-	-	2	2	4	21	3.76
Përdorim i tepërt i forcës	10	11	14	8	10	4	9	5	5	5	5	2	88	15.74
Përdorim i pavend i armës	-	2	1	1	-	-	1	1	2	-	2	1	11	1.97
Veprimtaria penale	1	7	2	2	3	6	5	13	11	21	9	7	87	15.56
Dëmtimi i rëndë i pasurisë së Policisë	6	3	1	3	2	1	5	3	2	2	1	2	31	5.55
Ngacim seksual gjatë shërbimit	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	0.18
Zbulim i pavend dhe i rëndë i infor.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	0.18
Tjera	7	7	7	12	1	13	7	3	6	9	7	2	81	14.49
Totali i shkeljeve të rënda	40	42	46	43	44	44	50	59	43	66	39	43	559	100.0

Shënim: Në kategorinë “akuza tjera” akuzat e të cilave nuk është në përputhje me Udhëzimin Administrativ Nr. 15/2008-MPB.

Paraqitja tabelare e lëndëve në vitin 2009 sipas *GRADE*S, *GJINISË* dhe *PËRKATËSISË ETNIKE* të të dyshuarve për shkelje të rëndë disiplinore

Grada	Janar	Shkurt	Mars	Prill	Maj	Qershor	Korrik	Gusht	Shtator	Tetor	Nentor	Dhjetor	Total
Polic	46	50	45	46	34	38	58	51	40	66	42	51	567
Rreshter	3	8	2	9	4	2	5	10	4	4	2	4	57
Toger	2	1	4	4	7	5	2	8	1	3	4	5	46
Kapiten	2	-	1	-	-	-	2	3	3	2	1	1	15
Major	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	1	-	4
Nënkolonel	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	2
Kolonel	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2
O/S	1	-	2	1	2	2	-	-	-	-	1	-	9
Staf civil	1	1	-	-	1	3	1	3	3	1	2	1	17
E panjohur	1	-	7	2	9	6	4	5	2	8	5	3	52
	56	60	61	63	61	56	72	80	54	85	59	65	772

Muaji	Janar	Shkurt	Mars	Prill	Maj	Qershor	Korrik	Gusht	Shtator	Tetor	Nentor	Dhjetor
Përkatësia etnike												
Shqiptar	52	47	56	49	54	41	63	62	49	67	52	59
Serb	2	11	3	10	2	10	6	18	5	15	3	5
Boshnjak	1	2	-	2	2	2	2	-	-	-	1	-
E panjohur	1	-	2	2	3	3	1	-	-	3	3	1
Gjinia												
Mashkull	54	57	54	57	55	49	66	75	44	71	53	62
Femer	1	3	6	4	3	4	5	5	10	11	3	2
E panjohur	1	-	1	2	3	3	1	-	-	3	3	1

**Paraqitja tabelare e lëndëve në vitin 2009 sipas REGJIONEVE të
dysshuarve për shkelle të rëndë disiplinore**

Vendi	Janar	Shkurt	Mars	Prill	Maj	Qershor	Korrik	Gusht	Shtator	Tetor	Nentor	Dhjetor	Total
Prishtinë	14	13	18	17	28	21	15	22	20	23	21	10	222
Prizren	7	8	6	11	4	5	11	12	4	17	2	23	110
Gjilan	9	2	7	6	3	4	4	2	7	10	5	1	60
Pejë	8	13	8	9	13	4	14	14	4	4	13	5	109
Policia Kufitare	10	4	4	3	2	7	7	11	2	9	3	8	70
Mitrovicë	5	19	9	12	4	3	13	17	12	13	11	12	130
Ferizaj	1	1	9	3	3	1	3	2	4	5	1	5	38
I panjohur	2	-	-	2	4	11	5	-	1	4	3	1	33
	56	60	61	63	61	56	72	80	54	85	59	65	772